

A a s t a a r u a n n e 2 0 0 5

SISUKORD

Eessõna	4
1 Eurojusti struktuur ja areng	10
2 Õiguslik keskkond ja partnerid	14
3 Tegevus kriminaalasjades	28
4 Suhted liikmesriikide ametiasutustega	68
5 Kolmandad riigid	72
6 Haldus	76
7 2005. aasta eesmärkide täitmise hindamine	86
8 Eurojusti eesmärgid 2006. aastaks	90
9 Visioon	94
10 Kokkuvõte ja järeldused	98
11 Lisad	102

Mul on heameel esitleda neljandat Eurojusti aastaaruannet. Aruanne käsitleb kalendriaastat 2005 ja on koostatud Eurojusti moodustamise otsuse artikli 32 lõike 1 kohaselt, milles nähakse ette, et president "annab kolleegiumi nimel igal aastal nõukogule kirjalikult aru Eurojusti tegevuste ja haldamise, sealhulgas eelarve haldamise kohta".

2004. aasta aruandes avaldasin arvamust, et Eurojust on lõpetanud oma moodustamise esimese etapi. Detsembris 2005 täitus Eurojustil kolmas aasta Haagis. Võin kindlustundega öelda, et Eurojust on nüüd teinud rea edusamme, mille tulemusena temast saab kindla koha leidnud ja austatud organisatsioon, mis aitab liikmesriikide uurimisasutusi ja prokuratuure. Seesmiselt on need edusammud seotud meie infrastruktuuri arengu ja kriminaalasjade pidevalt kasvava arvuga ning väliselt suhete tugevnemisega Euroopa Liidu organisatsioonidega ja ametlike koostöölepingute sõlmimisega kolme EL-välise riigiga.

On eriti meeldiv kinnitada, et meie põhitöö, meie kriminaalasjade hulk, suureneb endiselt kiiresti. 2005. aastal kasvas kolleegiumile saadetud kriminaalasjade arv üle 54%, võrreldes 2004. aasta näitajaga. See on väga suur tõus. Usun, et kriminaalasjade arvu selline kasv peegeldab suurenenud usaldust, mida liikmesriikide uurimisasutused ja prokuratuurid tunnevad Eurojusti suutlikkuse suhtes lisada nende tööle väärtust, ning ELi riikide suurenenud valmisolekut teha piiriülese kuritegevuse tõkestamisel Eurojusti ja üksteisega koostööd. 2005. aasta tõus jätkab äärmiselt positiivset suundumust, mille kohaselt 2004. aastal kasvas kriminaalasjades saadetud taotluste arv 2003. aastal esitatute arvuga võrreldes 27% ning 2003. aastat iseloomustas 2002. aastaga võrreldes 50% tõus.

Kahepoolsete, st kaht riiki hõlmavate kriminaalasjade osakaal suurenes 2005. aasta jooksul, kuid oleks eksitav arvata, et need kohtuasjad on lihtsad. Sageli on kahepoolsed kriminaalasjad keerulised ja on tavaline, et uurimise või vastutuselevõtmise käigus lisandub veelgi riike. Samuti on meil heameel märkida, et meile on saadetud üha rohkem raskeid kriminaalasju, mis jätkab varasemate aastate teist positiivset tendentsi. Koostöö ja tegevuse kooskõlastamise soodustamiseks konkreetsetes kriminaalasjades korraldatud nõupidamiste arv kasvas 52-lt 2004. aastal 73-ni 2005. aastal. Mulle näib, et just see kasv – mitte aga kahe- ja mitmepoolsete kriminaalasjade arvude triviaalne võrdlus – kajastab täpsemalt Eurojustis käsitletavate kriminaalasjade keerukust. Nende Eurojustile kriminaalasjades saadetud taotluste ja strateegiliste nõupidamiste üksikasjalikum analüüs on paigutatud käesoleva aruande kriminaalasjade jaotisesse koos näidetega juhtumitest, mille puhul Eurojust on abi osutanud.

Kriminaalajades saadetud taotluste kasv tuleneb kahtlemata tugevatest sidemetest ja usaldusest ning kindlustundest, mida oleme Eurojusti ning liikmesriikide uurimisasutuste ja prokuratuuride vahel viimase kolme aasta jooksul arendanud. Euroopa Liiduga mais 2004 ühinenud kümne liikmesriigi liikmed on praeguseks end meie üksuses täielikult sisse seadnud. Nende tegevus on samuti aidanud märgatavalt kaasa Eurojusti töö tõhususele ja saadetud taotluste arvu kasvule.

Väärrib tähelepanu, et Eurojustile saadeti rohkem taotlusi kriminaalajades abi saamiseks rahvusvaheliste uurimiste varasel etapil. Sellisel juhul saab Eurojust vahendeid kokku hoida ja anda võitluses rahvusvahelise kuritegevuse vastu tõeliselt väärtusliku panuse. Oleme kasvu ja arengu üle rõõmsad, kuid ei jää sellega veel rahule.

Varasemates aastaaruannetes olen öelnud ja olen endiselt veendunud, et kriminaalajades saadetud taotluste arvu kasvust hoolimata on selliseid kriminaalajade, mille puhul tuleks Eurojustile taotlus saata, rohkem. Kolleegiumile tundub, et Eurojusti suutlikkust kriminaalajade hallata ei kasutata täies mahus. Kuid paljud liikmesriikide liikmed töötavad üksinda, ilma neid toetava asetäitja või assistendita. Mitmel liikmesriigi liikmel on väga suur töökoormus nii kriminaalajade puhul, milles nad abistavad oma riiklikke ametiasutusi, kui ka nende kriminaalajade puhul, milles nad aitavad teiste liikmesriikide ametiasutusi nende riigiga seotud kriminaalajades. Eurojusti arenedes ja kohtuasjade arvu kasvades saab selgeks, et mõned üksi töötavad liikmesriikide liikmed ei suuda ega saa osutada kriminaalajade puhul täisteenus oma koduriigi ametiasutustele, teistele kolleegiumi liikmetele nende kriminaalajade puhul ega täita kolleegiumi liikmena ühtlasi juhatuses tegutsedes tähtsat rolli. Soovitaksin justiits- ja siseministritel, peaprokuröridel või nendega samaväärsetel õigusala töötajatel oma liikmesriigi liikme vajadused läbi vaadata ja hinnata, kas ta vajab asetäitja või lähetatud riikliku eksperdi toetust.

Lisaks 2005. aastal meie võõrustatud konkreetsete kriminaalajadega seotud koordineerimise nõupidamiste arvu kasvule jätkasime korralisi strateegilisi nõupidamisi käsitlemaks raske organiseeritud kuritegevuse olulisi liike ja kurjategijate vastutuselevõtmist. Täna oleme arutanud muu hulgas terroristide tegevust, inimkaubandust, narkokaubanduse küsimusi, suhteid sideprokuröridega, võltsimist ja rahapesu ning varade arestimist ja konfiskeerimist.

Juulis Londonis toimunud kohutavad terrorirünnakud andsid kinnitust, et terrorism jääb Eurojusti prioriteediks. 2005. aasta jooksul viisime ELi liikmesriikide terrorismiuurijatele ning prokuröridele Haagis ja mujal läbi hulga tulemuslikke nõupidamisi. Selle töö puhul on tähtis, et võtame regulaarsemalt ühendust terrorismiuurijate ja prokuröridega väljapoolt ELi liikmesriike ning eeldame, et järgnevatel kuudel ja aastatel see suundumus püsib. Vähemalt ühe meie toetusel toimunud rahvusvahelise nõupidamise tulemusena õnnestus võimalik terrorirünnak nurjata.

Lisaks nendele strateegilistele nõupidamistele toimus 17. ja 18. mail Budapestis meie iga-aastane õigusala töötajate seminar, et jätkata tööd praktiliste Euroopa vahistamismääruse toimimisega seotud probleemidega ning teha kokkuvõtte oktoobris 2004 peetud esimesest strateegilisest nõupidamisest.

Oleme jätkanud sidemete arendamist teiste ELi organitega. Meie suhe Europoli ja selle uue direktoriga tugevneb veelgi. Kuid Europoli otsustusprotsessi struktuuri võiks pisut täiendada: meie meelest tõstaks see kahtlemata meie koostöö viljakust. Ehkki on veel palju võimalusi, mida kasutada, paranes meie suhe OLAF-iga 2005. aastal märgatavalt.

Oleme kahes viimases aastaaruandes maininud, et mõned liikmesriigid ei ole oma õigusakte Eurojusti moodustamise otsuse rakendamiseks veel muutnud. Kahjuks ei ole Hispaania ja Kreeka Eurojusti moodustamise otsust oma õigusaktides ikka veel rakendanud. Tähtaeg oli september 2003. Loodame, et rakendamine leiab aset 2006. aastal.

Kindlaks prioriteediks jääb kriminaalasjade tõhusa haldamisega seotud andmekaitse. Meie kriminaalasjade haldamise süsteem (Case Management System – CMS) on nüüd täielikult töösse rakendatud. Selle aasta jooksul lõpetasime oma äärmiselt olulise turvalise sisesuhtlusvõrgu sisseseadmise. Samuti lõpetasime töö projekti E-POC II teostatavusuuringu kallal leidmaks toimivaid lahendusi, mis võimaldavad turvalist sidepidamist meie liikmesriikide pädevate asutuste ja teiste partneritega nii, et liikmesriikide liikmed saavad turvaliste vahendite kaudu tundlikku teavet elektrooniliselt edastada ja vastu võtta. Selle süsteemi kiirest ja tulemuslikust rakendamisest sõltub olulisel määral Eurojusti edasine edu. Loodame, et selle töö jätkamine 2006. aastal kiidetakse heaks projektina E-POC III, mis tugineb varem tehtul.

Meie suhted EL-väliste riikidega arenesid 2005. aastal märgatavalt. 28. aprillil 2005, Norraga sõlmitava lepingu allkirjastamisel Oslos, viis Eurojust lõpule esimesed ametlikud

koostööettevalmistused EL-välise riigiga. Meil on väga hea meel, et lepingu tingimuste kohaselt määras Norra prokuratuur Knut Kallerudi Norra sideprokuröriks Eurojusti juures. 2. detsembril 2005 sõlmiti veel kaks ametlikku koostöölepingut – Rumeenia ja Islandiga. Oleme veendunud, et need lepingud hakkavad rajanema suurepärasel mitteametlikel suhetel, mis meil mõlema riigiga ja eelkõige Rumeeniaga on olnud. Peame lepingu allkirjastamist Rumeeniaga loomulikuks sammuks tema ELiga ühinemise suunas. 2005. aastal alustasime ametlikke lepinguläbirääkimisi Ameerika Ühendriikide ja Šveitsiga. Samuti oleme pidanud mitteametlikke arutelusid Vene Föderatsiooni ja Ukrainaga ning loodame järgneva 12 kuu jooksul edusamme.

Eurojusti infrastruktuuri areng on jätkunud. 2005. aasta detsembri lõpuks oli organisatsioon kasvanud, koosnedes 25 liikmesriikide liikmest ja nende assistentidest, keda toetasid haldusdirektor ning 73 halduspersonali liiget. Mulle tundub, et oleme jõudsalt edasi liikunud, kuid teha on veel palju. Arendame edasi oma infrastruktuuri ja võimet liikmesriikide uurijaid ning prokuröre abistada, kujundamaks oma profiili ELis ja ka väljaspool, et suudaksime tegutseda kontaktorganina väljastpoolt ELi pärit uurijate ning prokuröride jaoks.

Eelkõige tahame parandada võimet anda õigusnõu ja toetada töötajaid – sealhulgas anda juhiseid hea kohtupraktika kohta – uurimise ja vastutuselevõtmise kõigis aspektides raskete piiriüleste organiseeritud kuritegude puhul. Samuti soovime anda ka edaspidi panuse Euroopa Komisjoni ja teiste ettepanekutesse tõhustamiseks seadusi, menetlusi ja protsesse ELi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal.

Detsembris 2005 saavutasime kauaoodatud ja olulise edu suhtlemisel Hollandi ametiasutustega, et kinnitada ja tugevdada oma positsiooni ja staatust Haagis. Lõpetasime pikad läbirääkimised Hollandi Välisministeeriumiga asukohalepingu tingimuste üle ja eraldi Hollandi valitsuse varaametiga (*Rijksgebouwendienst*) tagamaks meie Haagis asuvate ruumide rendilepingu jätkumist 2012. aastani.

Minu kiiresti möödunud kolmeaastane ametiaeg kolleegiumi presidendina jõudis aasta keskel lõpule. See osutus äärmiselt väljakutseterohkeks ja nauditavaks perioodiks ning seega otsustasin kandideerida teiseks ametiajaks. Mulle oli suureks auks ja rõõmuks, et mu kolleegid valisid mind uuesti ka teiseks ametiajaks.

2005. aastal lahkus Eurojustist kolm liikmesriikide liiget. Meil oli väga kahju jätta hüvasti Barbara Brezigari, Stavroula Koutoulakouga ja Jerzy Iwanickiga, kes esindasid vastavalt Sloveeniat, Kreekat ja Poolat. Sooviksin neid tänada suure panuse eest, mille nad kõik andsid Eurojusti arendamisse ja laienemisse. Stavroula pöördus tagasi oma vanemprokuröri kohuste juurde Ateenas. Jerzy on naasnud tööle Poola Justiitsministeeriumisse ja loodame, et tema Eurojustis omandatud kogemusi kasutatakse täies mahus. Meil on hea meel, et Barbara määrati Sloveenia peaprokuröriks. Soovime neile uues rollis palju edu. Tervitasime kolleegiumi uusi liikmeid: Malči Gabrijelčiči Sloveeniast, Lampros Patsavellast Kreekast ja Mariusz Skowrońskit Poolast.

2005. aastal edutati Donatella Frenzo Dimech asetäitja kohalt Malta esindajaks tagamaks Malta regulaarset esindatust kolleegiumi nõupidamistel.

Olen tänulik, kui see aruanne edastatakse kõigile uurijatele ja prokuröridele, kes vastutavad raske piiriülese organiseeritud kuritegevusega võitlemise eest või tunnevad selle vastu huvi.

MICHAEL G. KENNEDY
kolleegiumi president
Jaanuar 2006

1 EUROJUSTI STRUKTUUR JA ARENG

Sissejuhatus

Eurojusti kolleegium koosneb 25 liikmesriigi liikmest, igast liikmesriigist üks, kes on kas prokurörid, kohtunikud või võrdväärse pädevusega politseiametnikud.

Mitu liikmesriiki on oma riigi liikme abistamiseks määranud ametisse assistendid. 2005. aastal töötas 15 assistenti koos liikmesriikide liikmetega Haagis. Neli liikmesriiki on nimetanud assistendid, kes tegutsevad oma kodumaal. Assistendid, kelle alaline tegevuskoht ei asu Haagis, tulevad siia asendada oma liikmesriigi liiget ja tegema vajaduse korral muud tööd. Liikmesriikide liikmete töö hulk on kasvanud ja mitmed neist on palunud veel ühe assistendi või lähetatud riikliku eksperdi määramist endale appi.

Kolleegiumi tööd toetab halduspersonal haldusdirektori juhtimisel. Personali struktuuri ja kohustusi on kirjeldatud aruande 6. peatükis.

Eurojusti uus tööstruktuur

Üks Eurojusti eesmärke 2005. aastaks oli luua ja rakendada uus 21 töögrupist koosnev tööstruktuur, et kasutada ära kõik pärast Euroopa Liidu laienemist avanenud võimalikud eelised. Samuti leppisime kokku vaadata sobiva ajavahemiku järel üle nende ümberkorralduste tulemuslikkus. Töögruppide struktuur rakendati ja käivitati 2005. aasta alguses. Struktuur toimis praktikas üsna hästi ja palju paremini kui varasem korraldus, kuna see võimaldas kolleegiumi liikmetel töötada üheskoos väikestes konkreetsete teemade ja küsimustega tegelevates rühmades, mida toetasid asjakohastel puhkudel haldustöötajad.

Üks probleem, mis mõnede liikmesriigi liikmete puhul siiski tekkis, oli see, et töögruppide arvu suurenemise tõttu oli neil vaja igal nädalal osaleda paljudel nõupidamistel. Arutasime seda oma arenguseminaril oktoobris ja leppisime kokku vähendada töögruppide arvu 14-ni. Otsustasime mõned töögrupid ühendada, vältides igasugust kattumist ja võimalikku dubleerimist. Siiski otsustasime säilitada mõned väiksemad töögrupid, et keskenduda jätkuvalt oluliste partnerlussuhete arendamisele ja parendamisele, näiteks Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku (EJN) ja OLAFiga. Kolleegium arutas uut struktuuri ja leppis selles kokku detsembris. Tahame

tagada, et töögrupid jäävad võimalikult tugevaks, tuginedes kolleegiumisisesele isiklikule kogemusele ja säilitades samas järjepideva liikmelisuse eelised. Eeldame, et liikmesriigi liikmete määramine uutesse töögruppidesse lõpetatakse 2006. aasta alguses. Senikaua jätkatakse tööd "vana" töögrupistruktuuriga.

Andmekaitse, projekt E-POC ja Eurojusti kriminaalasjade haldamise süsteem

Nõukogu võttis isikuandmete Eurojustis töötlemise ja kaitse töökorra vastu 24. veebruaril 2005. Töökind kohustab Eurojusti looma automaatse kriminaalasjade haldamise süsteemi. Süsteemi kasutavad liikmesriigi liikmed kriminaalasjadega seotud toimingutes ning see hõlmab ajutisi tööfaile ja Eurojusti otsuses määratletud indeksit.

On saanud selgeks, et andmekaitse eeskirjade ja projekti E-POC paralleelse arendamise tulemusena võidavad kõik. See võimaldas Eurojustil tagada eeskirjade ja kriminaalasjade haldamise süsteemi tehniliste nõuete täieliku ühilduvuse.

2005. aastal käivitati projekt EPOC-II järjena 2004. aasta projektile E-POC, mille käigus oli välja töötatud Eurojusti kriminaalasjade haldamise süsteemi esialgne versioon. Eurojust sai selle ELi rahastatud projekti täieõiguslikuks partneriks programmi AGIS alusel, mis kaasab ühtlasi Itaalia, Prantsuse, Sloveenia ja Rumeenia justiitsministeeriume. Projekti käigus töötati välja kriminaalasjade haldamise süsteemi, mida liikmesriikide liikmed ja õigusala töötajad kasutavad Eurojusti kriminaalasjadega seotud tegevuse haldamiseks, kaks järgmist versiooni. Esimene, juulikuu versioon, keskendus Eurojusti andmekaitse eeskirjade mitmete nõuete rakendamisele ja automatiseerimisele.

Kriminaalasjade haldamise süsteem hõlmas järgmisi võimalusi: andmesubjektide õiguste haldamine, delikaatsete andmete registreerimise kord, isikuandmete töötlemine indeksis, andmekaitseametniku võimalus automaattähteid ja logifaile läbi vaadata ning andmete tähtaegadega seotud seire.

Teine, novembris kasutusele võetud versioon, sisaldab uusi funktsioone terrorismi, narkokaubanduse ja inimkaubandusega seotud kriminaalasjade uurimiseks. Samuti toetab see

Eurojusti kohustus, mis on seotud Euroopa vahistamismäärusega, kaasaegsete mehhanismidega kriminaalasjade vaheliste seoste tuvastamisega ja kaasaegsete statistiliste aruannetega. Lisaks näeb see ette teostatavusuuringu võimaldamaks andmete turvalist vahetamist Eurojusti ja liikmesriikide ametiasutuste vahel.

Projekt lõppes detsembris Roomas esitlusnõupidamisega, kus kõigist 25 liikmesriigist kutsutud külalistele tutvustati ühise lähenemise võimalikke eeliseid soodustamaks teabevahetust liikmesriikide liikmete ja nende riikide ametiasutuste vahel.

Andmekaitseametniku poolt oktoobris 2005 läbi viidud proovikontrolli ja ühise järelevalveasutuse poolt novembris 2005 läbi viidud esimese kontrolli tulemused tõid esile kriminaalasjade haldamise süsteemi ulatusliku kasutuse tähtsuse andmekaitse eeskirjade täitmise ja kõigi võimaluste täieliku ärakasutamise tagamisel.

2 ÕIGUSLIK KESKKOND JA PARTNERID

Sissejuhatus

Eurojusti roll piiriülese koostöö ning liikmesriikide uurimisasutuste ja prokuratuuride vahelise kooskõlastamise toetaja ja hõlbustajana annab üksusele tähtsa rolli ELi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tugevdamisel. Praegusel ajal konsulteeritakse üksusega sageli või kutsutakse teda nõupidamistele avaldama oma vaateid küsimustes, milles tema eriteadmised on kasulikud (kohtualluvuse konflikt, organiseeritud kuritegevust käsitleva raamotsuse projekt, Euroopa vahistamismääruse hindamine, ühiste uurimiserühmade kontaktisikute võrgustik, terrorismivastane võitlus jms). Mõningaid kutseid esitatakse nüüdseks regulaarselt, näiteks ministrite nõukogu, Euroopa Parlamendi, erinevate ametiasutuste esindajatest koosneva organiseeritud kuritegevuse vastase töörühma ja Euroopa politseijuhtide töökonna kutsed. Need annavad Eurojustile suurepärase võimaluse väljendada oma seisukohti, mis tuginevad üksuse praktilisele kogemusele, ning üksus saab teavet hetkemurede ja Euroopa institutsioonide mõjutavate küsimuste kohta.

Selline teabejagamine on ka teiste nõupidamiste eesmärk, mida korraldatakse Eurojusti ruumides iga kahe kuu tagant nõukogu ja komisjoni sekretariaadi osalusel. 2005. aasta septembrist kutsutakse nendele nõupidamistele ka ELi praeguse eesistuja ja kahe järgmise eesistuja esindajaid, tänu millele säilib kasulike kontaktide loomise ja teabevahetuse järjepidevus.

Eurojusti töögruppide struktuur, millele pandi alus 2005. aasta alguses, on aidanud kaasa kontaktide loomisele teiste Euroopa asutuste ja institutsioonidega ning nende ja Eurojusti vaheliste suhete tugevdamisele.

19. oktoobril oli Eurojustil hea meel vastu võtta Euroopa Komisjoni asepresidenti hr Frattinit, kes vastutab vabaduse, turvalisuse ja õiguse küsimuste eest, ning Eurojust hindab kõrgelt tema ettepanekut tugevdada Eurojusti ja komisjoni vahelist koostööd. Brüsseli töögrupp vastutab mitmete eespool mainitud tegevuste kooskõlastamise ja korraldamise eest.

Eurojusti moodustamise otsuse rakendamine

Eurojust on nüüd asutatud ja tal on ELi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal tähtis roll. Seda staatust tunnustatakse paljudes Euroopa dokumentides, näiteks Haagi programmis. Kuid

liikmesriigid ei rakenda alati Brüsselis vastu võetud otsuseid mõistliku aja jooksul oma riiklikus õiguses. Need viivitused ja minimaalsed rakendamisstandardid teevad Eurojustile muret ning mõjutavad meie igapäevast tööd.

See-eest on meeldiv, et Luksemburg ja Itaalia on praeguseks Eurojusti moodustamise otsuse rakendanud ning et Malta on regulaarselt kolleegiumis esindatud. Loodame, et Eurojusti moodustamise otsus rakendatakse võimalikult kiiresti ka Küprosel, Kreekas ja Hispaanias. 2004. aasta aruandes rõhutasime, et rakendamata jätmine piirab asjaomaste liikmesriikide liikmete suutlikkust igati tõhusalt tegutseda ning saavutada oma riigi ametiasutustega töötades maksimaalseid tulemusi. See omakorda piirab kogu üksuse tegevust. On kahju, et liikmesriikide ametiasutused ei toeta piisavalt mõnede liikmesriikide liikmeid, et neil oleks võimalik alaliselt Haagis elada. Näiteks on Leedu ja Poola liikmesriigi liikmed elanud 1. maist 2004 hotellides.

Ent Eurojusti moodustamise otsuse rakendamine ei tähenda veel, et tee on lõpuni käidud. Lisaks tuleb kaaluda igale liikmesriigi liikmele antud volituste ulatust (vt "**Liikmete volitused**" allpool). Eurojusti moodustamise otsust on võimalik rakendada põhitasandil, andes liikmesriigi liikmele volitused anda panus ja toetada vastastikuse õigusabi taotluste käsitlemist ning kooskõlastada uurimist. Otsuse alusel saab anda ka rohkem volitusi eriolukordades või näiteks toetada kontrollsaadetisi või salajasi operatsioone. On selge, et Eurojusti üldine tugevus on tihedasti seotud liikmesriikide liikmete volitustega, mille on neile andnud koduriigid.

Teine rõhutamist vajav kaalutlus on esinduste asutamise tähtsus: nende suurus ja volituste tase riiklikus hierarhias võimaldab optimaalselt käsitleda paljusid keerulisi kriminaalasju. Selle veel väga noore üksuse kasv peab jätkuma senikaua, kuni on selge, et iga esindus saab oma tööd teha võimalikult hästi võitlemaks asjaomasel riigis kuritegevusega. Liikmesriikide korrespondentide või igas liikmesriigis tegutsevate assistentide nimetamine oleks suureks abiks Eurojusti töö hõlbustamisel kohalike kohtunike ja prokuröridega. Samuti tõuseks ilmset kasu liikmesriikide liikmete tegevuse paremast kooskõlastamisest.

Justiits- ja siseküsimuste põhidokumentide rakendamine

Eurojust on eelmistes aastaaruannetes rõhutanud õigusaktide kiire ja tulemusliku rakendamise tähtsust kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö parandamisel. Puudulik rakendamine või täieliku rakendamise puudlikkus suurendab liikmesriikidevahelisi erinevusi ja mõjutab liikmesriikide liikmete tööd, eelkõige toob see kaasa takistusi ja ohte, mis vähendavad nende võimet tegevust tulemuslikult kooskõlastada.

Rakendamisega seoses praegu liikmesriikides valitseva olukorra läbivaatamine näitab, et mõningaid olulisi dokumente ei ole kõigis liikmesriikides dokumendi rakendamiseks esialgu ette nähtud tähtaja jooksul täielikult rakendatud. Mitmeid ei ole rakendatud isegi tähtaja jooksul, mille Euroopa Ülemkogu määras oma deklaratsioonis pärast Madridi pommirünnakuid. Allpool on esitatud mõned näited:

- 13. juuni 2002. aasta raamotsus Euroopa vahistamismääruse kohta, tähtaeg määrati 2004. aasta juuni Euroopa Ülemkogu deklaratsiooniga:

SAKSAMAA ja KÜPROS ei saa kasutada Euroopa vahistamismäärusi oma kodanike suhtes.

- 13. juuni 2002. aasta raamotsus ühiste uurimisrühmade kohta, tähtaeg määrati 2004. aasta juuni Euroopa Ülemkogu deklaratsiooniga:

KREEKA, ITAALIA ja LUKSEMBURG ei ole raamotsust rakendanud.

- 13. juuni 2002. aasta raamotsus terrorismivastase võitluse kohta, tähtaeg määrati 2004. aasta juuni Euroopa Ülemkogu deklaratsiooniga:

LEEDU ja KÜPROS ei ole raamotsust rakendanud.

- 26. juuni 2001. aasta raamotsus rahapesu ning kuriteovahendite ja kuritegelikul teel saadud tulu kindlakstegemise, uurimise, blokeerimise ja erikonfiskeerimise kohta, tähtaeg määrati 2004. aasta juuni Euroopa Ülemkogu deklaratsiooniga:

KREEKA ja LUKSEMBURG ei ole raamotsust rakendanud.

- 29. mai 2000. aasta konventsioon Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades, tähtaeg määrati 2004. aasta detsembri Euroopa Ülemkogu deklaratsiooniga:

TŠEHHI, KREEKA, IIRIMAA, ITAALIA, LUKSEMBURG, MALTA ja SLOVAKKIA ei ole konventsiooni ratifitseerinud.

- Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni 16. oktoobri 2001. aasta protokoll, tähtaeg määrati 2004. aasta detsembri Euroopa Ülemkogu deklaratsiooniga:

EESTI, KREEKA, IIRIMAA, ITAALIA, LUKSEMBURG, MALTA, PORTUGAL ja SLOVAKKIA ei ole protokolliga ratifitseerinud.

- 22. juuli 2003. aasta raamotsus vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta, esialgne tähtaeg august 2005, tähtaeg määrati 2004. aasta detsembri Euroopa Ülemkogu deklaratsiooniga:

BELGIA, TŠEHHI, SAKSAMAA, EESTI, HISPAANIA, KREEKA, IIRIMAA, ITAALIA, LÄTI, LEEDU, LUKSEMBURG, MALTA, PORTUGAL, SLOVEENIA ja ÜHENDKUNINGRIIK ei ole raamotsust rakendanud.

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik (EJN) ja sideprokurörid

Kolleegium moodustas Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku ja sideprokuröride töögrupi pärast Eurojusti 2004. aasta arenguseminari.

2005. aasta eesmärgid

2005. aasta oli töögrupile esimene tööaasta. Töögrupi eesmärgid olid järgmised: 1) luua asjakohane institutsiooniline ühendus ja veelgi enam: suhtluskanal ühelt poolt EJNi liikmete, nende sekretariaadi ja sideprokuröride ning teiselt poolt Eurojusti kolleegiumi vahel; 2) selgitada välja praktilised vahendid koostöö parandamiseks EJNi, sideprokuröride ja Eurojusti vahel, et tõhustada nende tegevust, vältida töö dubleerimist ja kohustuste kattumist kriminaalasjade puhul ning 3) saavutada olukord, kus EJNi liikmed, sideprokurörid ja Eurojusti täiendavad üksteist tulemuslikult.

2005. aasta saavutused

EJNi ja sideprokuröride töögrupp kohtus 2005. aastal nende eesmärkide elluviimiseks kaheksa korda, saavutades kolm peamist eesmärki.

- Töögrupi liikmete regulaarne osalemine EJNi nõupidamistel, kusjuures erilist tähelepanu pöörati kahele EJNi plenaaristungile Luxembourgis (juunis) ja Edinburghis (detsembris). Neid võimalusi kasutati Eurojusti ja EJNi vahelise suhte tugevdamiseks ning regulaarse teabe andmiseks Eurojusti edusammude kohta operatiiv- ja haldustegevuses. Õigupoolest on töögrupist saanud alaline ühenduslüli EJNi, selle sekretariaadi ja Eurojusti kolleegiumi vahel.
- 14. novembril 2005 korraldas EJNi ja sideprokuröride töögrupp Eurojusti ruumides kohtumise kõigile ELi liikmesriikide sideprokuröridele, sealhulgas eesistujakolmiku liikmesriikidest pärit EJNi esindajatele. See kohtumine oli jätk eelmistele, märtsis 2002 Brüsselis ja juulis 2004 Haagis toimunud kohtumistele. Osalejad said jagada kogemusi kaht poolt hõlmava koostöö kohta ja Eurojusti mitmepoolse koostöö kogemusi, eelkõige alates ELi laienemisest mais 2004. Sideprokuröridele anti ülevaade Eurojusti viimase aja tegevusest ning samuti arutasid nad piiriüleste uurimiste ja vastutuselevõtmisega seotud küsimusi, keskendudes eriti vastavate rollide ja strateegiate hindamisele, et toetada paremini liikmesriikide ametiasutusi rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastase tegevuse koostööstamisele. Kohtumisel osales 18 ELi sideprokuröri 21st, sealhulgas Norra sideprokurör Eurojusti juures ning kolm Prantsuse sideprokuröri ja üks Hispaania sideprokurör, kes töötavad väljaspool ELi (Kanadas, Vene Föderatsioonis ning Marokos).
- EJNi ja Eurojusti ühine reklaambrošüür oli töögrupi kolmas ettevõtmine 2005. aastal. Sellel on kaks eesmärki: ühine, eelkõige parktikutele mõeldud infoleht esimeses etapis, mis annab põhiteavet EJNi ja Eurojusti vastavate ülesannete ja pädevuste kohta. See infoleht on tulevikus kättesaadav brošüürina, mille saab alla laadida mõlemalt veebilehelt. Brošüüri edasiarendamisel koostatakse lühiesitlused Europoli ja OLAFi kohta. EJNi käsitlev versioon koostati 2005. aasta kevade lõpuks ning Eurojusti lõppversioonile andis kolleegium heakskiidu detsembris 2005. Lõplik ühisversioon tuleb välja 2006. aasta esimestel nädalatel. Lingid on juba lisatud EJNi ja Eurojusti veebilehele, kust lingid viivad ka Europoli ja OLAFi juurde.

Europol

2005. aasta jooksul tegi Eurojusti Europoli töögrupp Europoliga koostööd nende kahe organisatsiooni vahel 2004. aastal allkirjastatud lepingu rakendamiseks.

Asutati spetsiaalne ühiskomitee – juhtimiskomitee –, mis kohtus mitu korda üldiste koostööküsimuste arutamiseks. Europoli direktor ja Eurojusti kolleegiumi president on samuti aasta jooksul regulaarselt kohtunud.

Kahe organisatsiooni vahel on üha rohkem teavet vahetatud spetsiaalselt määratud kontaktisikute kaudu. Kahe organi teabevahetuse hõlbustamiseks töötame praegu välja turvalist IT-ühendust. Kahjuks ei ole see töö edenenud loodetud kiirusega, kuid me loodame leida mõlemale poolele vastuvõetava lahenduse 2006. aasta esimesel poolel.

Europoli seisukohast oli teabevahetus Eurojustiga järgmine:

	2004	2005
Europolist Eurojustile saadetud taotlused:	0	1
Eurojustist Europolile saadetud vastused:	0	1
Eurojustist Europolile saadetud taotlused:	8	64
Europolist Eurojustile saadetud vastused:	4	52
Kokku:	12	118

Kahe organisatsiooni 2005. aasta koostöö kohta koostati ühine hindamisaruanne. Üks soovitusi oli, et Eurojust julgustaks liikmesriike kaaluma võimalust kutsuda Eurojusti liikmesriikide liikmeid osalema analüüsifailide koostamisel. Samuti soovitatakse aruandes uurida, kuidas saab kumbagi organisatsiooni kaasata teineteise arengutegevusse.

Eurojust ja Europol teevad koostööd ühiste uurimiserühmade projekti kallal. Esimene, peaaegu lõpule viidud samm on olnud luua ühiseid uurimiserühmi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide kohta juhised. Novembris 2005 võõrustasid Eurojust ja Europol ühiselt 25 liikmesriigi poolt nimetatud ühiste uurimiserühmade ekspertide esimest kohtumist. Osales üle 90 inimese.

Eurojust ja Europol on osalenud ja teinud ettekandeid mitmetel teineteise korraldatud strateegilistel ja operatiivnõupidamistel. Samuti on Eurojust ja Europol teinud koostööd paljude menetluses olevate kriminaalasjade puhul, mis puudutavad näiteks terrorismi, narkokaubandust,

inimkaubandust, lastepornot, valeraha ja pettust. 2005. aasta jooksul oli Eurojust kaasatud kriminaalasjade kooskõlastamisse, mis olid seotud 17st Europolil analüüsifailist 8ga. Europolil õigusraamistik ei luba aga Eurojustil teha Europoliga nii tihedat koostööd kui soovitud. Mõlema organisatsiooni ühine huvi on saavutada tihedam koostöö, saavutamaks tõsise piirülese organiseeritud kuritegevusega võitlemisel paremaid tulemusi. Loodame, et tõkked tihedama koostöö eest saab kiiresti kõrvaldada.

Ühised uurimisrühmad ja novembri seminar

Ühiste uurimisrühmade 13. juuni 2002. aasta raamotsust ei ole kõigis liikmesriikides rakendatud. Algatuse nimetada ametisse ühiste uurimisrühmade riiklikud eksperdid tegi aprillis 2005 Holland eesistujariigina, et julgustada ühiste uurimisrühmade kasutamist.

Seejärel lepiti juulis 2005 kokku, et tuleks asutada liiga bürokraatliku struktuurita mitteametlik ühiste uurimisrühmade ekspertide võrgustik; see koguneks ühiselt või väiksemate rühmadena ja nõupidamised tuleks ehk korraldada Eurojustis või Europolis.

Ühiste uurimisrühmade kontaktisikute võrgustik peaks osutama abi järgmistel juhtudel: a) et teha kindlaks põhjused, miks ühiseid uurimisrühmi ikka veel laialt ei kasutata (teabe puudumine õigusala töötajate hulgas, ressursiprobleemid, seadusandlikud raskused, bürokraatiatõkked jms), b) et vahetada asjakohast teavet kõigis liikmesriikides ühiste uurimisrühmade moodustamise ja toimimisega seotud praktilistes küsimustes, c) et rakendada ühiselt parimat praktikat ning d) et suhelda liikmesriikide teiste ekspertide ja organisatsioonidega.

Kõik liikmesriigid – nagu ka OLAF, Europol ja Eurojust – on määranud oma eksperdid.

Novembri seminar

22. ja 23. novembril kutsusid Eurojust ja Europol kokku ühiste uurimisrühmade riiklike ekspertide võrgustiku esimese nõupidamise, mis toimus Eurojusti ruumides. Sellel osalesid 22 liikmesriigi, OLAFi, Eurojusti ja Europolil eksperdid, nõukogu peasekretariaadi ja komisjoni esindajad.

Tehti hulk ettekandeid ja peeti arutelusid, osaliselt töötubadena, kus käsitleti järgmisi küsimusi: ekspertide võrgustiku ja ekspertide missioon ja eesmärgid; rahvusvaheliste organite, nagu Eurojusti, Europoli ja OLAFi vastastikune mõju, ning võrgustiku struktuur, töömeetodid ja -vahendid.

Nõupidamise väga huvitav osa oli pühendatud Hispaania, Prantsuse, Ühendkuningriigi ja Hollandi ekspertide esitlustele raamotsuse alusel praeguseks loodud ühiste uurimisrühmade kohta. Juhtumid, mille kohta selgitusi jagati, puudutasid riikidevahelisi uurimisi narkokaubanduse ja terrorismi valdkonnas. Ekspertid andsid ülevaate praktilisest tegevusest ja ette tulnud probleemidest, rõhutades mõningaid aspekte, mida nende kogemuse kohaselt tuleks ühiste uurimisrühmade moodustamisel arvesse võtta. Need hõlmavad lepingueelsete läbirääkimiste tähtsust, mis peaksid keskenduma kõigile üksikasjadele, uurimiste hoolika selekteerimise vajadusele ning keele- ja muudele praktilistele probleemidele seoses ühise uurimisrühma toimimisse kaasatud korraldajateametnikega.

Europoli ja Eurojusti õigusteenistus on samuti andnud aru edusammude kohta kõigis liikmesriikides ühiste uurimisrühmade suhtes kohaldatavate riiklike õigusaktide käsiraamatu koostamisel.

Kohalolnud leppisid kokku mitmetes järeldustes, mis puudutasid peamiselt nende ülesandeid ja eesmäärke. Need järeldused ja töötubade tulemused on koondatud nõukogu 2. detsembril 2005 välja antud dokumenti 15277/05. Osalejatelt saadud tagasiside oli äärmiselt positiivne.

Osalejad nõustusid korraldama edasisi nõupidamisi vastavalt vajadusele ning väljendasid soovi keskenduda jätkuvalt praktilistele küsimustele. Europol on nõustunud võõrustama järgmist nõupidamist, mis organiseeritakse samadel alustel ja koostöös Eurojustiga.

Suhted OLAFiga (Euroopa Pettustevastase Ametiga)

Eurojusti ja OLAFi vahelised suhted arenesid 2005. aastal märgatavalt edasi. Asutati neljast liikmest koosnev OLAFi töögrupp, mis alustas tööd jaanuaris 2005. Sestsaadik on töögrupp kohtunud OLAFi kohtunike üksusega iga kahe kuu tagant.

Nende kohtumiste jooksul anti Eurojustile üle üheteistkümne OLAFi kriminaalasja kokkuvõtte. OLAFi kriminaalasjade juhtriikide Prantsusmaa, Saksamaa, Hispaania, Itaalia ja Iirimaa esindajad andsid kolleegiumile aru nende uurimiste kulgemise kohta. Kuid neist seitsme kriminaalasja puhul teatasid liikmesriikide liikmed, et OLAF ei saanud kriminaalasju käsitlevaid taotlusi Eurojustile piisavalt aegsasti, et Eurojust saaks neisse oma väärtusliku panuse anda.

On tehtud hulk olulisi samme, mida mainiti 2003. aastal allkirjastatud suunistes ühise vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamiseks:

- on alanud kriminaalasjade edastamine OLAFilt Eurojustile;
- oktoobris 2005 toimus esimene teabevahetusvisiit, kui neli liikmesriikide liiget viibisid OLAFis kahepäevasel külaskäigul. Toimusid nõupidamised ja kogemustevahetused OLAFi kolme direktoraadi, sealhulgas uurimis- ja operatiivdirektoraadi ametnikega, ning kriminaalasjade haldamisega seoses osaleti OLAFi juhatuse nõupidamisel. Visiit andis võimaluse mitte ainult suurendada teadlikkust, vaid ka jätkata vastastikuse usalduse ja kindlustunde tugevdamist.

On kasvanud ühine osalemine konverentsidel ja seminaridel. Eurojust oli hommikuse istungi kaasistujaks kolmandal ELi pettusejuhtumitega tegelevate prokuröride konverentsil, mille OLAF korraldas novembris 2005. OLAF kutsuti Eurojusti novembris 2005 korraldatud rahapesuteemalisele strateegilisele nõupidamisele.

Eurojust ja OLAF töötavad ühise tutvustusmaterjali kallal ja on lisanud lingid teineteise veebilehtedele.

Eurojust võõrustas aasta jooksul kaht tähtsat OLAFiga seotud visiiti. Aprillis tegi visiidi asepresident ja komisjoni volinik hr Siim Kallas, mille tulemusena toimus mõlema organisatsiooni jaoks viljakas nõupidamine. Detsembris 2005 külastas Eurojusti ning kohtus presidendi ja OLAFi töögrupiga OLAFi direktor hr Franz-Hermann Brüner. Lepiti kokku edasise töö eesmärgid, sealhulgas seoses ametliku koostöölepinguga tehtavad sammud. Ülevaade Eurojusti liikmesriikide liikmetega 2005. aastal vahetatud OLAFi kriminaalasjade arengust edastati nõupidamisel OLAFi kohtunike üksusele. OLAFi töögrupp kavatseb anda kolleegiumile edusammudest aru märtsiks 2006.

Nõukogu järeldestes Eurojusti 2004. aasta aruande kohta kutsuti Eurojusti ja komisjoni (OLAFit) üles uurima õiguslikke nõudeid, mis võimaldavad teha kiireid ettevalmistusi isikuandmete vahetamiseks. Mõlemad organisatsioonid püüavad need võimalikult kiiresti täita. Loodame, et ametliku lepingu läbirääkimised algavad 2006. aasta alguses.

Samal ajal kui Eurojusti suhted OLAFiga on 2005. aastal tunduvalt paranenud, on veel palju saavutada, tagamaks mõlema organisatsiooni tulemuslikku koostööd oma volituste, suutlikkuse ja kogemuste maksimaalseks kasutamiseks.

ELi terrorismivastase võitluse koordinaator

Tegutsedes ELi kõrgetasemelise ametliku kontaktisikuna kolmandate riikide jaoks ja andes aru otse nõukogule, avaldas hr Gijs de Vries kahtlemata olulist mõju terrorismivastase võitluse valdkonnas tegutsevate erinevate osaliste töö kooskõlastamisele.

Hr de Vries külastas Eurojusti 10. novembril 2005, kui ta pöördus kolleegiumi poole. Terrorismivastasel töögrupil oli võimalus anda oma tegevusest ülevaade. Samuti selgitas töögrupp olukorda seoses nõukogu 19. detsembri 2002. aasta otsuse ja nõukogu uue, 20. septembri 2005. aasta otsusega.

Hr de Vries kinnitas oma pühendumist Eurojusti abistamisele poliitilisel tasandil, aidates kaasa terrorismivastases valdkonnas õigusloomega seotud erinevate algatuste võimalikult sujuvaks muutmisele ja kutsudes asjaomaseid liikmesriike süstemaatiliselt üles oma vastavaid terrorismialaseid õigusakte ajakohastama. See ühine jõupingutus viib kindlasti suurema eduni ja me loodame siiralt, et ka terrorirünnakute ohu järkjärgulise vähenemiseni Euroopas.

Rahvusvaheline Prokuröride Assotsiatsioon

Eurojusti tihedad sidemed Rahvusvahelise Prokuröride Assotsiatsiooniga jätkusid 2005. aastal. Märtsis toimus Eurojustis osa assotsiatsiooni Euroopa piirkondlikust koolituskonverentsist, millest on assotsiatsiooni kalendris saanud iga-aastane sündmus. Konverents tõi kokku üle 50 nooreprokuröri paljudest Euroopa riikidest EList ja väljastpoolt. See andis Eurojustile

suurepärase võimaluse jõuda prokurörideni, kes tavapärase töö käigus ei pruugi meie organisatsiooniga kokku puutuda. Augustis osalesid mitmed liikmesriikide liikmed Rahvusvahelise Prokuröride Assotsiatsiooni sel aastal Euroopas toimunud aastakonverentsil, mille korraldas Kopenhaagenis asuv Taani prokuratuur ja mis käsitles tunnistajate, ekspertide ja kannatanute teemat.

Eurojustice

Oktoobris kutsus Portugali Vabariigi peaprokurör Eurojusti osalema Eurojustice'i 8. aastakonverentsil Lissabonis. See nõupidamine tõi kokku Euroopa Liidu liikmesriikide ja mõnede kolmandate riikide peaprokurörid. Konverentsi järeldustes rõhutati Eurojusti tähtsust ja vajadust kasutada seda potentsiaali pädevate asutuste vaheliseks kooskõlastamiseks riikidevahelise kuritegevusega võitlemise valdkonnas.

Euroopa põhiseadus

Euroopa põhiseadus selle praeguses redaktsioonis sisaldab sätteid, mis parandavad ja tugevdavad võitlust organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga. Eeldades, et on kehtestatud kohased Euroopa õigusaktid, oleks Eurojustil näiteks volitused alustada uurimisi ja selle põhjal võiks liikmesriikide ühehäälsel otsusel asutada Euroopa Prokuratuuri, kellele on usaldatud Euroopa eelarve vastu suunatud pettustega võitlemine ja kellele on üldisemal tasandil usaldatud võitlemine raskete kuritegudega. Muude sätete eesmärk on kriminaalõiguse parem ühtlustamine, eelkõige Euroopa Liidu vastu suunatud kuritegude valdkonnas, ning tegelemine menetlusküsimustega, nagu tõendite vahetamine ning kohtualuste ja kannatanute kohtlemine.

Oma praktilise kogemuse alusel leiab Eurojust, et õiguse ühtlustamine erinevate liikmesriikide vahel ja tema volituste tugevdamine võiksid ELi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tõhusust märgatavalt parandada. Iga liikmesriigi liikme ja assistendi täielik kaasamine riikidevahelistesse uurimistesse oleks kahtlemata lihtsam, kui mõned põhiseaduse eelnõu sätted jõustuksid.

Olenemata sellest, milliseks kujuneb põhiseaduse lepingu tulevik, on oluline, et oleks võimalik igati arvesse võtta juba praegustes sätetes ja referendumitel väljendatud põhimõtteid. Kuid eelkõige on Euroopa vahistamismääruse ja varade erikonfiskeerimise raamotsuse rakendamisel väga tõhusaks osutunud vastastikuse tunnustamise põhimõte.

Tuleks soodustada sisejulgeoleku komitee (kõrgetasemeline kooskõlastuskomitee, varasem COSI) asutamise soovitus elluviimist: komitees saavad asjaomased Euroopa institutsioonid ja asutused vahetada infot ning viimistleda kuritegevuse vastaseid strateegiaid ja toetada julgeolekut Euroopas. Eurojustil oli hea meel osaleda esimesel nõupidamisel mais 2005 ja tema arvates on komiteel märkimisväärne potentsiaal.

Liikmesriikide kodanikud loodavad raskete kuritegudega võitlemise parendamisele Euroopa tasandil. Eurojust on pühendunud praeguse õigusraamistiku parandamisele, et saavutada paremini oma sihid ja eesmärgid.

Liikmete volitused

Oma 2. detsembri 2004. aasta nõupidamisel kutsus justiits- ja siseministrite nõukogu Eurojusti üles hindama oma liikmesriikide liikmete õiguslike volituste olemuse ja ulatusega seotud kogemusi ning sellest nõukogule 2005. aasta keskpaigaks aru andma. Nõukogu palus, et aruanne sisaldaks vajaduse korral soovitusi olukorra võimalikuks parandamiseks.

Liikmete volituste küsimus on Eurojusti tegevuses kriminaalasjades kesksel kohal ning seega tervitasime võimalust seda tähtsat küsimust käsitleda ja kommenteerida. Kolleegium analüüsis ja hindas volitusi seoses Eurojusti moodustamise otsuse artikli 9 lõikega 3, võttes aga samuti arvesse artiklis 6 mainitud ülesannete täitmiseks vajalikke volitusi.

Nõukogule juulis 2005 saadetud vastuses tunnistas kolleegium ilmset potentsiaalset kriitikat, et sedalaadi hindamine ei ole teaduslik, vaid subjektiivne ning et see võib peegeldada ainult liikmesriikide liikmete praeguste volituste põhjal saadud kogemust. Lisaks sellele on väga tõenäoline, et kui liikmesriikide liikmetel oleksid suuremad volitused, edastataks neile rohkem teavet ja rohkem kriminaalasju. See iseenesest nõuaks rohkem volitusi selliste kriminaalasjade rahuldavaks lahendamiseks. Selline analüüs võib samuti kajastada asjaolu, et paljud liikmesriikide liikmed on suurte kogemustega prokurörid ja kohtunikud, kellel on oma kohalikus jurisdiktsioonis head, tõhusad ja efektiivsed sidemed ja kontaktid. Seetõttu on nende puhul vajadus volituste järele, mida võivad tulemuslikuks tegutsemiseks vajada väiksemate kogemustega liikmesriikide liikmed, vähem ilmne.

Seda silmas pidades näitab analüüs, et ainult väga vähestel liikmesriikide liikmetel on kas nende endi või nende kolleegidest liikmesriikide liikmete konkreetsete õigusvolituste puudumise tõttu tegelikult probleeme tekkinud.

Isegi seda silmas pidades viitas märkimisväärne arv liikmesriikide liikmeid volitustele, mis nende meelest tuleks anda kõigile liikmesriikide liikmetele. Nende volituste andmine aitaks tagada ühtse järjepidevuse, võimaldades liikmesriikide liikmetel teha võrdsel alusel koostööd, ning nende ja nende liikmesriikides tegutsevate kolleegide võrdsed ootused ning seega võimaluse soodustada kooskõlastatud tegevust ja toetada kindlalt koostööd õigusküsimustes. Niisuguste peamiste ühiste volituste hulgas oleksid järgmised volitused:

- väljastada vastastikuse õigusabi taotlusi;
- täita vastastikuse õigusabi taotlusi;
- tegutseda välismaiste õigusasutuste suhtes keskasutusena;
- teha otsuseid vastastikuse abi, uurimiste ja vastutuselevõtmise kohta, mitte neid ainult soovitada;
- teha kiireloomulistel juhtudel otsuseid kontrollsaadetiste kohta ja neid lubada ning
- teha kiireloomulistel juhtudel otsuseid muude uurimistoimingute kohta (nt sidevahendite pealtkuulamine ja salajased operatsioonid).

Võib tunduda mõnevõrra paradoksaalne, et isegi kui liikmesriikide liikmetel on olnud õiguslike volituste puudumise tõttu ainult üksikuid probleeme, usume siiski, et on vaja suuremaid volitusi. Kuid nii see ei ole. Nagu eespool mainitud, kajastab selline hinnang kõigest praeguste volituste põhjal saadud kogemusi. Võib vabalt olla nii, et täiendavad volitused tugevdavad Eurojusti rolli, kasvatades Eurojustile kriminaalasjades saadetud taotluste arvu ja teabe hulka, mida Eurojustile edastatakse, saamaks raskete kuritegude puhul liikmesriikidevahelise koostöö ja kooskõlastamise kaudu abi, ning seega suurendavad taas vajadust ulatuslikumate volituste järele.

3 TEGEVUS KRIMINAALASJADES

Märkused statistiliste andmete kohta seoses tegevusega kriminaalasjades

2005. aastal registreeris kolleegium 588 kriminaalasja, sealhulgas kaks kriminaalasja, mis olid liikmesriigi tasandilt antud üle kolleegiumi pädevusse. See tähendab 2004. aastal käsitletud kriminaalasjade arvuga võrreldes 54% kasvu. Selline tõus on aset leidnud enamikus liikmesriikides, kus Eurojusti nüüd üha paremini tuntakse ja tema abi rohkem kasutatakse. Kuigi endiselt on teha veel palju tööd, tundub, et liikmesriikide ametiasutused saavad üha paremini teadlikuks Eurojusti osalemisega kaasnevast tegelikust ja potentsiaalsest lisandväärtusest ning usaldavad seda rohkem.

Nagu eelmistel aastatel, on kahepoolsete kriminaalasjade osakaal endiselt märkimisväärne (78%). Arusaamatuste vältimiseks leiame, et on oluline mainida mõningaid tähtsaid küsimusi.

Kahepoolsetele kriminaalasjadele viidates peab Eurojust silmas, et riigi tasandil võib kriminaalasi hõlmata ainult kaht riiki, kuigi see pole alati nii. See tähendab, et liikmesriikide ametiasutused peavad tegema rohkem koostööd või kooskõlastama oma uurimisi või vastutuselevõtmist või lahendama probleeme ühe riigiga, kuid kriminaalasi võib puudutada mitut riiki. Mõnikord laiendatakse kriminaalasja hilisemas etapis, kaasates veel ühe või mitu riiki.

Peale selle ei pruugi kahepoolse kriminaalasja näol alati tegu olla lihtsa kriminaalasjaga. Mitmed liikmesriikide liikmed on maininud, et mõned nende kahepoolsed kriminaalasjad on väga keerulised ning et Eurojusti osalemine on olnud väga aeganõudev ja oluline kahe riigi vaheliste uurimiste ja/või vastutuselevõtmise alase koostöö või kooskõlastamise parandamiseks – see on märksa suurem ettevõtmine, kui EJNi kontaktisikutelt võib eeldada.

Lõppkokkuvõttes on Eurojusti jõupingutuste lisandväärtus kahepoolsetes kriminaalasjades märkimisväärne, ületades mõnikord isegi mitmepoolsetes kriminaalasjades saavutatut. Arvesse tuleks võtta Eurojusti osalemise põhjust või vajadust selle järele, mitte aga seda, kas taotlused on kahe- või mitmepoolsed. Mõnikord on Eurojust vajaliku rahvusvahelise koostöö puhul prokuröride viimane lootus.

Seda illustreerivad hästi kolleegiumi kaht artiklile 7 vastavat taotlust käsitlevad kommentaarid. Näiteks puudutab äärmiselt keeruline Prestige'i kriminaalasi peamiselt Hispaaniat ja Prantsusmaad.

Koos registreeritud kriminaalasjade arvuga suurenes ka koordineerimisnõupidamiste arv rohkem kui 40%. Eurojusti korraldatud või tema toetusel toimunud 73 koordineerimist

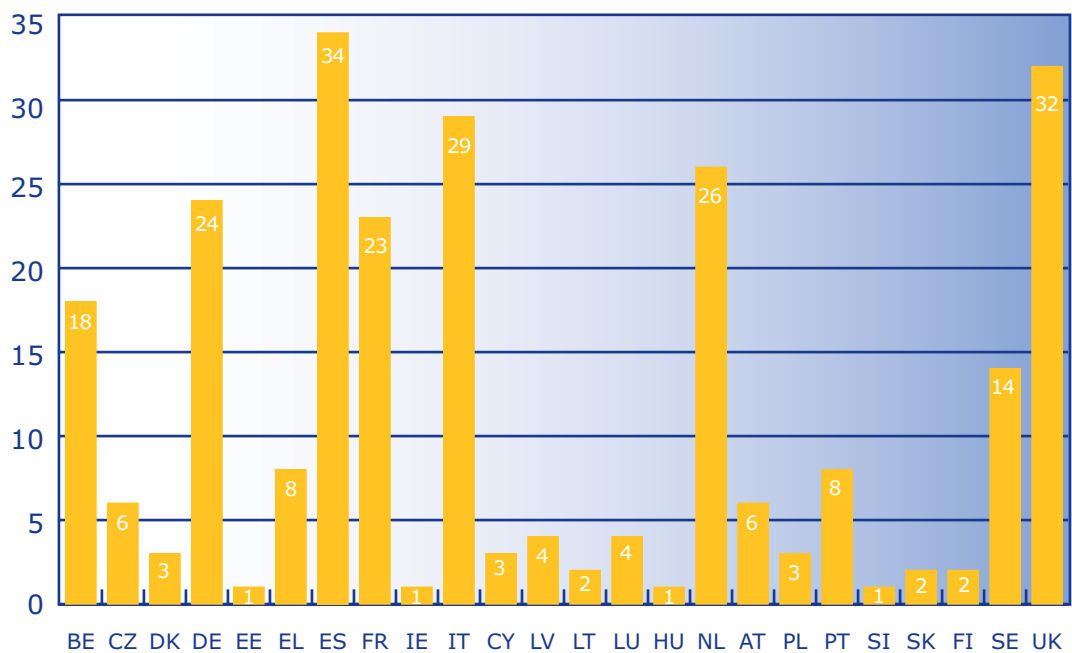
õupidamist leidsid aset meie ruumides (55) või liikmesriikides (18). Toimumiskoht valiti vastavalt liikmesriikide ametiasutuste soovidele ja vajadustele ning nõupidamiste praktilise teenindamisega seotud kaalutlustel. Enamik neist koordineerimisnõupidamistest (42) puudutas 3–14 riiki. Kriminaalasjad käsitlesid peamiselt narkokaubandust (22), pettusi ja/või rahapesu (20), terrorismi (10) ja inimkaubandust (9). Teised organid nagu OLAF ja Europol ning EL-välised liikmesriigid osalesid 13 koordineerimisnõupidamisel. Iga liikmesriik on olnud esindatud vähemalt ühel koordineerimisnõupidamisel. Paljudel neist nõupidamistest hõlmavad operatiivküsimused konkreetsete tegevuskavade koostamist kooskõlastatud menetlustoimingute, nt läbiotsimiste ja tõendite arestimise ning vahistamise kasutamise. See annab olulist lisandväärtust ja võimaldab liikmesriikide ametiasutustel toimida oma kriminaalasjade rahvusvahelistes aspektides ambitsioonikamalt. Eurojusti otsuse artikli 6 lõikel c põhinevatele koordineerimistaotlustele ei järgne süstemaatiliselt koordineerimisnõupidamisi. 99 kriminaalasja puhul taotleti kooskõlastust kohe alguses; neist 14 kriminaalasjaga seoses oli samuti vaja, et liikmesriigi liige tagaks ühe või mitme õigusabitaotluse edastamise vastavalt Eurojusti otsuse artikli 6 lõikele g. Selle viimase küsimuse puhul on oluline märkida, et liikmesriikide liikmetelt on sellel alusel abi palutud 58 kriminaalasjas. Meie arvates peegeldab see arv ka Eurojusti ja liikmesriikide ametiasutuste vahel kasvanud usaldust.

Eurojustis käsitletud kuritegude jaotus sarnaneb eelmiste aastate omaga. Narkokaubanduse ja pettustega seotud kriminaalasjade osakaal on Eurojustile suunatud kuritegude seas endiselt kõige kõrgem. Kuid protsendid ei ole kuritegude puhul kõige kohasemad andmed. 2005. aastal registreeris Eurojust 36 eri liiki kuritegusid ja kõiki neid eraldi on raske kirjeldada. Kuid sooviksime siiski rõhutada, et üldiselt on igat liiki kriminaalasjades saadetud taotluste arv kasvanud, mõnikord suisa märgatavalt. Näiteks 2004. aastal käsitleti 19 inimkaubandusega seotud kriminaalasja ja 2005. aastal oli neid 33. Tuleb märkida, et paljud kriminaalasjad hõlmavad lisaks peamisele õiguserikkumisele ka teisi õiguserikkumisi.

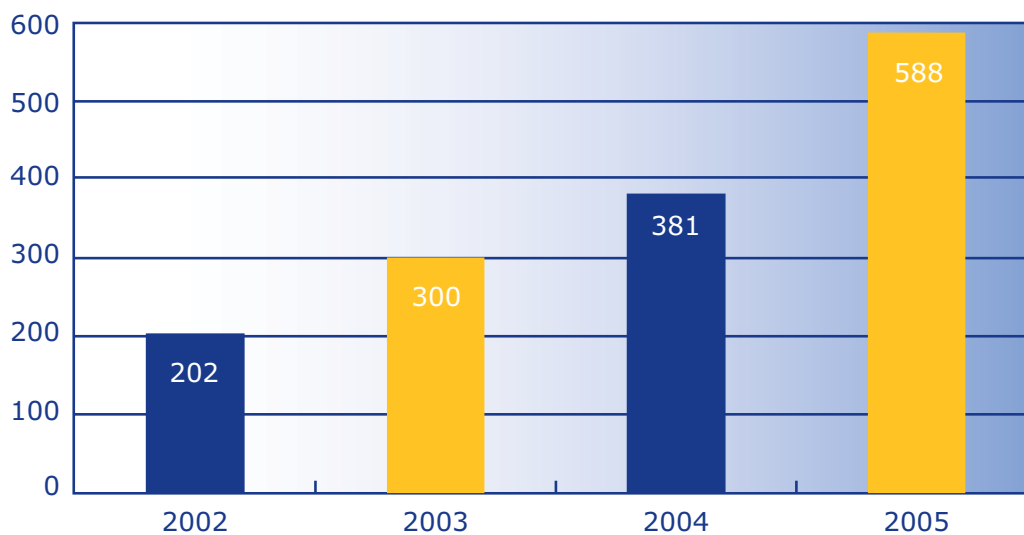
See statistika kajastab ainult meie tööd kriminaalasjadega, mis on registreeritud seoses konkreetsete kuritegudega, mille kohta on Eurojustile taotlus saadetud. Lisaks sellele annavad liikmesriikide liikmed olulise panuse oma riikide ametiasutuste töösse, näiteks analüüsides ja lahendades õigusküsimusi, andes nõu abitaotluste käitlemise kohta või aidates leevendada üldisi probleeme piiriülese koostööga tegelevate liikmesriikide ametiasutuste vahel. Jätkame tööd statistika täiustamise alal, et anda üksikasjalikum ülevaade liikmesriikide liikmete õigusalasesse koostöösse kaasamise täielikust ulatusest Euroopas.

Loodame, et statistika ja tabelid kolmel järgmisel lehel (joonised 1–5) ning kommentaarid ja illustreerivad kriminaalasjad aitavad kolleegiumi tegevust kriminaalasjades paremini mõista.

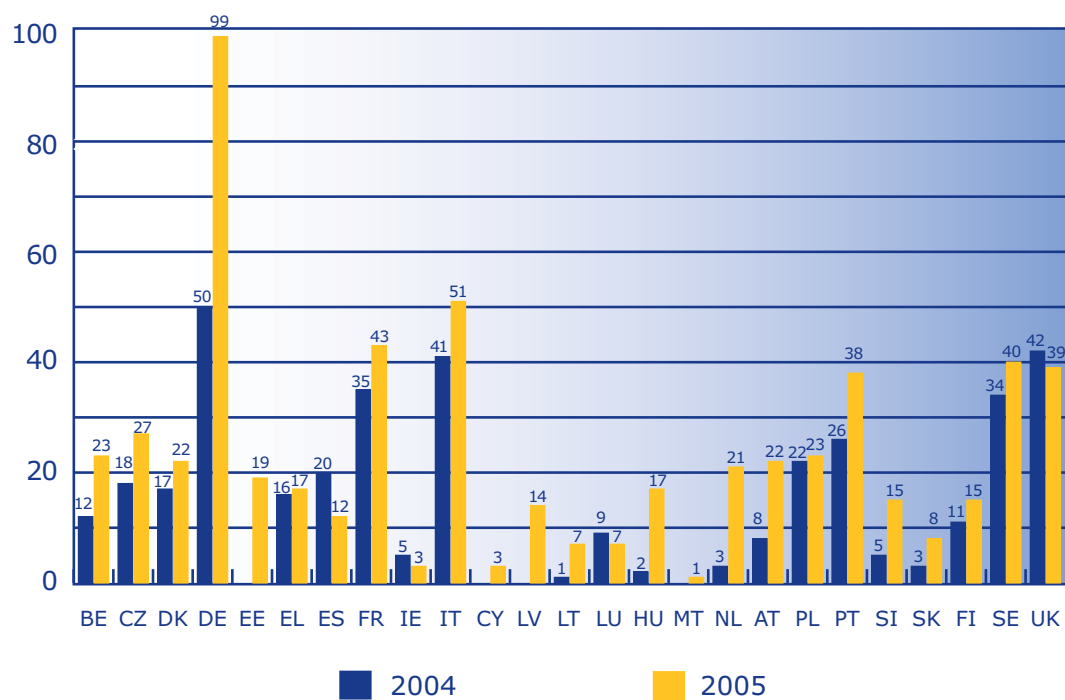
Joonist 1: Koordineerimisnõupidamised

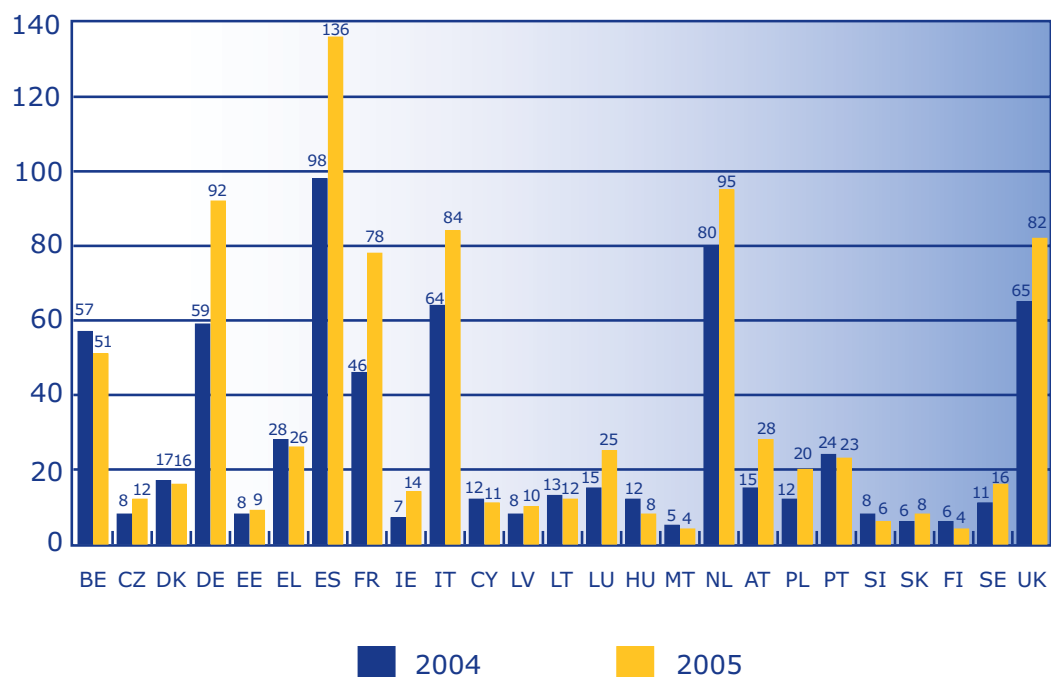
Joonist 2: Kriminaalasjade arv 2002–2005

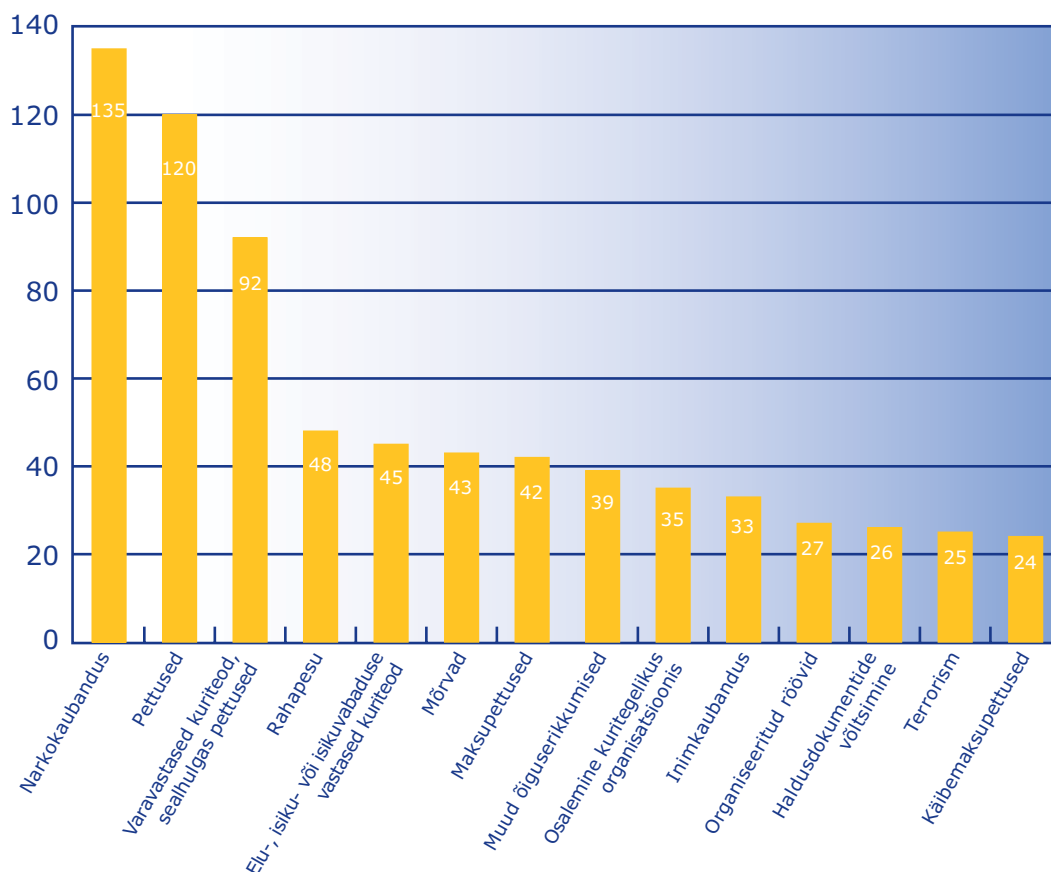
Joonist 3: Taotlevad riigid

Joonist 4: Taotlusi saanud riigid

Joonist 5: Õiguserikkumised

Eurojusti moodustamise otsuse artikkel 7

2005. aastal tegutses kolleegium esimest korda artikli 7 lõike a sätete alusel. Selliseid juhtumeid oli kaks ja nende eesmärgid olid erinevad.

Esimesel juhul nõudis kolleegium, et Hispaania ametiasutused alustaksid vastavalt artikli 7 lõike a punktile i uurimist ning – kui see on vajalik – vastutuselevõtmist seoses pettusega seetõttu, et Ühendkuningriik kui teine asjaga seotud riik ei saanud toimepanijaid selle kriminaalasja puhul vastutusele võtta, sest tal ei olnud jurisdiktsiooni.

Teisel juhul nõudis kolleegium vastavalt artikli 7 lõike a punktile ii, et Prantsusmaa ja Hispaania pädevad kohtuorganid aktsepteeriks Hispaania kohtuorganite paremat positsiooni Prestige'i õnnetusega seotud menetluste terviklikuks lahendamiseks.

Kõik need taotlused sisaldasid üksikasjalikku põhjendust, eelkõige Prestige'i kriminaalasja puhul. Mõlemas võeti arvesse kannatanute olukorda ja nende võimalust oma õigusi rahuldaval viisil kasutada. Kolleegium leiab siiski, et lõppeesmärgi saavutamiseks peavad asjaomased riigid veel edaspidi koostööd tegema. Eurojust on juba pakkunud nende riikide ametiasutustele täiendavat toetust.

Tähtaegade ületamine Euroopa vahistamismäärusega seotud kriminaalajades

Seoses eelmisel aastal esitatud infoga on Eurojusti teavitatud uutest tähtaegade ületamise juhtudest Euroopa vahistamismäärusega seotud kriminaalajades. Sellest hoolimata mõistame, et sellised teated ei ole veel süstemaatiliseks muutunud. Ehkki liikmesriikide liikmed tulevad oma riiklikele ametiasutustele meelde nende 13. juuni 2002. aasta raamotsuse artikli 17 lõikes 7 osutatud kohustust, on neil kogu asjaomase teabe kättesaamisega suuri raskusi. Loodame, et järgmisel aastal täidavad kõik liikmesriigid oma kohustuse ning et Eurojustini jõuab kogu vajalik teave. Seda viimast kommentaari arvesse võttes tuleb järgmist statistikat vaadelda mittetäielikuna.

2005. aastal teatati tähtaegade ületamisest 53 korral. Põhjendused esitati 44 juhul:

Ühendkuningriik:	31	Hispaania:	2
Portugal:	6	Belgia:	2
Prantsusmaa:	4	Rootsi:	1
Malta:	3	Itaalia:	1
Irish:	3		

Liikmesriikide esitatud peamised põhjused olid seotud a) menetluse edasilükkamisega taotluse saanud riigis poolelioleva menetluse või kantava karistuse tõttu – 13 juhtu; b) kohtualuste esitatud apellatsioonikaebustega – 12 juhtu ning c) õigusabitaotlust täitva asutuse nõutava lisateabega – 11 juhtu. Lisaks sellele ei saanud õigusabitaotlust täitvad asutused viiel juhul kahtlustatavaid välja anda seetõttu, et kaks kahtlustatavat põgenes ja kolm kahtlustatavat ei ilmunud kohtuistungile. Mõlemal korral väljastasid liikmesriigi ametiasutused vahistamismääruse.

On huvitav märkida, et õigusabitaotlust täitva asutuse poolt õigusabitaotluse välja andnud asutuselt nõutav lisateave jaguneb järgmistesse kategooriatesse:

- aegumise tõttu (3 juhtu);
- Euroopa vahistamismääruse väljastamiseni viinud sündmuste kronoloogia (1 juht);
- Euroopa vahistamismääruses kirjeldatud käitumine (3 juhtu);
- *Non bis in idem* (2 juhtu);
- ravi (2 juhtu).

Ehkki liikmesriigid peavad Euroopa vahistamismääruse tähtaegade rikkumisest Eurojustile teatama, ei ole meil õigust koguda andmeid väljastatud Euroopa vahistamismääruste arvu kohta. 2005. aastal väljastati üle 2500 Euroopa vahistamismääruse. Ehkki neid täideti vähem, ei saa me uskuda, et tagaotsitava tagasisaatmise protsessis ületati tähtaegu ainult 48 juhul. Oleme siiski väga pettunud, et vastused on saabunud ainult seitsmest liikmesriigist, mis muudab võrdluste väärtuse küsitavaks.

Ühendkuningriigi 31 kriminaalasja lähem vaatlus näitab, et rohkem kui poolte kriminaalasjade puhul tulenes viivitus kas tagaotsitava kohtust kõrvalehoidumisest või käimasolevate kriminaalmenetluste lõpuleviimisest või tagaotsitavate karistuse kandmisest Ühendkuningriigis. Loodame, et edaspidi esitavad kõik liikmesriigid täieliku ja üksikasjaliku aruande põhjuste kohta, miks Euroopa vahistamismääruse tähtaegu on rikutud.

Terrorismivastane töögrupp ja nõukogu uus otsus

Terrorismivastane töögrupp

Terrorismivastase töögrupi põhieesmärgid on järgmised:

- asutada Eurojustis terrorismivastase võitlusega tegelev eksperdikeskus;
- tagada, et terrorismivastased koordineerimisnõupidamised on hästi ette valmistatud ja korraldatud;
- tõhustada terrorismialase teabe vahetust regulaarsete kontaktide kaudu terrorismiküsimusi käsitlema määratud liikmesriikide korrespondentide kaudu;
- hallata ja luua terrorismiga seotud õigusdokumentide üldine andmekogu;

- määratleda parem lähenemisviis avalikest ja suletud allikatest pärit terrorismialase teabe käsitlemiseks ning
- säilitada kontaktid nende küsimustega tegelevate töögruppide ja nõupidamistega Brüsselis.

Terrorismivastane töögrupp kogunes peaaegu iga nädal ja jätkas tööd tegevuskava kallal, millele pandi alus 2004. aastal.

Viis põhiküsimust, millega tegeletakse, on järgmised:

- õiguslane koostöö: terrorismivastase võitluse strateegiliste, operatiiv- ja muude nõupidamiste korraldamine ning terrorismialaste kriminaalasadega seotud tegevuse operatiivsete koordineerimisnõupidamiste toetamine;
- terrorismivastase võitluse küsimustega tegelevate asutuste koostoime parandamine: regulaarsete kontaktide loomine liikmesriikide terrorismiküsimusi käsitlevate korrespondentide, sideprokuröride, terrorismivastasele võitlusele spetsialiseerunud või oluliste terrorismialaste kriminaalasadega tegelemise eest vastutavate kohtunike ja prokuröridega, Europoliga, Euroopa Liidu terrorismivastase võitluse koordinaatoriga, luureteenistustega ja muude huvitatud asutustega;
- teostatavusuuring sellise andmekogu loomise kohta, mille eesmärk on kättesaadavate terrorismivastase võitlusega seotud liikmesriikide, Euroopa ja rahvusvaheliste õigusdokumentide ja aktide ülevaate pidev ajakohastamine;
- terrorismivastase võitlusega seotud õiguslase andmekogu loomine: see hakkab põhinema nt Eurojustis korraldatud koordineerimisnõupidamistel võrreldud ja liikmesriikide korrespondentidelt saadud terrorismivastast võitlust käsitlevatel andmetel; kriminaalasadade haldamise süsteemi võimaluste tutvustamine ning
- terrorismi rahastamine: olemasolevate ELi või ÜRO kõnealuse valdkonna teostamisvahendite praktilise kasutamise ja lisatud väärtuse kontrollimine.

Terrorismivastane töögrupp valmistas ette kaks tähtsat strateegilist nõupidamist: esimene toimus veebruaris 2005 Ameerika Ühendriikide, Belgia, Kanada, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Hollandi, Hispaania ja Ühendkuningriigiga. Eesmärk oli anda teavet edasise arengu ja koostöö kohta nende riikide vahel Euroopa Liidu ja Põhja-Ameerikaga seotud islamiäärmuslaste terroriaktide puhul ning tuvastada takistused ja vajalikud õppetunnid ning kehtestada juhised

teabe vahetamiseks. Liikmesriikide esindajad selgitasid oma uurimiste, vastutuselevõtmise ja konkreetsete kriminaalasjadega seotud menetluste olukorda. Selle nõupidamise järeldustest teatas Eurojusti president kirja teel Euroopa Liidu Nõukogu eesistujale ja ELi terrorismivastasele koordinaatorile.

Teine tähtis nõupidamine leidis aset märtsis 2005 eesmärgiga tagada kõigist 25 liikmesriigist pärit riiklike terrorismivastaste korrespondentide vahel parem koostöövõrgustik ja püüdes eelkõige tagada nõukogu 19. detsembri 2002. aasta terrorismialase teabe vahetust käsitleva otsuse täielikku järgimist. Nõupidamisel rõhutati, et Eurojust ei ole läbi töötanud piisavalt teavet andmaks ülevaadet terrorismiga seotud kriminaalasjadest kõigis liikmesriikides. Samuti näitas see, et mitmed liikmesriigid usaldavad rohkem omaenda võrgustikke ja kahepoolseid kontakte kui kasutavad võimalust teha koostööd Eurojusti kaudu. Olukord ei ole märkimisväärselt paranenud. Vaid üksikud liikmesriigid vahetavad terrorismiküsimustes Eurojustiga regulaarselt ja süstematiseeritult teavet; mõned liikmesriigid teevad seda korrapäratult. Kuid enamiku puhul tehakse seda vaid mõnikord või üldse mitte. Loodame, et uue nõukogu otsuse rakendamisega 2006. aasta keskpaigas see olukord muutub.

2004. aastaga võrreldes vähenes terrorismiga seotud kriminaalasjade arv 2005. aastal 7%-lt 5%-le, kuid on oluline mainida, et islamiäärmuslaste terrorismi käsitlevate mitmepoolse operatiivkoostöö koordineerimise nõupidamiste kvaliteet kasvas märgatavalt. 2005. aasta jooksul teavitati Eurojusti mitmetest terrorismi valdkonnas väljakuulutatud otsustest. Eurojust oli osalenud kõigi nende kriminaalasjade käsitlemisel.

Samuti alustas terrorismivastane töögrupp terrorismivastaseid taktikalisi nõupidamisi.

Uus nõukogu otsus

Teabevahetuse kvalitatiivne ja kvantitatiivne parandamine on üks terrorismivastase võitluse tugevdamise põhielemente. Eurojust tervitab nõukogu 20. septembri 2005. aasta otsust 2005/671/JSK teabevahetuse ja koostöö kohta terrorismiga seotud õiguserikkumiste puhul, mis jõustus 30. septembril 2005 ning mille liikmesriigid peavad rakendama 30. juuniks 2006. See uus dokument, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu 19. detsembri 2002. aasta otsus 2003/48/JSK politseikoostöö ja õigusalse koostöö erimeetmete rakendamise kohta terrorismivastaseks võitluseks, laiendab tunduvalt Eurojusti kaudu edastatava teabe ulatust. See laiendab vastutust kriminaalmenetluse kõigile etappidele, sealhulgas süüdimõistmisele ning kõigile uurimise all olevatele, vastutusele võetavatele või terrorismiga seotud õiguserikkumiste eest süüdi mõistetud isikutele, rühmadele ja üksustele.

Strateegiliste nõupidamiste sissejuhatus

2005. aastal tugevdas Eurojust strateegiaalaseid jõupingutusi raske organiseeritud kuritegevuse peamiste liikidega võitlemisel, korraldades seitse strateegilist seminari, võrreldes eelmisel aastal aset leidnud viie seminariga. Enamik seminare peeti meie suurepäraustes ruumides Haagis, kuid seminare toimus ka Ungaris, Itaalias ja Ühendkuningriigis.

Seminaridel on kolm eesmärki. Esiteks, levitada teavet organiseeritud kuritegevuse konkreetsetes valdkondades vastutuselevõtmisega seotud praktiliste probleemide, lahenduste ja hea kohtupraktika kohta ning luua foorum, kus mainitud praktiliste küsimustega oma igapäevases töös kokku puutuvad õigusala töötajad saavad neid otse oma Euroopa kolleegidega arutada. Teiseks, seada sisse võrgustikud nendes valdkondades tegutsevate prokuröride ja uurijate vahel ning arendada nendevahelist kindlustunnet ja usaldust tagamaks kiirem ning otsesem koostöö ja koordineerimine Euroopa riikides. Kolmandaks, selgitada välja uued kriminaalasjad, milles on võimalik teha koostööd ja tegevust koordineerida, ning saata need Eurojustile.

Lisaks õigusala töötajate vahel strateegilistel seminaridel toimunud aruteludele ja esitlustele kujundavad nõupidamised ka raamistiku paljudele kahe- ja mitmepoolsetele koordineerimise õupidamistele, kus prokurörid, politsei ja teised kriminaalasjade käsitlemisega otseselt seotud pooled arutavad konkreetseid uurimisi ja kurjategijate vastutuselevõtmist.

Järgmistes jaotistes antakse igast nõupidamisest lühike ülevaade.

Terrorismiteemaline strateegiline nõupidamine

9. märtsil 2005 korraldas Eurojust teist korda Euroopa õigusajaloos strateegilise nõupidamise, mis ühendas 25 liikmesriigi terrorismivastast korrespondenti.

Strateegiline nõupidamine oli jaotatud kolmeks peamiseks osaks:

1. Nõukogu 19. detsembri 2002. aasta otsuse (liikmesriikide terrorismivastaste korrespondentide ametisse nimetamine ja teabe vahetamine liikmesriikide pädevate asutuste, Eurojusti ja Europol'i vahel) kohaldamine ja teabe andmine nõukogu uue otsuse eelnõu kohta, millega laiendatakse tunduvalt nõukogu 19. detsembri 2002. aasta otsuse kohaldamisala.

2. Korraldati infotund kolme projekti asjus, mida Eurojust ja Europol tihedas koostöös jälgisid ning millega seoses liikmesriikide terrorismivastastel korrespondentidel paluti meile aegsasti esitada vajalik õigusteave

- et seada sisse terroristlike rühmituste alane andmeloend;
- seoses multimeedia kasutamisega kriminaalmenetluse kõigis etappides ning
- seoses terroristide värbamisega.

3. Korraldati neli töötuba. Eesmärk oli vastata teabevahetust käsitlevale küsimustikule (ajastus, kanalid ja metodoloogia).

Terrorismiteemaline taktikaline nõupidamine

Kriminaalasjade saamiseks tehtavate jõupingutuste tugevdamiseks võttis terrorismivastane töögrupp kasutusele uue kontseptsiooni: taktikalised nõupidamised. Nendel nõupidamistel peaksid osalema ainult praegu selliste kriminaalasjadega tegelevad prokurörid ja nad peaksid konkreetsed kriminaalasjade materjalid ise kaasa tooma. Seega ei ole kõigil riikidel vaja neile nõupidamistele oma delegatsiooni saata, ehkki osaleda võivad kõik Eurojusti liikmesriikide liikmed. Nõupidamise eesmärk on esitleda ja arutada kaasa toodud kriminaalasju ja nendega seotud probleeme. Taktikaline nõupidamine korraldatakse ainult siis, kui on olemas piisav arv kriminaalasju.

Eurojust otsustas korraldada taktikalise nõupidamise liikmesriikidele, keda islamiäärmuslaste terroriaktid kõige rohkem puudutavad. Nõupidamise põhieesmärk oli luua platvorm islamiäärmusliku terrorismi valdkonda kuuluvate kriminaalasjadega tegelevate juhtivate menetlejate jaoks, et arutada terrorismiküsimusi, vahetada teavet ja kogemusi ning moodustada vastav võrgustik.

Eurojusti Itaalias korraldatud esimesel terrorismiteemalisel taktikalisel nõupidamisel osutasid mitmed riigid, eelkõige Prantsusmaa, tegelikele probleemidele Iraagiga seotud või seal koolitatavate inimeste puhul, kes naasevad terrorirünnakute korraldamiseks Euroopasse. Osalejad hindasid nõupidamist kõrgelt ning see näitas, et mainitud valdkonnas on tarvis jätkuvalt tegutseda.

Järgmise sammuna paluti Eurojustil küsitleda kõiki liikmesriike asjaomaste pooleliolevate uurimiste või vastutuselevõtmise kohta, suhete kohta teiste liikmesriikide ja USAga ning nende

soovi kohta korraldada 2006. aasta jooksul Eurojustis tegevuse kooskõlastamiseks strateegiline nõupidamine.

Strateegiline nõupidamine Euroopa vahistamismääruse asjus

Eurojust korraldas õigusala töötajatele Budapestis 17. ja 18. mail 2005 nõupidamise Euroopa vahistamismääruse rakendamise kohta. Võttes arvesse Prahast 2004. aastal toimunud strateegilisel nõupidamisel saadud kogemusi, keskendus Eurojust Euroopa vahistamismääruse kohaldamisega seotud praktilistele probleemidele. Esimene pool päevast pühendati ettekannetele. Mitmete sõnavõtude seas kuulsid nõupidamisel osalejad Saksamaal ja Belgias konstitutsioonikohtu otsust vajavatest menetluses olevatest või lõpule viidud kriminaalasjadest. Kaks kuud hiljem lükkas Saksamaa konstitutsioonikohus Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse rakendamise tagasi. Kõik ettekanded, töötubade järelused, Eurojusti küsimustikule antud vastused ning Saksamaa ja Poola konstitutsioonikohtute otsuste tekstid on olemas CD-ROMil, mille Eurojust andis välja pärast seminari. Ehkki seminar korraldati vaid seitse kuud pärast Euroopa vahistamismääruse teemal Prahast peetud seminari, puutus Eurojust kokku hulga praktiliste probleemidega, mida arutati töötubades. Töötubade käigus arutati järgmisi küsimusi ja tehti järgmised järelused:

Euroopa vahistamismääruse ja väljaandmise seos

Liikmesriigid kohaldavad Euroopa vahistamismäärust Euroopa Liidu territooriumil; väljaandmismenetlusi kasutatakse EL-väliste riikide puhul. Kuid mitmes liikmesriigis on endiselt jõus väljaandmise konventsioon. Kuna ainult raamotsusega ei saa rahvusvahelise lepingu sätteid muuta, on soovitatav väljaandmise lepingu kohaldamine välistada, teatades sellest vastavalt väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 28 lõikele 3.

Õigeaegne kohaldamine

Euroopa vahistamismäärust tuleks kohaldada, olenemata kuriteo toimepanemise kuupäevast, välja arvatud riikide puhul, kes tegid avalduse vastavalt raamotsuse artiklile 32 (Austria, Itaalia ja Prantsusmaa). Teiste riikide kehtestatud piirid Euroopa vahistamismääruse täitmisele põhjustavad vahistamismääruse kohaldamisel probleeme, mis tuleb lahendada praktilisel tasandil vastavalt vajadusele ja äärmiselt paindlikult. Kuid riikide seadusandjad peaksid meeles pidama, et piiravad juriidilised nõuded ei aita kaasa Euroopa vahistamismääruse rakendamisele, mis peaks menetlusi lihtsustama ja kiirendama, mitte seda komplitseerima ja rõhutama riikidevahelisi erinevusi.

Keeldumise põhjused

Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise puhul mainiti paljusid põhjusi, sealhulgas järgmisi: faktide ebapiisav kirjeldamine, täiendava teabe puudumine ja õigusaktide puudumine selle karistuse täideviimiseks, mille kohta Euroopa vahistamismäärus väljastati. Kõigi gruppide puhul oli ühine üks teema – tõlked. Osalejad leidsid, et kohati on raske tõlkenõuet määratud lühikese ajavahemiku jooksul täita; saamuti mainiti tõlgete kehvast kvaliteetist. Oleks hea, kui liikmesriik oleks nõus kasutama ka muus kui enda riigikeeles olevaid dokumente või isegi lepiks ühe ühise keelega.

Euroopa vahistamismääruse põhiseaduslikkusega seoses pooleli olevad menetlused

Nagu juba mainitud, tehti ettekandeid Belgia ja Saksamaa kriminaalasjade kohta. Lisaks sellele tehti töötoas ettekanne Poola kriminaalasja kohta. Osalejad esitasid küsimusi nende riikide kohtupraktika kohta, kes keeldusid oma kodanikke välja andmast. Kas tuleks kohaldada vastastikkuse põhimõtet?

Euroopa vahistamismääruse saatmisel saadud praktiline kogemus

Euroopa vahistamismääruse saatmiseks võib kasutada mitmeid kanaleid (SIS/Interpol/ sideprokurör/otsekontakt). Kõik õigusala töötajad peaksid meeles pidama, et ELiga 2004. aastal ühinenud liikmesriikidel ning Ühendkuningriigil ja Iirimaa ei ole SISile juurdepääsu. Seepärast kasutatakse kanalina Interpoli. Kuid Interpoli hoiatus (ilma Euroopa vahistamismääruseta) ei ole mõnedes liikmesriikides (Holland, Rootsi, Küpros ja Iirimaa) piisav vahistamis põhjus.

Väljaandmisega seotud probleemid

Raamotsuse artikli 5 lõike 3 kohaldamise kohta esitati kolm peamist küsimust: milline on vangide tagasitoomise õiguslik alus, kes vastutab ja kes tasub kulud? Otsustati, et Euroopa 1983. aasta kohtulikult karistatud isikute üleandmise konventsioon ei ole kõige kohasem vahend, kuna on vaja kohtulikult karistatud isiku nõusolekut. Seepärast ongi tarvis selget rakendamist liikmesriigi õiguses. Praegu ei ole juurutatud süsteemi, mille abil teatatakse täitvale riigile, et väljaantav isik on süüdi mõistetud ja ta tuleks tagasi saata. Väljendati muret, et süüdimõistetud isikute tagasisaatmise kulude tasumine ei ole selgelt reguleeritud.

Strateegiline nõupidamine võltseurode teemal

Valeraha tegemise kasvav maht ja selle üleeuroopaline mõju on hakanud Eurojustile erilist muret valmistama. Selle tulemusena korraldas Eurojusti võltsimisvastane töögrupp juunis 2005 võltseurodega seotud kriminaalasjadega tegelevatele töötajatele strateegilise nõupidamise.

Praktilistele küsimustele keskendumiseks vaatas ja arutas võltsimisvastane töögrupp asjaomaste liikmesriikide liikmetega läbi kõik võltsimisjuhtumid. Europolist ja Euroopa Keskpanngast kutsutud esinejatel paluti ette valmistada ettekanded, kus pakutaks tekkinud probleemidele võimalikke lahendusi. Üks ettekanne käsitles Leedu kriminaalasja, mille käigus selgitati välja trükikoja asukoht, konfiskeeriti üle 8 miljoni võltseuro ja vahistati kahtlustatavad.

Nõupidamisel oli üle 60 osaleja ning käsitleti järgmisi küsimusi ja takistusi:

1. võltseurode valmistamise juhtumite arv liikmesriikides kasvab ning valerahade kvaliteet paraneb, kuid Eurojustile saadetud kriminaalasjade arv jääb samaks;
2. eurode võltsimine tootmisest levitamiseni on alati piiriülene kuritegu. Seepärast peavad uurimised keskenduma lisaks trükikojale või levitajatele ka eelkõige kuritegelikele võrgustikele. Kõik osalejad mainisid prioriteetidena vajadust ühise koolituse, õigeaegse teabevahetuse, tõhusa varajase hoiatussüsteemi ja uurimistoimingute koordineerimise järele. Koostöö ei ole olnud piisavalt tulemuslik: teabevahetus on aeglane ja puudulikul koordineerimisel riigi tasandil on otsesed tagajärjed ELi tasandil;
3. rõhutati, et kõik konfiskeeritud võltseurod tuleb saata liikmesriikide keskpankades asuvasse riiklikesse analüüsikeskustesse, info tuleb edastada Europolile ning piirülesed kriminaalasjad tuleb saata Eurojustile.

Strateegilise nõupidamise tulemusena korraldati ka mitmeid konkreetsete juhtumitega tegelevaid kahe- ja mitmepoolseid koordineerimisnõupidamisi. Üks neist pühendati mitmepoolsele kriminaalasjale, mille kohta oli Europoli osalusel taotluse esitanud Austria ning mille tagajärjel vahistati mitu inimest, sealhulgas kuritegeliku võrgustiku juht.

Strateegiline nõupidamine narkokaubanduse teemal

Eurojusti teine strateegiline nõupidamine narkokaubanduse teemal korraldati 21. ja 22. septembril 2005. Nõupidamine oli väga edukas, ligi 80 osalejaga kõigist liikmesriikidest, sealhulgas paljud ekspertidest uurijad ja prokurörid.

Nõupidamise eesmärk oli selgitada välja vastastikuste õigusabi taotluste ees seisvad takistused narkokaubandust puudutavate kriminaalasjade puhul ning nende võimalikud lahendused. Ettekanded toimusid hommikul, neile järgnesid pärastlõunasel sessioonil töötoad. Teine päev pühendati koordineerimisnõupidamistele.

Töötubade käigus arutati järgmisi küsimusi ja tehti järgmised järeldused:

Narkokaubandus Internetis

Üks tuvastatud takistus oli see, et mõnedes riikides ei loeta narkootikumide müüki Interneti teel kuriteoks. Lisaks sellele on iga riigi asjaomastes õigusaktides suured erinevused ja ka küberkuritegevusega võitlemise meetodid on erinevad. Rõhutati vajadust korrakaitseasutuste õigusliku järelevalve järele.

Tõendite lubatavus

Üks selles valdkonnas ettetulevaid peamisi probleeme on see, et pretsedendiõiguse jurisdiktsioonides peavad tunnistajad andma kohtus suulise tunnistuse, samal ajal kui mandrieuroopaliku jurisdiktsiooniga riikides aktsepteeritakse kirjalikke tunnistusi. Selle vastuolu lahendamiseks võiksid pretsedendiõiguse riigid õigusabitaotlusi kirjutades selgesti ära näidata, kas tunnistajad peavad ilmuma isiklikult kohtusse tunnistusi andma.

Äridokumentide puhul tehti ettepanek, et oleks kasulik veenda kogu ELi mobiilifirmasid oma arvedokumente standardima. Selle võiks kehtestada litsentside väljastamise õigusliku tingimusena.

Kontrollsaadetistega seotud kriminaalasjad

Tulemuslikumate operatsioonide läbiviimiseks edaspidi tehti järgmised ettepanekud:

- prokurörid tuleb kaasata koostöösse uurijate ja politseiga võimalikult varases etapis;
- Europol peab jälgima piiriüleseid kontrollsaadetisi operatiivküsimuste ja Eurojust õiguslike aspektide seisukohast;
- pädevate asutuste vahelised tihedad kontaktid on enne ja pärast kontrollsaadetist asendamatud ning
- tuleks kaaluda liikmesriikide erinevate eeskirjade ja õiguskultuuri erinevuste mõistmise parandamist.

Narkokaubandusevastane töögrupp kavatseb pidada Europoliga täiendavaid arutelusid, et koostada kontrollsaadetiste ajakohastatud käsiraamat. Loodetavasti valmib käsiraamat 2006. aasta alguses.

Strateegiline nõupidamine inimkaubanduse ja ebaseadusliku sisserändega seotud kuritegevuse teemal

24. ja 25. oktoobril 2005 peeti õigusala töötajate nõupidamine inimkaubanduse ja ebaseadusliku siserändega seotud kuritegevuse teemal. Nõupidamine toimus Ühendkuningriigis ajal, mil Ühendkuningriik oli ELi eesistujariik, ning selle korraldasid ühiselt Ühendkuningriigi siseministeerium ja Eurojust. Nõupidamise eesmärk oli arutada praegust arengut õigusala töötajatele olulistes valdkondades, vaadelda inimkaubanduse probleemi ulatust, võrreldes ELi vastutuselevõtmise alase tegevuse ja kriminaalasjades saadetud taotluste ning Europoli ja Eurojusti tegevusega, ning lõpuks edendada arutelu konkreetsete uurimiste ja kurjategijate vastutuselevõtmise meetodite üle Eurojusti tegevuses kriminaalasjades. Nõupidamise põhirõhk oli inimkaubandusel, kuid lisati ebaseadusliku sisserändega seotud kuritegevus kõrvutamaks lähenemisviise kriminaalasjadele. Ettekannetega astusid üles vanemprokurörid ja politseiametnikud, samuti Euroopa Komisjon, Euroopa Nõukogu, Rahvusvaheline Migratsioonipoliitika Arenduskeskus

(ICMPD), ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo (UNODC), Europol, Eurojust ja Euroopa Ühenduse politseiabi missioon Albaanias (PAMECA). Nõupidamise lõpul esitas ELi nõukogu peasekretariaadi esindaja üldaruande, sealhulgas soovitusel.

Üldjäreldused ja soovitusel

Üldise arvamuse kohaselt on inimkaubandus julm kuritegu, mille panevad toime organiseeritud kuritegelikud ühendused, et mehi, naisi ja lapsi majandusliku kasu saamiseks seksuaalselt või tööalaselt ära kasutada. Viimasel aastakümnel on rahvusvaheline üldsus kasutanud inimkaubandusega võitlemiseks mitmeid meetmeid, eelkõige võtnud vastu Palermo konventsiooni protokoll, Euroopa Liidu Nõukogu raamotsuse ning hiljaaegu allkirjastasid 16 liikmesriiki Euroopa Nõukogu inimkaubanduse konventsiooni. Varsti võetakse ELi tasandil vastu uus inimkaubandusevastane tegevuskava ja see on ette nähtud Haagi programmis. Need dokumendid on aluseks kollektiivsele võitlusele inimkaubandusega globaalsel ja piirkondlikul tasandil. Liikmesriigi tasandil peaks reageerimine hõlmama korraga mitut asutust, kaasates kõiki asjaomaseid riiklikke ametiasutusi, valitsusväliseid organisatsioone ning koostööd Eurojusti ja Europoliga.

Töötoad ja konkreetsed järeldused

Nõupidamine jagunes neljaks grupiks, et arutada mitmeid teemasid: 1) nõukogu ja komisjoni välja pakutud kavast tulenevad konkreetsed küsimused, mis on olulised õigusala töötajatele, 2) koostöö Eurojusti ja Europoliga ning 3) konkreetsed lähenemisviisid kurjategijate vastutuselevõtmisele. Arutelud toimusid eespool loetletud valdkondades, aruteluks valitud teemad on väga olulised inimkaubanduse tõkestamisega tegelevatel kohalikel uurimis- ja vastutuselevõtmise tasanditel. Seepärast tehakse ettepanek, et liikmesriigid võtaks neid soovitusi arvesse tulemusliku inimkaubanduse vastase riikliku tegevuse sõnastamisel.

Teabe/jälitusteabe jagamine

Osalejad nõustusid, et teabe jagamine prokuröride ja uurijate vahel ELi liikmesriikides on piirülest kuritegude puhul nagu inimkaubandus tulemuslike uurimiste ja toimepanijate vastutuselevõtmise eelduseks. Eesmärk peaks olema jagada teavet nõuetekohaselt ja vastavalt ühisele lähenemisele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja rahvusvahelisel tasandil. Teabe jagamise süsteemid peavad teabe jagamist hõlbustama, mitte seda takistama, Europoli teabevahetus

peaks olema kiire ja bürokraatiavaba ning andma tänu analüüsile lisandväärtust. Eurojust peaks teavet vahetama Eurojustile abi saamiseks ja koordineerimiseks saadetud konkreetsete kriminaalaskjade puhul.

Võimaluse korral peaks teabevahetus ka toimuma valitsusväliste organisatsioonide ja kannatanute organisatsioonidega ning samuti tuleks neile organisatsioonidele anda tagasisidet selle kohta, kuidas nad on kriminaalaskjade lahendamisele kaasa aidanud; peaksime püüdlema osaluslähenedamise poole.

Koordineerimine uurimisasutuste/prokuratuuride ja muude ametiasutuste vahel

Osalejad nõustusid, et uurimisasutuste/prokuratuuride ja teiste liikmesriikide, eelkõige sisserände eest vastutavate ametiasutuste vahel tuleb sisse seada koostöö ning et selline koostöö oleks kasulik sisse seada alalisena.

Samuti peaks valitsusvälistel ja kannatanute organisatsioonidel olema võimalus teha koostööd uurimisasutuste/prokuratuuridega, ehkki mõnikord võib olla konkureerivaid prioriteete. Sellise koostöö hõlbustamiseks tuleks välja töötada protokollid või kokkulepped, et selgitada iga poole rolli. See on eriti oluline seoses haavatavate kannatanute ja lastega; tuleks võtta meetmeid vältimaks ohvritele uute kannatuste põhjustamist.

Inimkaubandusele omaste õiguserikkumiste kasutamine

Konkreetset inimkaubanduse õiguserikkumist tuleks kasutada kõigil asjakohastel puhkudel, kuid tunnistati, et see on võimalik vaid siis, kui ohvreid määratletakse kannatanutena ja kui nad teevad täielikult koostööd. Muudel juhtudel tuleks kasutada muid õiguserikkumisi, kuid inimkaubandusega seotud õiguserikkumist ei tohiks mingil juhul segi ajada prostitutsiooni või ebaseadusliku sisserände piiramisega seotud õiguserikkumistega. Lisaks sellele tuleks alati võtta meetmeid majandusliku kasu ja inimkaubandusest saadud mis tahes tulu väljanõudmiseks ja konfiskeerimiseks.

Prokuröride ja kohtunike erialane koolitus

Inimkaubandusevastase võitluse vallas on prokuröridele mõeldud koolitus ja spetsialiseerumine Euroopa tegevuskavva ilmunud alles hiljuti; mõnes liikmesriigis on juurutatud prokuröride

riiklikud koolitusprogrammid ja erialane määramine; kuid praegu on lähenemised ELis erinevad. Osalejad nõustuvad, et inimkaubandusega võitlemine on nii eriline valdkond, et see nõuab eksperditeadmisi ja pidevat koolitust ning et kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil tehtavaid jõupingutusi tuleks intensiivistada. Koolitus peaks toimuma mitme ametiasutuse osalusel ja peaks asjakohastel puhkudel hõlmama kohtunikke. Tuleks välja töötada nüüdisaegsed moodulid ja käsiraamatud ning liikmesriigid peaksid neid omavahel jagama.

Eurojusti ja Europoli kasutamine

Osalejad nõustuvad, et Eurojusti ja Europoli tuleks täielikult ära kasutada, et anda koordineerimise ja muu abiga kriminaalasjadele ning Europolis analüüsimiseks kogutud teabele lisandväärtust. Tunnistati, et riiklikul tasandil on prokuröridel üksi raske inimkaubandust puudutavate kriminaalasjadega tegeleda ning Europoli analüüsi- ja Eurojusti koordineerimisvõimaluste kasutamine võib osutada äärmiselt tulemuslikuks. Vaadates praegu uurimistegevuse/vastutuselevõtmise ulatust ELis, on selge, et Eurojusti ja Europoli potentsiaali ei kasutata praegu täielikult.

Samuti võiks Euroopa õigusosalase koostöö võrgustikku (EJN) kasutada rohkem kahepoolse teabe ja abi vahetamiseks asjaomastes kahepoolsetes kriminaalasjades.

Lähenemine vastutuselevõtmisele ja õiguserikkumiste tõendamisele

Osalejad nõustuvad, et kannatanu ja jälitustegevuse tulemusena saadud andmete vahel peaks valitsema tasakaal, mille eesmärk oleks "segalähenemine" vältimaks tarbetuid traumasid või survet kannatanutele ning et kannatanuid ei tohiks käsitada ainult süüdimõistmise saavutamise vahenditena. Kuid klienti kriminaliseeriva "Rootsi lähenemise" puhul läksid osalejate arvamused lahku: mõned osalejad arvasid, et meetmed tuleks suunata ainult vahendajate vastu, teised leidsid, et kuigi seda lähenemist ei saa heaks kiita, võivad kliendid anda vahendajate vastu kasulikke tunnistusi, samal ajal kui kolmas osalejate rühm arvas, et on kasu klientide ameerikapärasest koolitamisest niinimetatud "bordelliklientide koolides" (John schools).

Igal juhul nõustuti, et niinimetatud "kannatanuteta vastutuselevõtmisest" on ELi liikmesriigid veel kaugel ning et kannatanute delikaatne kohtlemine ja kannatanusõbralik kohtumenetlus on kõigi inimkaubanduse juhtumite puhul olulised tegurid.

Strateegiline nõupidamine rahapesu teemal

30. novembril 2005 korraldas Eurojust nõupidamise, mis keskendus rahapesule, varade arestimisele ja konfiskeerimisele. Üritus koondas õigusala töötajaid peaaegu kõigist ELi liikmesriikidest ning samuti nähti ette aeg, mille jooksul osavõtjad said üksteisega konkreetsetest kriminaalasjadest eraldi vestelda. Osalejad kuulasid ettekandeid Euroopa Nõukogu muudetud rahapesukonventsiooni ja konventsiooni kohta, millega ajakohastati Camdeni varade väljanõudmise võrgustik (CARIN). Hollandi varade konfiskeerimisele spetsialiseerunud büroo prokurörid vahetasid delegaatidega kogemusi probleemide, takistuste ja võimalike lahenduste kohta. Poola, Belgia ja Luksemburgi õigusala töötajad andsid lühiülevaate kriminaalasjadest ja ette tulnud probleemidest. Need hõlmasid muuhulgas a) detailide loetelu, mida Ühendkuningriik ja mõned liikmesriigid nõuavad õigusabitaotluste täitmiseks, b) õigusabitaotluste täitmisel mõnedes liikmesriikides esinevaid viivitusi (mainiti, et Hispaaniale kulub vastamiseks keskmiselt aasta), c) ebaselgete, saajariigi nõudeid mitteametavate õigusabitaotluste väljastamist, mida kohtud ei saa seetõttu täita ning d) kohaldamatuid tsiviilõiguslike lepinguid, kui üheks pooleks on liikmesriik. Mõned osavõtjad leidsid, et esineb vastuolusid ning et tuleks võrrelda ELi riikides rahapesujuhtumite puhul nõutavat vastastikust õigusabi.

Kliendirahulolu küsitlus

Eurojusti liikmesriikide liikmed on igati teadlikud, kui tähtis on, et Eurojusti tegevus kriminaalasjades oleks kvaliteetne ning me püüame pidevalt oma tegevust selles suhtes parandada. Meie liikmesriikide ametiasutusi rahuldavate tulemuste saavutamine on lisaks liikmesriikides piiriülese kuritegevusega võitlemisele ka kõige tõhusam tutvustamisvahend, mis tagab, et Eurojustile saadetakse rohkem kvaliteetseid kriminaalasju.

Selle eesmärgi toetamiseks viis kolleegium 2005. aastal läbi uuringu taotlusi esitavate liikmesriikide ametiasutuste rahulolu kohta Eurojusti tegevusega 100 juhuslikult valitud kriminaalasjas.

Uuring näitas laialdast rahulolu – umbes 90% teatas, et nad on rahulolevad või väga rahulolevad "kliendid". Samuti näitas uuring, et on siiski veel arenguruumi ja me jätkame tööd selle eesmärgi saavutamiseks.

Uuringu üksikasjalikum aruanne on esitatud III lisas.

Näiteid tegevuse kohta kriminaalasjades (20 kriminaalasja)

Illustreerimaks Eurojusti tegevust konkreetsetes menetluses olevates kriminaalasjades oleme järgmistes näidetes kirjeldanud erinevaid kriminaalasju ja mitmeid liikmesriike hõlmavaid juhtumeid. Et aga esile tuua mõningaid ette tulnud probleeme ja takistusi, oleme esitanud II lisas nende takistuste loendi.

Narkokaubandus – edasilükkamatu läbiotsimine [kaasus 1]

Umbes kuus kuud oli Taani politsei uurinud ulatuslikku narkokaubanduse juhtumit, mis hõlmas 13 tonni hašiit ja suurt kokaiinisaadetist. Kahtlustati, et tehingut juhib Lõuna-Ameerikas elav Taani kodanik, kellel on Luksemburgis ja Taanis mitmeid kaasosalisi.

Operatiivsetel põhjustel oli peamine kahtlustatav ja tema kaasosalised vaja kiiresti vahistada. Vahistamise ajal mainis peamine kahtlustatav telefonikõnes ühele politsei poolt tuvastatavale isikule Hispaanias elavat Taani kodanikku, kellel oli seal teadaolevalt kolm aadressi. Kuna arvati, et nimetatud isikut hoiatatakse ja ta võib seetõttu tõendid hävitada, oli vaja korraldada Hispaanias kiiresti läbiotsimine.

Taani prokuratuur saatis kriminaalasja Eurojustile reede pärastlõunal. Taani ja Hispaania liikmesriigi liikmed aitasid koostada vastastikuse õigusabi taotluse, milles määrati pädevad Hispaania kohtud, kontakteerumine asjaomaste kohtunikega, lahendati nädalavahetusel läbiotsimise korraldamisest tulenevad probleemid ning tagati kohtuistung toimumine järgmisel päeval ehk laupäeval.

Läbiotsimiseks anti luba ja läbiotsimine toimus laupäeva keskpäeval. Leiti väärtuslikke tõendeid.

Läbiotsimise korraldamine 24 tunni jooksul kolmes kohas, mis asuvad teises riigis kahe erineva kohtu jurisdiktsioonis, oleks vastastikuse õigusabi varasema korra kohaselt olnud võimatu – nüüd sai see tänu Eurojusti osalemisele teoks.

Karussellpettus [kaasus 2]

2004. aastal viis Itaalias Maceratas asuv prokuratuur läbi mahuka uurimise kahtlustatavate suhtes, keda süüdistati kuritegelikes sidemetes ja samade arvete korduvas kasutamises autode müügil Saksamaalt Itaaliasse.

Selle Euroopa Ühenduse huve mõjutava karussellpettuse juhtumi puhul palus Macerata prokuratuur Eurojustil korraldada Saksamaa pädevate õigusorganitega koordineerimisnõupidamine. Itaalia võimud palusid abi Saksamaale saadetava õigusabitaotluse täitmise hõlbustamiseks. Nõupidamise tulemusena tegid Itaalia ja Saksamaa ametiasutused viljakat koostööd. Vahetati väärtuslikku teavet, selgitati välja asjaga seotud kahtlustatavate pangaarved ja kavandati mõningaid läbiotsimisi Saksamaa territooriumil ning konfiskeeriti vara ja kaupu.

Põhimõtte non bis in idem hindamise tulemusena otsustasid pädevad asutused jätkata tegutsemist eraldi ning Saksamaa võimud korraldasid sõltumatu menetluse, mille tulemusena alustati kriminaalasi maksudest kõrvalehoidumise kohta.

Terrorism [kaasus 3]

Aprillis 2004 palus Itaalia Eurojustilt abi seoses väidetavate sidemetega Napoli Camorra ja islami terroristide vahel. Itaalia prokurörid soovisid teha Itaalia ja Hispaania liikmesriigi liikmetega koostööd eelkõige selleks, et uurida sidemeid Napolis vahistatud ja rahvusvahelises narkokaubanduses süüdistatud Maroko kodaniku ja Hispaania samanimelise vahialuse vahel, keda süüdistati osalemises Madridis 11. märtsil 2004 toimunud terrorirünnakutes.

Napolis 2003. aastal aset leidnud vahistamine paljastas Napoli Camorra juhitud organisatsiooni, mis vedas Hollandi kaudu Itaalia ja Hispaania vahel narkootikume. Sellega seoses vahistati üks marokolane, kes hiljem vabastati tõendite puudumisel raskemates kuritegudes, seda selleks, et ta järgmisel aastal Hispaanias taas vahistada kahtlustatuna seotuses islami terroristidega. Tema oletatav kuriteopartner oli tegelikult üks Madridi rünnakute eest vastutava rühmituse juhte, kes tegi hiljem koos nelja kaasosalisega vahistamise vältimiseks enesetapu.

Eurojusti nõupidamisel aprillis 2005 avaldas Itaalia soovi teha tihedat õiguslast koostööd Hispaaniaga selgitamiseks, kas Itaalia maffia osaleb islami terroristide võrgustikes. Pärast Maroko kodanikuga seotud ja nende käsutuses oleva teabe ning isikuandmete võrdlemist leppisid kohtu- ja politseiasutused kokku koordineerida edasist uurimist ning vahetada teavet ja saavutasid kokkuleppe Itaalia võimude ning politseiametnike osalemiseks kinnipeetava marokolase kohtuistungil.

Nõupidamine näitas, et Itaalia ja Hispaania teevad kõrgel tasemel koostööd, kuna neil õnnestus asutada õigusabikomisjon teabevahetuse ja õiguslaste koostöö tugevdamiseks ning parandamiseks Itaalia ja Hispaania vahel. Septembris 2005 taotles Itaalia vastastikust õigusabi ka Marokolt.

Narkokaubandus [kaasus 4]

Itaalias 2003. aastal toimunud uurimised heitsid valgust Albaania kuritegelikule ühendusele, kes osales kokaiini toimetamisel Belgiast ja Hollandist Itaaliasse. Võttes arvesse uurimislaseid sidemeid Brüsseli ja Rotterdamiga, väljastas Brescias asuv Itaalia prokurör jaanuaris 2004 õigusabitaotluse, paludes abi seoses telefonikõnede pealtkuulamise ja edasise kontrolliga, sealhulgas kahtlustatavate täielike isikuandmete selgitamisega.

Vältimaks Albaania narkokaupmeeste võrgustiku tegutsemist Albaanias, Belgias, Itaalias ja Hollandis väljastas Itaalia prokurör 2005. aasta mais Belgias ja Hollandis täitmiseks 42 eelvahistuskorraldust, sealhulgas 14 Euroopa vahistamismäärust.

Eurojustis toimunud mitmepoolsel koordineerimisnõupidamisel Belgia ja Hollandiga taotles Itaalia prokurör õiguslast koostööd ja teabevahetust, et teha kindlaks kahtlustatavate asukoht ja kooskõlastada Euroopa vahistamismääruste samaaegset täitmist. Enne nõupidamist saatis Itaalia Eurojusti kaudu Belgiale ja Hollandile taotlused, et saada kahtlustatavate asukoha kindlakstegemiseks vajalikku teavet ja kavandada koordineeritud vahistamisoperatsioon.

Sellel nõupidamisel rõhutas Itaalia prokurör vajadust need eelvahistuskorraldused üheaegselt täita, et kahtlustatavatel ei õnnestuks vahistamist vältida.

Koordineerimisnõupidamine toimus ka Haagis Europolis eesmärgiga hõlbustada teabevahetust asjaomaste õigus- ja korraldusasutuste vahel.

Koordineeritud vahistamisoperatsioon viidi läbi 2005. aasta oktoobrikuu jooksul, mis näitas Eurojusti edu tulemusliku õiguslase koordineerimise tagamisel.

Maksupettus, rahapesu, korruptsioon [kaasus 5]

Selle ebaseadusliku tööhõivega Saksamaal seotud juhtumi puhul, milles mängis juhtrolli Sitsiilia maffiale omase struktuuriga kuritegelik ühendus, palusid Wuppertali prokuratuur ja Düsseldorfis asuv kriminaalpolitsei riiklik büroo (LKA) Eurojustil koordineerida sunnimeetmeid Saksamaal ja Itaalias. Kurjategijad tegutsesid aianduse ja haljastuse alal, kasutades fiktiivsete äriühingute võrgustikku ning põhjustades hinnakokkulepete, maksudest kõrvalehoidumise, sotsiaalkindlustusest kõrvalehoidumise ja korruptsiooni kaudu oma positsiooni tugevdamiseks turul ning riigihankelepingute vallas mitme miljoni euro suuruse kahju.

Eurojustis märtsis 2005 korraldatud koordineerimisnõupidamise jooksul töötati välja üksikasjalik ühisstrateegia sunnimeetmete kohta, mida Saksamaal ja Itaalias tuli üheaegselt rakendada. Nende meetmete tulemusena, mis rakendati aprillis 2005, juba ainuüksi Saksamaal 900 prokuröri, politseiniku ning tolliameti, maksu- ja tööhõiveasutuse riigiteenistuja toetusel a) täideti Saksamaal üheksa vahistamismäärust (mis sel hetkel päädisid kahe õiguslikult siduva süüdimõistmise ja mitme süüdistusega), b) alustati uurimist veel umbes 90 kahtlustatava suhtes, c) korraldati üle 100 läbiotsimise ning d) konfiskeeriti rohkem kui 2,1 miljonit eurot. Itaalias konfiskeeriti 272 500 eurot sularahas ja Maserati auto.

Saksamaa ja Itaalia koostöö on selle juhtumi puhul osutunud väga heaks nii õiguslikul kui ka politseitasandil, eelkõige varade konfiskeerimise keerulises valdkonnas.

Rasked pettused – kiire mitmepoolne abi [kaasus 6]

8. ja 15. aprillil ning 3. mail 2005 palus Slovakkia peaprokuratuur Ühendkuningriigi, Saksamaa ja Austria pädevatelt asutustelt raske pettusejuhtumi uurimisel ja süüdlaste vastutuselevõtmisel

vastastikust õigusabi. Väidetavalt panid kuriteo toime aktsiaseltsi esindajatena tegutsenud isikud. Igaüks neist oli väljastanud ja allkirjastanud neli kindlustustagatisvõlakirja, igaüks väärtuses 5 miljonit USA dollarit ja kogusummas 20 miljonit USA dollarit, täitmata konkreetsetes võlakirjade seaduses ette nähtud õiguslikke nõudmisi. Kõikide võlakirjade tähtaeg saabus 30. septembril 2006. Võlakirjad sattusid ringlusesse teatud isikute kaudu, kes tahtsid teenida võlakirjade müügil nende realiseerijatele või teistele isikutele 20 miljoni USA dollari ulatuses majanduslikku kasu.

Slovakkia võimud palusid tunnistajad üle kuulata ja esitada väärtpaberid.

Ühendkuningriigi ja Austria ametiasutused vastasid vastastikuse õigusabi taotlustele augustis ja septembris 2005 täies ulatuses ja täitsid need, samal ajal kui Saksamaa ametiasutused, kes ei saanud taotlusele täielikult vastata menetlusliku takistuse tõttu, vastasid samuti augustis 2005. See juhtum näitab väga kiiret ja tõhusat abi Eurojustilt ja teatavate liikmesriikide pädevatelt asutustelt. Tulemused aitasid Slovakkia pädevatel asutustel teha kiire otsuse kahtlustatavate süüdimõistmise kasuks. Uurimine jätkub.

Ebaseaduslik sissēränne [kausus 7]

Eurojust andis suure panuse ebaseadusliku sissērändega seotud kriminaalasjas, mille kohta esitas taotluse Ühendkuningriik. See hõlmas Türgi päritolu organiseeritud kuritegelikke ühendusi, kes tegelesid väidetavalt hulga Türgi kurdide ebaseadusliku toimetamisega Ühendkuningriiki. Rühmitust uuris Londoni politsei. Ühendkuningriigi operatsioon oli seotud mitmete teiste riikide, peamiselt Belgiaga, kuid ka Itaalia, Prantsusmaa ja Taaniga. Ühendkuningriik oli koostanud palju vastastikuse õigusabi taotlusi nendest riikidest tõendite saamiseks ning taotluste kiire täitmine ja hõlbustamine oli üks põhjusi kriminaalasja suunamiseks Eurojustile. Veelgi enam, kuna Ühendkuningriigi operatsioon liikus täitmisetapi suunas, siis tahtsid Ühendkuningriigi uurijad ja prokurörid tagada, et kõik Ühendkuningriigis toimuvad vahistamised koordineeritaks kahtlustatavate vahistamisega teistes asjaomastes riikides: mitte ainult maksimaalse tulemuse saamiseks, vaid kogu inimeste organiseeritud ebaseadusliku üle piiri toimetamise võrgustiku lammutamiseks kõigis riikides, kus see eksisteeris ja toimis. Pärast vahistamist oli teabe- ja tõendite vahetust vaja vastutuselevõtmise ettevalmistamiseks ja seepärast saadeti kõigil neil põhjustel kriminaalasjas taotlus Eurojustile.

Koordineerimisnõupidamine peeti Eurojustis mais 2005. Esindatud olid Ühendkuningriik, Belgia, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Holland ja Europol. Muuhulgas arutati vahistamiste ühist täitmiskuupäeva ja lepiti selles põhimõtteliselt kokku. Samuti käsitleti täiendavaid küsimusi, näiteks suhtlemist Türi võimudega ja vahistamistele järgnevat meediastrateegiat.

Järelnõupidamine toimus Eurojustis septembris 2005 eelkõige selleks, et kavandada ja koordineerida oktoobri alguses toimuvaid ühishahistamisi. Kokku viidi mõlemas riigis 11. ja 13. oktoobril järgnenud ühisoperatsiooni käigus läbi 26 vahistamist – 19 Ühendkuningriigis ja 7 Belgias. On selge, et osaliselt tulenes edu koordineeritud lähenemisest Eurojusti vahendatud piiriülestele kriminaalkuritegudele. Eurojust on selle juhtumiga jätkuvalt seotud. Järgmine nõupidamine on Eurojustis välja pakutud 2006. aasta alguseks nii informeerimiseks kui ka arutamaks tõendite kogumist kohtuprotsesside ettevalmistamisel.

Terrorism – väljaandmine ja koordineerimine [kaasus 8]

Uuriti Hispaanias asuvat islamirakukest, mis kavandas avalik-õiguslike ja eraasutuste vastu pommirünnakut. Juhtumiga olid seotud Belgia, Holland ja Šveits. Organisatsiooni juht viibis vabaduses ning tema suhtes väljastati vahistamismäärus. Kahtlustatav vahistati määruse alusel Šveitsis ning Šveitsi ametiasutused alustasid uurimist islamirakukese suhtes, mida kahtlustatav Šveitsis üles ehitas. Hispaania saatis taotluse kahtlustatava väljaandmiseks ning Šveits teatas mitteametlikult oma kavatsusest taotlus Šveitsis käimasoleva uurimise tõttu tagasi lükata. Kahepoolsed jõupingutused probleemi lahendamiseks kukkusid läbi, seega võtsid Hispaania võimud ühendust Eurojustiga.

Korraldati koordineerimisnõupidamine, et jagada teavet ja uurida, milline jurisdiktsioon on vastutuselevõtmiseks sobivam. Teabe jagamisel ilmnes, et Hispaanias on uurimine kaugemale jõudnud ja on olemas vajalikud tõendid. Võltsitud isikutunnistusi valmistanud islamirakukest uurinud Hollandi võimud otsustasid kriminaalmenetluse läbi viia Hispaanias, sest mõned Hispaanias uurimise all oleva rakukese liikmed kasutasid kuriteo toimepanijate poolt Hollandis võltsitud passe. Šveitsi võimud kuulutasid, et nad soovivad kahtlustatava väljaandmist Hispaaniale ning seda Šveits otsustaski teha.

Lisaks väljaandmise hõlbustamisele lahendas Eurojust samal ajal ka jurisdiktsioonikonflikti Šveitsi ja Hispaania vahel.

Raske pettus [kaasus 9]

Raske pettuse puhul, kus kuritegu oli toime pandud Soomes ja kaebuse esitajad asusid Hollandis, saatis Soome prokurör Hollandi võimudele õigusabitaotluse viia Hollandis asuvate kaebuse esitajate ärakuulamine läbi videokonverentsi teel. Hollandi riigiprokurör lükkas taotluse tagasi ja teatas Soome prokurörile, et videokonverentsi korraldamine ei ole otstarbekas.

Seejärel palus Soome liikmesriigi liige oma Hollandi kolleegil Hollandi riiklike ametiasutuste otsust mõjutada, et nad lubaksid videokonverentsi toimumist Soome kohtuistungis osana. Hollandi liikmesriigi liikme abiga nõustus kohtu-uuriija büroo kohtunik korraldama videokonverentsi, mis toimus edukalt 2005. aasta augusti alguses. Videokonverentsi tehniliste ettevalmistuste ajal koostas Soome prokurör ülekuulatavate isikute ja esitatavate küsimuste nimekirja. Videokonverentsi ajal kasutati mõlemas riigis ärakuulamise jooksul tekkivate võimalike probleemide lahendamiseks tõlke.

Videokonverents etendas menetluses väga olulist rolli ja oli kogu protsessi pöördepunkt. Hollandis elavate kaebuse esitajate sarnane jutt tõendas, et kohtualuse selgitused on valed. Kuni videokonverentsini oli ta eitanud kõiki talle esitatud süüdistusi.

Tehniline pool töötas suurepäraselt ja kõik asjaga seotud pooled jäid tulemustega väga rahule. Eksperiment osutus nii kaebuse esitajatele kui ka menetlusele endale kõige kulutasuvamaks ja ajasäästlikumaks võimaluseks, kuid ilma Eurojusti abita ei oleks sellist tulemust saavutatud.

Euroopa vahistamismääruse täitmine ja väljaandmine [kaasus 10]

Mais 2005 saatsid Läti võimud Tšehhile taotluse Euroopa vahistamismääruse täitmiseks ja enne 1. oktoobrit 2004 õiguserikkumise toime pannud isiku väljaandmiseks.

Tšehhi võimud vastasid, et isikut ei ole võimalik antud juhul Euroopa vahistamismääruse alusel välja anda, sest Tšehhi õigusaktides, millega rakendatakse nõukogu raamotsus Euroopa vahistamismääruse ja üleandmiskorra kohta (2002/584/JSK), nähakse ette isikute väljaandmine Euroopa vahistamismääruse alusel ainult pärast 1. novembrit 2004 toime pandud kuritegude

eest. Seepärast kutsusid Tšehhi võimud Läti võime kriminaalasjaga seoses koostööle 1957. aasta väljaandmise Euroopa konventsiooni ja selle kahe lisaprotokollil alusel. Siiski ei ole Lätis vastavalt Läti õigusele, alates nõukogu Euroopa vahistamismäärust ja liikmesriikidevahelist üleandmiskorda käsitleva raamotsuse rakendamisest Läti riiklikus õiguses, enam õiguslikku alust konventsiooni alusel koostöö tegemiseks.

Tšehhi ja Läti liikmesriigi liikmed tegid tihedat koostööd, konsulteerides oma riiklike ametiasutustega ja püüdes leida kriminaalasjas võimalikku lahendust ning kahe päeva pärast leiti lahendus. Läti saatis Tšehhile diplomaatiliste kanalite kaudu täiendavaid, Euroopa vahistamismäärust ja väljaandmistaotlust toetavaid dokumente, seega said Tšehhi õigusorganite nõuded rahuldatud. Isik anti Lätile üle.

See kriminaalasi näitab kasu, mis tuleneb Eurojustile abitaotluste saatmisest lahendamatu näivate õigusprobleemide lahendamiseks ja konstruktiivse koostöö arendamisest liikmesriikide õigusorganite vahel.

Narkokaubandus [kaasus 11]

Üks Sloveenia kodanik vahistati augustis 2004 ja mõisteti hiljem Itaalias narkootikumide veo eest süüdi. Aprillis 2005 vahistati selles kriminaalasjas kaasosaline, kes jäi Sloveeniasse eeluurimisvanglasse.

Sloveenia kohtu-uurijal oli vaja üle kuulata Itaalias vahi all olevat kahtlustatavat ja samuti vajata kahtlustatava vahi alla võtmist käsitlevaid dokumente. Mais 2005 saatis kohtunik Itaalia ametiasutustele õigusabitaotluse. Õigusabitaotlus oli tarvis kiiresti täita, sest kahtlustatava kinnipidamise aeg oli uurimisetapil piiratud. Itaalia tõendid olid süüdimõistmise jaoks väga olulised. Sloveenia kohtu-uurija ootas täitmist kuu aega ja palus seejärel Sloveenia liikmesriigi liikme abi.

Itaalia ja Sloveenia liikmesriigi liikmed tegid tihedat koostööd veenmaks Itaalia võime taotlust kiiresti täitma. Tänu nende abile oli Sloveenia kohtu-uurijal võimalik kahtlustatav Itaalia vanglas

14. juulil 2005 üle kuulata ning samal ajal sai ta kätte ka palutud dokumendid. Uurimine lõpetati enne kinnipidamistähtaja lõppemist ning Sloveenia prokuröri oli võimalik esitada süüdistus pädevale kohtule.

Väljaandmine [kaasus 12]

2005. aasta oktoobrikuu alguses, saanud Belgia võimudelt vastava taotluse, pidas politsei Tšehhimaal kinni Bulgaaria kodaniku. Kohus otsustas isiku esialgu väljaandmiseks vahi alla jätta. 1957. aasta väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 16 lõike 4 kohaselt hakkas 40-päevane periood kulgema kinnipidamise hetkest. Belgia võimudel paluti väljaandmise materjalid kohale toimetada selle aja jooksul.

Kuid mainitud perioodi 37. päevaks ei olnud Tšehhi Vabariik dokumente kätte saanud ning Tšehhi prokurör võttis ühendust Tšehhi liikmesriigi liikmega, kes omakorda võttis viivitamata ühendust Belgia liikmesriigi liikmega, kes seejärel kontakteerus Belgia ametiasutustega. Mõlemad liikmesriigi liikmed suhtlesid oma justiitsministeeriumidega ning tagasid väljaandmismaterjalide toimetamise Brüsselis asuvasse Tšehhi saatkonda 39. päeval. Peaksime lisama, et kinnipidamisperioodi viimane päev oli laupäev ning sellele eelnenud päev oli Belgias riigipüha.

Ilma Eurojusti abita ei oleks väljaandmisdokumendid õigeaegselt kohale jõudnud ning kahtlustatav oleks eeluurimisvangistusest vabastatud.

Ulatuslik investeerimispettus [kaasus 13]

Selle juhtumiga oli seotud palju liikmesriike: Austria, Belgia, Prantsusmaa, Luksemburg, Hispaania, Ühendkuningriik ja kolmanda riigina Šveits.

Luksemburgi kohtu-uuriija, kes tegeles sadu kannatanuid ja tohutuid, 30 miljoni ja 50 miljoni euro vahele jäävaid finantskahjusid hõlmava keerulise piiriülese ulatusliku investeerimispettuse juhuga, taotles Eurojustilt kiirete vastastikuste õigusabi taotluste täitmist ning abi edasiste õiguslike meetmete koordineerimisel selle kriminaalasja puhul.

Peamist kahtlustatavat hoiti Luksemburgis enne kohtuistungit vahi all. Vastastikustes õigusabi taotlustes nõuti peamiselt pangakontode külmutamist ja kuritegelikul teel omandatud vara väljanõudmist.

Eurojust korraldas Luksemburgi, Belgia, Prantsusmaa ja Hispaania vahel koordineerimisnõupi damise novembris 2005. Asjaga seotud ametiasutused leidsid mitmetes vastastikuse õigusabi taotlustes ette tulnud probleemidele praktilised lahendused. Samuti selgitati välja mõned uued valdkonnad edasisteks uurimisteks. Veelgi enam, leidis kinnitust, et Luksemburg ja Prantsusmaa uurisid paralleelselt sama kriminaalasja.

Mõlemal riigil olid mõjuvad põhjused tegeleda terve kriminaalasjaga:

- Prantsusmaal oli arvukate Prantsuse päritolu ohvrite tõttu vaja tagada nende kannatanute õiguste täielik kaitse ning
- Luksemburgil oli samavõrra oluline vastustada selliste kuritegudega oma finantsasutustele tekitatud kahju.

Pärast Eurojusti juhtimisel toimunud viljakaid arutelusid jõudsid osalejad kokkuleppele, et menetluse võib uurimiste kattumise vältimiseks Luksemburgist Prantsusmaale üle viia.

Hilisemas etapis kinnitasid seda kokkulepet mõlema riigi prokuratuurid, kes otsustasid, et Prantsusmaa kohtunik peaks kogu materjali üle võtma. Tänu Eurojusti sekkumisele välditi seega võimalikku jurisdiktsioonikonflikti.

See kriminaalasi näitab selgelt Eurojusti poolt varases etapis korraldatud koordineerimise kasulikkust, eelkõige siis, kui kiireloomuliste vastastikuse õigusabi taotluste täitmine tundub eriti keeruline ning uurimised toimuvad paralleelselt eri riikides.

Narkokaubandus – Euroopa vahistamismäärus [kaasus 14]

Madridis asuv ja Euroopasse narkootikume vedav organisatsioon oli uurimise all Hispaanias, kus üheksa isikut viibis kohtuistungieelses vangistuses. Kõigi kahtlustatavate isik oli kindlaks tehtud

ja politsei ootas viimast üle Atlandi ookeani transporditavat saadetist. Narkootikume vedav laev leiti Portugali ranniku lähedalt, laev peatati ja võimuesindajad astusid selle pardale. Kaks kahtlustatavat viibis Portugalis, otsides kohta, kus last ohutult lossida. Portugali politsei vahistas nad ja arestis laeva, alustades nii Lissabonis uut kohtulikku uurimist.

Hispaania väljastas kahe Portugalis vahistatud kahtlustatava suhtes Euroopa vahistamismääruse, kuid Portugali ametiasutused lükkasid selle tagasi, toetades uurimise ja kurjategijate vastutuselevõtmise jätkamisel Portugali jurisdiktsiooni.

Kriminaalasi saadeti Eurojustile ning sellega tegelesid Eurojusti Hispaania ja Portugali liikmesriigi liikmed, kes korraldasid vastavate riiklike ametiasutuste vahel koordineerimisnõupidamise.

Eri riikide õigusorganites olid uurimise all samad tõendid ja samad isikud. Koordineerimist oli vaja selleks, et analüüsida võimalust koondada uurimine Hispaaniasse ja tagada kahtlustatavate väljaandmine Hispaaniale.

Vajalik koordineerimine korraldati Eurojusti kaudu. Võeti arvesse, et ühest küljest oli uurimine alanud varem Hispaanias, kuritegelikku ühendust käsitlevad asjaomased tõendid asusid Hispaanias, rühmitus paiknes Hispaanias, enamik ühenduse liikmeid oli vahistatud Hispaanias ning seal uuriti ka muud asjaga seotud tegevust; teisest küljest otsustati, et Portugalis algas uurimine seetõttu, et kaks kahtlustatavat vahistati konkreetsete tegude eest, kuid kuritegeliku ühendusega seotud tõendeid tuleks Hispaanialt paluda juba väljastatud taotluste alusel.

Neid asjaolusid arvestades palus Portugali liikmesriigi liige kahtlustatavate Hispaaniale väljaandmisest keelduvast kohtulahendist hoolimata, et tema riiklik ametiasutus arvestaks, et Hispaania võimud on uurimise ja vastutuselevõtmise jätkamiseks paremas olukorras.

Portugali prokurör kiitis Eurojusti soovitusheaks ning palus kohtunikul menetlus Hispaaniasse üle kanda. Pärast ühe kohtualuse esitatud taotlust võttis apellatsioonikohus ettepaneku vastu ja kinnitas selle.

Kui kõrvaldati Euroopa vahistamismääruse võimaliku täitmatajätmise alus, väljastas Hispaania kohtunik Portugali ametiasutustega kooskõlastatult uue Euroopa vahistamismääruse.

Lõppkokkuvõttes viidi kriminaalmenetlus üle Hispaaniasse ja kohtualused anti Hispaaniale välja.

Kaks liikmesriigi ametiasutust saavutasid kriminaalasjades Eurojusti toel hea koordineerimise, nii et kurjategija võeti vastutusele ja Euroopa vahistamismäärus väljastati ühes ja samas liikmesriigis, mis lahendas edukalt jurisdiktsioonikonflikti.

Inimkaubandus – kolmas riik [kaasus 15]

Märtsis 2005 alustasid Läti võimud eeluurimist seoses prostituutide vahendamisega Lätist Norrasse kuritegeliku ühenduse poolt ajavahemikul novembrist 2004 veebruarini 2005.

Kriminaalasja puhul oli Norra ametiasutustelt vaja saada õigusabi, sest mõned kuritegeliku ühenduse liikmed tegutsesid naisi värvates Lätis ja teised Norras, üürides korterit ja registreerides seksiteenuste osutamiseks telefoninumbreid.

Märtsis 2005 saatsid Läti võimud Norrale vastastikuse õigusabi taotluse palvega selgitada välja selle Oslos asuva korteri täpne aadress, kus seksiteenuseid osutati, tuvastada endiselt Norras viibivate Läti naiste elukoht ja neid tunnistajatena üle kuulata. Palve vastastikuse õigusabi taotluse täitmise hõlbustamiseks saadeti Eurojusti kaudu. Lätist saadud teabe alusel alustasid Norra pädevad asutused paralleelset kriminaaluurimist kriminaalasjaga seotud Norra kodanike suhtes. Eurojusti koordineerimine ja toetus hõlbustas teabe tulemuslikku vahetust ning Norra ja Läti ametiasutuste vahelist koostööd kriminaalasja paralleelse uurimise ajal. Eeluurimine jätkub nii Lätis kui ka Norras.

Läti võimud esitasid vastastikuse õigusabi taotluse kriminaalasjades vastastikust õigusabi käsitleva Euroopa konventsiooni alusel. Norra ja Eurojusti vahelise koostöölepingu jõustumine 26. oktoobril 2005 hõlbustas riikide ametiasutuste vahelist koostööd ja koordineerimist seoses kriminaalasjaga.

Inimkaubandus – kolm jurisdiktsiooni [kaasus 16]

Ühendkuningriigi poolt Eurojustile suunatud mitmed inimkaubandusalased kriminaalasjad said lisaväärtust ja neist tulenev kasu suurenes kaheldamatult. On oluline märkida, et kuigi need pärinesid Ühendkuningriigi eri osadest – täpsemalt Londonist, Lõuna-Yorkshirest ja Šotimaalt – olid need omavahel seotud selle poolest, et keskendusid Albaania kuritegelike ühenduste võrgustiku inimkaubandusalase tegevuse uurimisele.

Nende juhtumitega tegeledes kaasati Eurojusti juures asuv Ühendkuningriigi ja Leedu esindus Eurojusti poolt liikmesriikide ametiasutustele pakutavate teenuste kõikidesse aspektidesse: Ühendkuningriigi ning Leedu vastastikuse õigusabi taotluste hõlbustamine, nendega seotud uurimiste ja kurjategijate vastutuselevõtmise algatamine ning seejärel koordineerimine ja kiireloomulise Euroopa vahistamismääruse täitmise kavandamine ning korraldamine piiratud aja jooksul ja keerulistes tingimustes.

Kriminaalasjad puudutasid naiste ja tütarlaste vahendamist, kellest mõned olid alles 14-aastased, Leedust Ühendkuningriiki. Ühendkuningriiki saabudes müüdi naised Albaania organiseeritud kuritegelikele ühendustele prostituudiks.

Eurojusti poole pöörduiti algselt selleks, et hõlbustada vastastikuse õigusabi taotluste täitmist tõendite hankimiseks, et kasutada neid peagi Inglismaal algavate albaanlastest kohtualuste kohtuprotsessidel. Kriminaalasjade läbivaatamisel Eurojustis selgus, et Leedus on tarvis alustada uurimine organisaatorite suhtes, kes kannatanuid värbasid ja nad Ühendkuningriiki transportisid.

Mõlemad eesmärgid saavutati tulemuslikul koordineerimisnõupidamisel, mis peeti Eurojustis jaanuaris 2005. Teavet ja jälitustegevuse andmeid jagati Leedu prokuröride ja politseiga, kes seejärel nõustusid uurimisi alustama. Selle tulemusena toimusid Leedus vahistamised ja alustati uurimisi, juba alustatud uurimised ühendati ning Ühendkuningriigis ja Leedus toimuvad uurimised kooskõlastati. Sellel nõupidamisel osales ka Europol, kes käsitles Albaania organiseeritud kuritegeliku ühenduse kohta kogutud jälitustegevuse andmeid.

Samal ajal toimusid Ühendkuningriigis, eelkõige Sussexi piirkonnas, uued vahistamised, kui Gatwicki lennujaama saabus üks Leedu väidetavaid kullereid. Inglismaa ja Walesi jurisdiktsiooniprobleemide tõttu kurjategijaid vastutusele ei võetud. Pärast täiendavaid arutelusid Eurojustis kinnitasid Leedu ametiasutused, et nende õiguse alusel on võimalik kurjategijad vastutusele võtta ning selle hõlbustamiseks nõustusid nad väljastama Euroopa vahistamismääruse.

Selle määruse ettevalmistamist, väljastamist ja täitmist koordineeris Eurojust. Kogu protsessi – mis hõlmas uue Euroopa vahistamismääruse väljastamist, kuna Ühendkuningriigi võimud nõudsid täiendavat olulist teavet – lõpuleviimiseks kulus ainult neli päeva ja selle tulemusena viidi Leedu päritolu kahtlustatav kohtuprotsessi ajaks Leedusse.

Samal ajavahemikul saatis Eurojustile inimkaubandusega seotud kriminaalasja ka Šoti prokuratuuri rahvusvahelise koostöö üksus. Juhtum edastati vastastikuse õigusabi hõlbustamiseks ja tegu oli väga sarnaste asjaoludega – naiste ja tütarlaste vahendamise Leedust Ühendkuningriiki, Ühendkuningriiki saabudes müüdi nad albaanlastele ning seejärel pandi naised tööle Ühendkuningriigi seksiaaris.

Šoti uurimise hindamisel Eurojustis ilmnisid menetluses olevate Inglise kriminaalrajade ja Leedus toimuvate uurimiste ühised tegurid ja seosed. Leedu liikmesriigi liige Eurojusti juures teatas oma kohalikele ametiasutustele nendest seostest ning uurimiste Leedus toimuvad osad koondati ja neid käsitleti ühe kriminaalrajana. Loodetavasti tugevdab see Leedu kriminaalrajaja ja lõpuks kohtusse jõudes hõlmab see nii inimkaubandust Šotimaal kui ka Inglismaal.

Nüüdseks on need Lõuna-Yorkshire Kuningliku Prokuratuuri poolt Eurojustile saadetud kriminaalrajad kohtusse jõudnud ja tulemuseks ei ole ainult kurjategijate süüdimõistmine, vaid ka pikk vabadusekaotus, sealhulgas 18 ja 21 aastat vangistust.

Šoti ja Inglise ametiasutuste ning nende Leedu kolleegide vaheline koostöö jätkub, et valmistada ette kurjategijate vastutuselevõtmine Leedus. Eurojust etendab selles koostöös jätkuvalt tähtsat rolli. Need kriminaalrajad on nii eraldi kui ka üheskoos suurepäraseks näiteks sellest, kuidas Eurojust võib asjade käiku mõjutada, edendades ja koordineerides vajalikke meetmeid üksikute liikmesriigi ametiasutuste ning ametkondade vahel.

Lastepornograafia [kaasus 17]

Lapsi kujutavaid pornograafilisi pilte vahetati ja avaldati Interneti veebilehe kaudu. Selle juhtumiga olid seotud isikud, kes olid pärit erinevatest Euroopa ning Kesk- ja Lõuna-Ameerika riikidest: Hispaaniast, Rootsist, Prantsusmaalt, Itaaliast, Tšiilist, Argentinast, Costa Ricast ja Peruust. Eurojustilt paluti abi uurimise ja vastutuselevõtmise koordineerimisel koostöös Lõuna-Ameerika õigusorganisatsiooniga IberRED (La Red Iberoamericana de Cooperacion Judicial).

Mõnede riikide pädevad asutused tegelevad sellist liiki kuritegudega ja toimepanijate vastutuselevõtmisega vahel vastumeelselt, eelkõige kui kahtlustatavad elavad eri riikides.

Eurojustis korraldati koordineerimisnõupidamine, kus osalesid lisaks ELi riikide pädevatele asutustele IberREDi kaudu ka mõned Kesk- ja Lõuna-Ameerika vastavad asutused. Siin lahendati uurimise alustamisega igas asjaomas riigis seotud õiguslikke küsimusi ning jurisdiktsiooniproblème; samuti võeti läbiotsimiste ja uurimiste tarvis vastu koordineeritud tegevuskava.

Vahistamised ja vastutuselevõtmine viidi läbi erinevates Euroopa ning Kesk- ja Lõuna-Ameerika riikides, hõlmates rohkem kui 100 inimest Hispaaniast, Prantsusmaalt, Itaaliast, Uruguayst, Panamast, Tšiilist ja Argentinast.

See kriminaalasi on esimene näide koordineerimisest Euroopa ning Kesk- ja Lõuna-Ameerika vahel tänu Eurojusti ja IberREDi sekkumisele.

Valeeurode valmistamine [kaasus 18]

Keerulise struktuuriga kuritegelik ühendus, mis tegeles võltseurode valmistamise, dokumentide ja krediitkaartide võltsimise, narko- ja inimkaubandusega, paljastati edukalt 5. oktoobril 2005, kui Bulgaarias ja Austrias vahistati 15 kahtlustatavat liiget, sealhulgas kaks organisatsiooni väidetavat liidrit.

Üheaegselt otsiti läbi 30 tegevuskohta Bulgaarias ja Austrias. Konfiskeeriti võltsitud dokumendid, sealhulgas passid, deebet-, krediit- ja ID-kaardid ning Bulgaaria ministeeriumi võltsitud dokumendid. Lisaks sellele konfiskeeriti tulirelvi, sünteetilisi narkootikume, võltsitud eurokupüüre, suured summad sularaha ning rahapesuga seotud dokumente.

See operatsioon oli Bulgaaria ja Austria politsei, nende õiguskaitseorganite ja Europoli kuudepikkuste ühiste ja terviklike jõupingutuste tulemus, mida koordineeris ja toetas Eurojust.

Eurojust korraldas kriminaalasja lahendamiseks kaks koordineerimisnõupidamist. Esimene toimus Haagis 28. juunil ja teine Viinis 29. septembril. Need nõupidamised võimaldasid osalejatel, sealhulgas Bulgaaria võimudel, operatsioone üksikasjalikult arutada ja kavandada ning lahendada ühisoperatsiooni ettevalmistamisega seotud probleemid. Eurojusti-poolse koordineerimise ja toetuseta ei oleks Bulgaaria ametiasutused saanud teisel otsustaval koordineerimisnõupidamisel osaleda.

Tegemist oli äärmiselt tähelepanuväärse juhtumiga, mida kajastati laialdaselt ka Austria meedias, kus rõhutati Eurojusti osalust, mida Austria kohtuvõimud väga kõrgelt hindasid. Tänu sellele kogemusele valitsevad kõigi osalenud politsei- ja kohtuorganite vahel head suhted. Kõnealuses kriminaalasjas saavutatud väga positiivne tulemus on loonud politsei- ja kohtuorganite ning Eurojusti vahel tugeva vastastikuse usalduse, mis on aluseks edasisele koostööle ja koordineeritud tegevusele.

Terrorism [kaasus 19]

2005. aastal süüdistati Rootsis kaht Iraagi kodanikku, kes olid seotud Ansar al-Islami ehk Ansar al-Sunnaga ning rahvusvaheliselt tuntud ja Al Qaeda-ga seotud terroristliku organisatsiooni Abu Musab al Zarqavi ümber koondunud võrgustikuga, ning vahistati nad seejärel terrorismi rahastamise eest kogusummas 148 000 USA dollarit.

Kinnipeetud isikuid süüdistati terrorismiga seotud kuritegude ja avaliku julgeoleku ohustamise ettevalmistamises ning ühtlasi ka eriti raskete kuritegude rahastamises. See oli esimene kord, kui Rootsis süüdistati kedagi Rootsi terrorismiseaduse alusel.

Ilmselt olid selles operatsioonis osalenud erinevad terroriorganisatsioonid, mille lõppeesmärk oli asutada šariaadil põhinev islamiriik. Kavandatava terrorismiga seotud kuriteo toetuseks koguti 2002.–2004. aastani Rootsis asuvates mošeedes raha ja hiljem saadeti see nn Hawala pangasüsteemi ja kullereid kasutades Iraaki. Oletatavasti pandi osa tuludest kõrvale, et valmistada ette 2004. aastal Iraagis Arbilis toimunud ja kannatanutega lõppenud pommirünnakut.

Rahvusvaheline koostöö oli selle uurimise puhul äärmiselt oluline. Rootsi prokurör, kes oli ühtlasi Eurojusti juures töötav terrorismivastane korrespondent, teavitas Eurojusti varakult Rootsis käimasolevast uurimisest. Rootsi prokurör vajab tõendeid kahe kurjategija sidemete või terroriorganisatsiooni kuulumise kohta ning selle kohta, kuidas raha Iraaki saadeti.

Rootsi kohtuorganitel oli tarvis, et olulist teavet kogutaks teises ELi liikmesriigis. Kuna teave oli seotud salajase operatsiooniga, ei soovinud taotluse saanud liikmesriik seda Rootsiaga jagada. Pärast mitmeid nõupidamisi ja Eurojusti-poolset koordineerimist leppisid kaks liikmesriiki kokku ulatuslikus teabevahetuses ning täitsid vastavad vastastikuse õigusabi taotlused. Rootsi sai isegi eeldatust rohkem teavet ja tõendeid. Muuhulgas tõendati, et vahetult enne Põhja-Iraagis toimunud pommirünnakut toimetati Iraaki 70 000 USA dollarit.

Osa teisest ELi liikmesriigist pärit teavet esitati Stockholmi ringkonnakohtus ja Rootsi apellatsioonikohtus. Stockholmi apellatsioonikohus mõistis mõlemad kurjategijad lõpuks süüdi terrorismiga seotud kuriteo ettevalmistamise eest, üldsuse julgeoleku ohustamise ja eriti raskete kriminaalkuritegude rahastamise eest. Apellatsioonikohus ei pidanud piisavalt tõendatuks, et rahaline toetus oli mõeldud konkreetselt Arbili pommirünnakuks, vaid terrorismi jaoks üldiselt. Otsus on jõustunud.

Rootsis kriminaalasja eest vastutanud prokurör kutsuti samuti tunnistama teise ELi liikmesriiki andmaks ütlusi Rootsis toimunud kohtuistungite kohta.

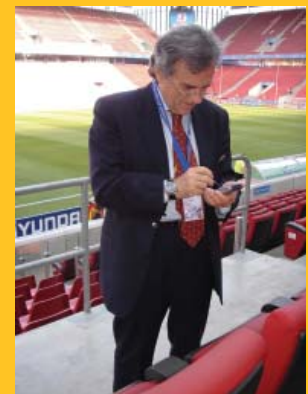
Ebaseaduslik sissereanne – Pachtou [kaasus 20]

Operatsioon Pachtou ühendas mitmeid uurimisi, mis puudutasid nelja ELi liikmesriiki ja Türgit. Prantsusmaal ja Ühendkuningriigis toimunud uurimised näitasid, et keerulise ülesehitusega kurjategijate võrgustik toimetab inimesi Türgi kurdide aladelt Kreeka kaudu Itaaliasse ning sealt Prantsusmaale ja Ühendkuningriiki. Eurojust tegi järelepärimisi, mis näitasid, et sama võrgustiku kohta olid eraldi uurimised – mis ei olnud nii kaugele jõudnud – ka Itaalias, Kreekas ja Türgis. Eurojust korraldas oktoobris koordineerimisnõupidamise, kus osalesid politseinikud, uurijad, kohtunikud ja prokurörid kõigist viiest osalevast riigist. Vahetati hulgaliselt teavet ning võrgustiku eri osade vahelised seosed muutusid palju selgemaks. Prantsusmaa ja

Ühendkuningriigi esindajad tahtsid tegutseda kiiresti ja viia oma riigis läbi rea vahistamisi. Kuid pärast arutelusid ja kokkulepet anda Itaalia, Kreeka ja Türgi võimudele täiendavat infot lepidi kokku, et Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi asutused lükkavad tegutsemise edasi, et vahistamised ning kodude ja muude asukohtade läbiotsimised saaksid kõigis viies riigis toimuda detsembrikuus ühel ja sama päeval. Võrgustik hävitati 14. detsembril, kui üle Euroopa toimus 82 vahistamist: Türgis (3), Kreekas (2), Itaalias (21), Prantsusmaal (49) ja Ühendkuningriigis (7).

See juhtum iseloomustab kasu, mida mitme riigi multifunktsionaalne lähenemine Eurojusti kaudu võib pakkuda. Samuti näitab see, et juhtumit, mis oli alguses kahepoolne kriminaalasi Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi vahel, on võimalik Eurojustis tulemuslikult laiendada nii, et see hõlmab mitmeid teisi liikmesriike, ning tagada tegutsemine igati eduka tulemuse nimel.

4 SUHTED LIIKMESRIIKIDE AMETIASUTUSTEGA

Eurojust peab väga tähtsaks heade suhete arendamist ja säilitamist liikmesriikide ametiasutustega suurendamaks Eurojustile saadetavate kriminaalasjade hulka ning parandamaks nii erialainimeste kui ka üldsuse teadlikkust Eurojustist.

Liikmesriikide ametiasutustest Eurojustile edastatud kriminaalasjade arv on igal aastal märgatavalt kasvanud. 2004. aastal saadeti Eurojustile taotlus 381 kriminaalasjas. 2005. aastal tõusis see arv 588ni. Kasv kajastub ka Eurojustile saadetud keeruliste kriminaalasjade arvus.

Selline julgustav statistika ei osuta, et Eurojustile saadetakse tõepoolest kõik kriminaalasjad, mille kohta taotluse võiks esitada. Mõnedest liikmesriikidest laekub taotlusi eeldatust vähem ning isegi Eurojusti "püsiklientideks" olevates jurisdiktsioonides lahendatakse paljud juhtumid Eurojustiga koostööd tegemata, ehkki selline koostöö võiks kasulikuks osutada. Palju kriminaalasju laekus ELiga 1. mail 2004 ühinenud liikmesriikidest, mida me peame väga positiivseks näitajaks.

Lisaks sellele külastasid 2005. aasta jooksul Eurojusti mitmed justiitsministrid, peaprokurörid ja nii Euroopa Parlamendi kui ka liikmesriikide parlamentide liikmed, kuid on veel palju teha, et Eurojust saaks piisavalt tuttavaks pädevatele asutustele, st liikmesriikide õigusala töötajatele.

Eurojusti tutvustusseminarid

Kõnealuse olukorra parandamiseks korraldas enamik liikmesriikide liikmeid oma kodumaal kohtunikele, prokuröridele ja korrakaitseametnikele tutvustusseminare. Kreekas Thessalonikis toimunud seminaril osales üle 90 prokuröri. Sarnane üritus toimus Tallinnas enama kui 100 prokuröri osalusel kõigist kolmest Balti riigist. Veel üks seminar korraldati Saksamaa–Poola piiril Cottbusis, osales üle 100 prokuröri Saksamaalt, Poolast ja Ukrainast. Lisaks sellele leidis ainuüksi Saksamaa Liitvabariigi erinevates liidumaades aset ligi 70 seminari, 15 seminari peeti Portugalis, mitmed Austrias, Prantsusmaal, Hollandis ja Soomes ning üks seminar Ungaris Budapestis 60 Ungari prokuröri osavõtul. Esimest korda korraldati seminar Maltal, kus olid esindatud peaaegu kõik kohtu- ja korrakaitseorganid.

Enamikku neist seminaridest viivad läbi ainult vastavate riikide Eurojusti esindused, kuid üsna sageli abistavad oma kolleege ka mõned teised liikmesriikide liikmed, et lisada tõelist euroopalikku mastaapi.

Veelgi enam – tutvustamisega tegeletakse üsna tihti ka Eurojusti ruumides, kui meie hoonet külastavad liikmesriikide kohtunike või politsei- või muude ametnike delegatsioonid. 2005. aastal tuli seda ette vähemalt 30 korral.

Samuti osaleb Eurojust ülejäänud ELi institutsioonide, Euroopa Nõukogu, ÜRO ja teiste organiseeritud seminaridel, kus antakse teavet Eurojusti ülesannete, rolli ja funktsioonide kohta. Ehkki Eurojust püüab võimalusel alati vastu tulla, sest niisugustel üritustel osalemine aitab meid tutvustada ja seega suurendada meile edastavate kriminaalasjade arvu, häirivad taolised tutvustusüritused mõnikord meie põhitegevust – kriminaalasjade koordineerimist. Seega püüab kolleegium alati saavutada mõistliku tasakaalu meie kriminaalasjadega seotud tegevuse ja vajaduse vahel Eurojusti liikmesriikides reklaamida.

Kõik liikmesriigid on määranud Eurojusti ametisse oma terrorismivastase esindaja. Liikmesriikide esindajad, kelle määramist lubatakse Eurojusti moodustamise otsuse artikli 12 lõikes 1, ei ole aga määranud kõik liikmesriigid. Eurojusti kolleegium tervitab uute esindajate ametisse nimetamist, sest nad aitavad tugevdada ja parandada töösuhete kvaliteeti asjaomaste liikmesriikide ametiasutustega.

Eurojust College of National Members
February 2006

5 KOLMANDAD RIIGID

Piiriüleste kuritegude toimepanijad ei austa ei riigipiire ega ELi piiri. Seega on Eurojusti tegevus tugevate suhete ülesehitamiseks tähtsate riikidega väljaspool ELi endiselt prioriteetne valdkond.

Oleme jätkanud nimekirja koostamist mitteametlikest kontaktisikutest EL-välistes riikides: nimekiri on esialgne ja selles määratakse riigid, kelle puhul oleks meie arvates kasu ametlikust koostöölepingust.

Koostööleping Norra Kuningriigiga allkirjastati 28. aprillil 2005 ja jõustus 1. augustil 2005. Norra riigiprokuratuuri direktori büroo vanemprokurör Knut Kallerud lähetati alaliselt Eurojusti tööle. Hr Kallerud tegutseb Eurojusti juures ning osaleb regulaarselt suures osas Eurojusti töös ja Norraga seotud kriminaalasjades.

Meil oli väga hea meel, et 2005. aasta jooksul viidi lõpule läbirääkimised ametliku koostöölepingu sõlmimiseks Rumeeniaga ja Islandiga. Mõlema lepingu kiitis justiits- ja siseministrite nõukogu heaks ning need allkirjastati 2. detsembril 2005 Brüsselis ministrite kohtumisel.

Ametlikud läbirääkimised Ameerika Ühendriikidega jätkusid läbi aasta. Mõlemad pooled soovivad lepingu sõlmida lähemas tulevikus, kuid õigussüsteemide ja eelkõige andmekaitsekorra erinevuste tõttu on vaja lahendada veel mõned keerulised probleemid. Meie eesmärk on anda oma parim, et leida mõlemale poolele sobivad lahendused ning viia läbirääkimised lõpule enne 2006. aasta suve.

1. detsembril 2005 leidis aset esimene ametlik kohtumine Eurojusti ja Šveitsi pädevate asutuste vahel, keda esindasid nii föderaalne justiitsministeerium kui ka föderaalprokuratuur. Pärast oma föderaalasutustega konsulteerimist teatab Šveitsi delegatsioon Eurojustile 2006. aasta alguses, kas Šveitsi õigussüsteemi kohaselt on võimalik lepingut sõlmida. Kui vastus on jaatav, võivad läbirääkimised alata 2006. aasta esimeses kvartalis.

Eurojustil on olnud juba mõnda aega kontaktisik Ukrainas. Detsembris 2005 võtsime vastu Ukraina delegatsiooni, kelle eesmärk oli uurida võimalust alustada ametlikke läbirääkimisi Eurojustiga lepingu sõlmimiseks. Tulemus oli lootustandev ja mõlemad pooled leppisid kokku ühistes eesmärkides alustada läbirääkimisi 2006. aasta alguses ning sõlmida leping enne 2006. aasta lõppu.

Aasta jooksul lõime esimesed kontaktid Horvaatia valitsusega ning Eurojust esitas Horvaatia justiitsministrile 2006. aasta alguseks ametliku küllakutse. Loodame, et visiidi tulemusena võime alustada läbirääkimisi veel ühe koostöölepingu üle.

Pidasime regulaarselt ühendust Türgi ja Bulgaariaga – veel kahe ELi kandidaatriigiga. Suhted Türgiga tihenesid ning 2005. aasta jooksul külastasid Eurojusti mitmed Türgi kohtunike ja korrakaitseametnike delegatsioonid. Nii Türgi kui ka Bulgaaria osalesid konkreetsetes Eurojusti koordineeritavates kriminaalasjades, mille kohta leidub infot selle aruande muudes osades. Koostöö oli rahuldav.

Meie suhe Venemaaga ei kulgenud nii, nagu olime ennustanud 2004. aasta aruandes. Kuid koostööd konkreetsetes kriminaalasjades on Moskvas asuva kontaktisiku kaudu sujunud hästi. Loodame alustada 2006. aasta alguses tööd ametlikuma aluse panemiseks regulaarsele koostööle. Venemaa on oma Brüsselis asuva ELi missiooni vahendusel kutsunud Eurojusti 2006. aastal Moskvasse visiidile. Eurojust võtab kutse rõõmuga vastu, kui kavas on läbirääkimised võimalikuks lepingu sõlmimiseks Venemaa pädevate asutustega.

2005. aastal jätkusid IberREDi (La Red Iberoamericana de Cooperacion Judicial) võrgustiku kaudu kontaktid Ladina-Ameerika riikidega, eelkõige konkreetsete Kesk- ja Lõuna-Ameerikat puudutavate kriminaalasjade puhul. IberRED on osutunud kasulikuks kontaktiks piirkonna pädevate õiguskaitseorganitega. Eurojusti õigusteenistus on alustanud teostatavusuuringut lepingu sõlmimise kohta nende kahe organisatsiooni vahel.

2005. aastal kutsuti Eurojusti osalema ja ta ka osales Vahemere partneritega läbi viidavas piirkondlikus koostööprogrammis justiits- ja siseküsimuste valdkonnas – Euromedi õigusprogrammis –, mida rahastab Euroopa Komisjon ja haldab Euroopa Avaliku Halduse Instituut 1995. aasta novembrikuu Barcelona deklaratsiooni raames. Eurojust võõrustas detsembris 2005 kolmandat seminari teemal "Terrorism ja kuritegelike võrgustike vastastikune seotus", mis korraldati Hollandi justiitsministeeriumi toetusel. Eurojusti osalemine selles algatuses võimaldab meil pakkuda toetust programmi põhieesmärkide saavutamiseks, et julgustada kogemuste, teadmiste ja parima kohtupraktika vahetust ning moodustada õiguslase koostöö Euroopa–Vahemere võrgustik.

Lääne-Balkani riigid

2005. aastal jätkas Eurojusti Lääne-Balkani riikide töögrupp tööd suhete arendamise kallal olulise piirkonnaga, mis hõlmab Horvaatiat ja endist Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki, kes mõlemad on praegu ELi kandidaatriigid, Bosniat ja Hertsegoviinat, Serbiat ja Montenegrot ning Albaaniat. Töögrupp tegeles nii ELi ja piirkondlike pooleliolevate projektide või algatustega kui ka Eurojusti enda eesmärgiga saavutada kvaliteetne koostöö piirkonna riiklike prokuratuuride ning uurimisasutustega. Samuti püüame tagada tulemusliku operatiivkoostöö nimel kontaktisikute ametisse nimetamise kõigis neis riikides.

Töögrupi liikmed osalesid kõnealuses piirkonnas komisjoni CARDSi politsei- ja kohtuprojektide lõikudes ning pidasid erinevatel piirkondlikel konverentsidel ja nõupidamistel, sealhulgas komisjoni, nõukogu ja ÜRO korraldatud üritustel, ettekandeid rahvusvahelise õiguslase koostöö ning Eurojusti tegevuse kohta. Töögrupp esindas Eurojusti Viinis 2005. aasta novembris toimunud justiits- ja siseministrite ning Lääne-Balkani riikide ministrite nõupidamisel ja osales samuti komisjoni ning nõukogu korraldatud strateegilisel nõupidamisel, et uurida ELi tegevust ja määrata piirkonna prioriteetidid justiits- ning siseküsimuste valdkonnas. Lääne-Balkani töögrupi kaudu jätkas Eurojust 2005. aastal piirkondlike projektide, nagu Kagu-Euroopa prokuröride nõuanderühm (SEEPAG), toetamist ning julgustas neid osalema viimasel EJNi plenaaristungil, mis toimus Ühendkuningriigi eesistumise ajal Šotimaal.

Eurojusti kontaktisikute määramine kõigis Lääne-Balkani riikides kinnitati 2005. aastal ning 15. novembril 2005 korraldas Lääne-Balkani töögrupp Eurojustis Albaania, Horvaatia ja Montenegro kontaktisikutele nõupidamise, et arutada edasise operatiivkoostöö võimalusi. Kahjuks ei saanud teised kontaktisikud osaleda. Tegemist oli väga kasuliku nõupidamisega ja loodetavasti julgustab kontaktisikute määramine Lääne-Balkani riikide piirkonnas nii sealseid riiklikke ametiasutusi kui ka ELi liikmesriike esitama Eurojustile asjakohaseid kriminaalasju. Järgmine nõupidamine on kavandatud 2006. aasta alguseks Bosnia ja Hertsegoviina, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Serbia kontaktisikutele ning loodetavasti on meil 2006. aastal rohkem võimalusi teha operatiivkoostööd oma Lääne-Balkani kolleegidega.

6 HALDUS

Sissejuhatus

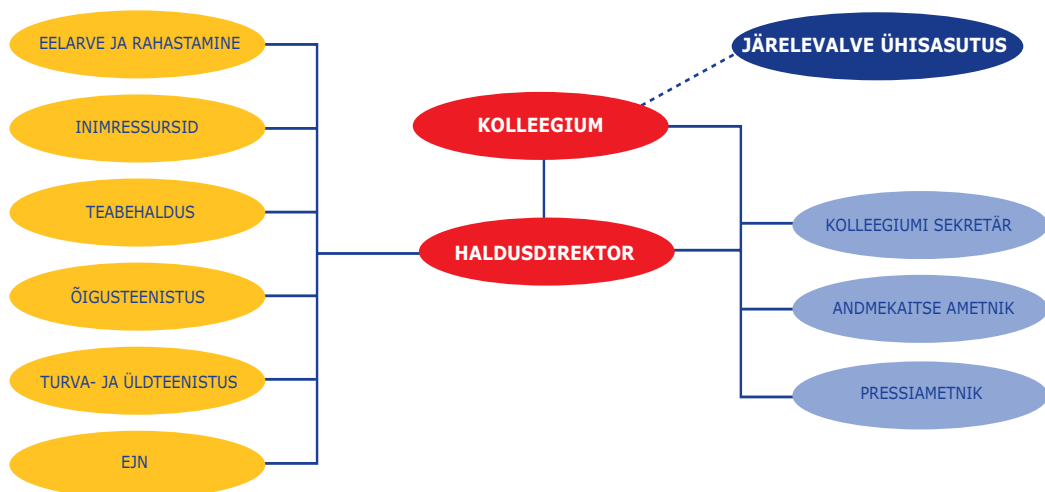
Eurojusti igapäevase halduse, sealhulgas personalijuhtimise ja eelarve haldamise eest vastutab haldusdirektor, kes allub kolleegiumi presidendile.

Haldusüksusel on hea meel, et saavutati 2005. aastaks püstitatud põhieesmärgid. 2005. aasta lõpuks olid kõik valdkonnad liikunud jõudsalt baasinfrastruktuuri loomise poole, mis on vajalik Eurojusti ja EJNi täielikuks toimimiseks.

Eurojusti usaldusväärne finantsjuhtimine leidis kinnitust Euroopa Kontrollikoja 2004. aasta majandusaasta aruandes. Kontrollikoja soovitude alusel tegi Euroopa Parlament otsuse haldusdirektori tegevus oma ülesannete täitmisel heaks kiita.

Ehkki 2005. aastal tehti mõningaid edusamme integreeritud kvaliteedijuhtimissüsteemi (IQMS) juurutamiseks Eurojustis, kavandatakse täielikku rakendamist 2006. aastaks. 2005. aastal viis Euroopa Komisjoni siseaudititeenistus läbi Eurojusti esimese piiratud auditi, võttes arvesse, et üksus on alles asutamisetapis. Sellel tulemusel on oluline osa IQMSi edasisel arendamisel.

Personal ja organisatsiooni struktuur:

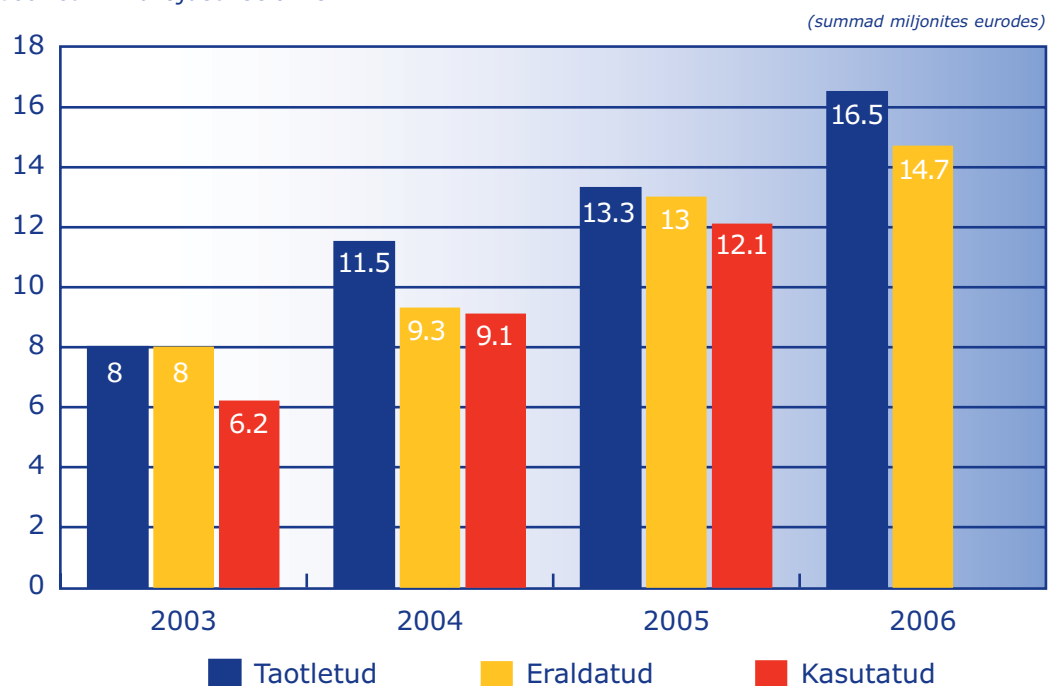
Organisatsiooniline struktuur on osutunud efektiivseks ja tõhusaks. 2005. aastal tehti ainult väikeseid ümberkorraldusi. 2006. aastaks on kavandatud piiratud audit, et vastata suurenenud vajadusele kolleegiumi operatiivtöö toetamise järele.

Vastavalt personalieeskirja artiklile 9 ja asjaomastele rakenduseeskirjadele valis personal 2005. aastal oma esimese personalikomitee. Seati sisse sobiv infrastruktuur ning regulaarsed töösessioonid haldusdirektori ja presidendi töögrupiga. Selle foorumi kaudu käsitletakse mitmeid küsimusi, mis on seotud personali üldise heaoluga.

Eelarve haldamine

2005. aastaks ette nähtud eelarve kogusummas 13 miljonit eurot täideti 93% ulatuses. Kasutati ära ligi 100% personali- ja infrastruktuurikuludest; tegevuskuludeks kasutati 3 530 231,39 eurot 4 201 025,68-eurosest kogusummast. Viimase näitaja puhul kavandati suuremat täitmist, kuid seda oli raske saavutada, sest eelarve teisel lugemisel 2004. aasta detsembris eraldati ainult 2 miljonit eurot ning see nähti ette tegevuskuludeks. Siiski peaksime mainima, et Eurojusti korraldatud koordineerimisnõupidamiste arv kasvas 2005. aastal märgatavalt ning see kajastub ka eelarves, kus selleks ette nähtud summa on 200% võrra suurenenud. Eurojust on veendunud, et 2005. aastal kasutamata jäänud assigneeringud tehakse kättesaadavaks 2006. aastal, sest Eurojusti taotletud 16,5 miljonit eurot on vähendatud 14,7 miljoni euroni ja puuduvad assigneeringud on vajalikud Eurojusti ja EJNi põhiinfrastruktuuri loomise lõpuleviimiseks.

Joonist 7: Eurojusti eelarve

2005. aastal tehti märkimisväärseid edusamme eelarve haldamise protsessi parandamiseks. Teistesse asutustesse nende parima praktikaga tutvumiseks tehtud õppekülastuste, Euroopa Kontrollikoja auditi ja siseauditi talituse soovitude alusel on välja selgitatud eri poolte ülesanded ning vaadati läbi poliitika ja töömaht ning kohandati neid.

Ehkki 2005. aastal tehti mõningaid edusamme finantsmääruse üle peetavates läbirääkimistes, ootab Eurojust endiselt Euroopa Komisjoni heakskiitu. Usume, et komisjon aktsepteerib Eurojusti viimast ettepanekut kahe olulise kuluartikli kohta ning et eelarve eelnõu paketi saab 2006. aasta alguses sulgeda.

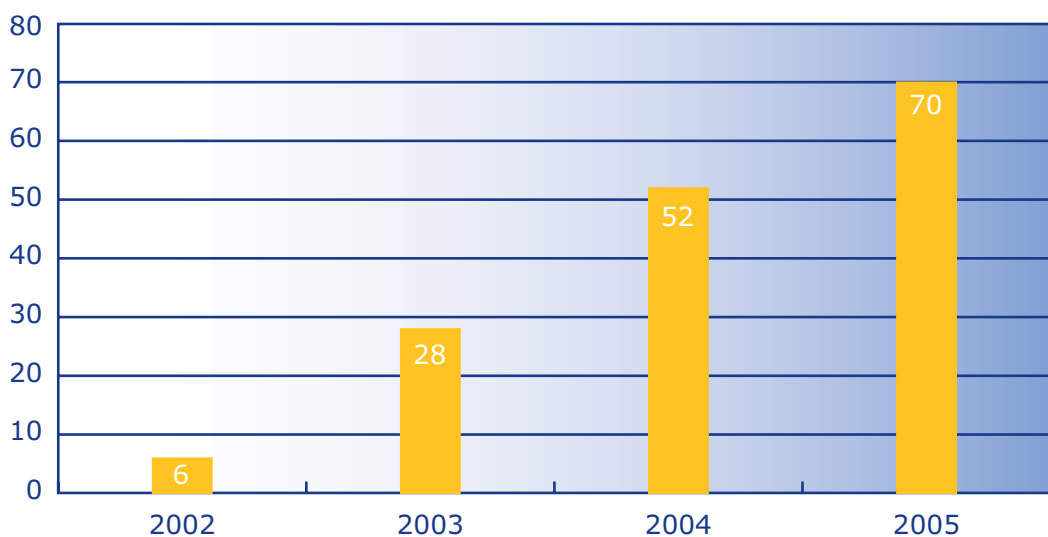
Töölevõtmine ja personalijuhtimine (personalitöö üksus)

2005. aasta jooksul keskendus personalitöö üksus peamiselt töötajate värbamisele Eurojusti jaoks. 1. mail 2004 toimunud reformi tõttu pööras üksus palju tähelepanu uute personalieeskirjade tulemuslikule rakendamisele, milleks oli vaja ajakohastada ka personalitarkvara Centurio.

Eurojusti töötajaskonna suurenemise tõttu pakutakse rohkem ka asutusesisest ja -välist koolitust.

2005. aasta lõpuks oli Eurojusti ametikohtade loetelus olevast 87st positsioonist täidetud 70. On alustatud värbamist ajutiste töötajate leidmiseks ülejäänud vabadele kohtadele. Järjepidevuse tagamiseks tööülesannete täitmisel on veel täitmata töökohtadele lühikeseks ajaks palgatud ajutisi töötajaid ja ametisse määratud mõned lähetatud riiklikud eksperdid.

Joonist 8: Eurojusti personal

Personalitöö üksusel oli hea meel täheldada positiivset suundumust, mis näitab suurenenud huvi Eurojusti suhtes, väljendudes kõigist ELi liikmesriikidest vabadele töökohtadele esitatud avalduste ja praktikakohtade taotluste arvu kasvus.

Infohalduse üksus

2005. aastal tegi infohalduse üksus suuri edusamme oma pakutavate teenuste erialase taseme tõstmisel. Lisaks Eurojusti panuse koordineerimisele projektis E-POC II rakendas üksus tööle teise äärmiselt turvalise asutusesisese andmevõrgu, mis toetab kriminaalasjade haldamise süsteemi. Samuti käivitati hulk IKT projekte, sealhulgas dokumendihaldussüsteem ja ettevalmistused ühenduse loomiseks, mis võimaldab liikmesriikide liikmetele juurdepääsu Schengeni infosüsteemile.

Koostöös pressibürooga koostas infohalduse üksus Eurojustile ka uue veebilehe ning aitas EJNi sekretariaati EJNi veebilehe ülekolimisel. Nüüdseks haldab ja toetab selle EJNi olulise teabevahendi tehnilist infrastruktuuri Eurojusti infohalduse üksus. On tehtud ettevalmistused turvalise sideinfrastruktuuri loomiseks nii Eurojustile kui ka EJNile ning selle rakendamine on 2006. aastal üks olulisemaid eesmärke.

Raamatukogusse on lisandunud hulk uusi raamatuid ning raamatukogul on juurdepääs võrgupõhiste ja muudele elektroonilistele infoallikatele. Raamatukogu mööbli hange on lõppenud ja tänu sellele on raamatukogu võimalik 2006. aastal sisustada.

Andmekaitseametnik

Stabiilse andmekaitsereežiimi laiendamise seisukohast Eurojustis on see olnud tähtis aasta. Alguse sai see isikuandmete töötlemise ja kaitse töökorra heakskiitmisega nõukogus 24. veebruaril 2005.

Andmekaitseametnik on mänginud olulist rolli töökorra ja kriminaalasjade haldamise süsteemi väljatöötamisel, mis ühildub täielikult andmekaitse eeskirjadega ning võimaldab automaatselt tagada vastavuse töökorra arvukate sätetega.

Muu hulgas on andmekaitseametnik aidanud Eurojusti töötajate ja kolleegiumi seas saavutada mõistmise ja teadlikkuse kõrge taseme. Korraldati mitmeid infotunde ning mitmel korral anti

kolleegiumile ja haldustöötajatele suuliselt ning kirjalikult nõu. Andmekaitseametnik kaasati regulaarselt kolleegiumi andmekaitse töögrupi ja julgeolekukomitee töösse.

Andmekaitseametnik on suhelnud ühise järelevalveasutusega ning aktiivselt osalenud selle nõupidamistel ja esimese andmekaitsekontrolli ettevalmistamisel, mis leidis Eurojustis aset novembris 2005. Enne kontrolli viis andmekaitseametnik liikmesriikide esindustes läbi kuus proovikontrolli aitamaks välja selgitada probleeme, mis võivad nõuda lisatähelepanu, ja teatas nende kontrollide tulemustest kolleegiumile.

Õigustalitus

Õigustalitus on Eurojusti uusim üksus, mille laienemine jätkub, et vastata kolleegiumilt ja haldustöötajate käest laekuvatele aina arvukamatele õigusnõu taotlustele.

Õigustalitus annab kolleegiumile teavet ja nõu kõigis õigusküsimustes, sealhulgas ELi poliitika ning õigusloome alal kriminaalküsimustes ja kriminaalmenetlusõiguses. Seetõttu jälgib õigustalitus hoolikalt seadusandlikku protsessi Euroopa Liidus ning valmistab kolleegiumi jaoks ette arvamusi Brüsselis erinevates institutsioonides arutatud ja Eurojustile huvi pakkuvate õigusloomega seotud ettepanekute kohta. Õigustalitus osaleb Eurojusti nimel ka nõukogu töögruppides. Ta täidab kolleegiumi töögruppide jaoks väärtuslikku nõuandefunktsiooni ning presidendi töögrupp kutsub õigustalitust sageli üles andma õiguslikke arvamusi Eurojusti otsuse ja töökorra tõlgendamise kohta.

Haldustöötajate jaoks teeb õigustalitus tihedat koostööd haldusdirektori ja teiste üksustega. Eelkõige täidab ta jätkuvalt nõuandja rolli eelarve- ja finantsüksuse (muuhulgas komisjoniga finantsmääruse projekti üle käimasolevas arutelus) ja personaliüksuse jaoks, mille tarvis ta on andnud arvamusi mitmetes personalieeskirjade tõlgendamise ja kohaldamisega seotud küsimustes. Õigustalitus tegeleb ka kohtuvaidlustega.

Õigustalitusel on endiselt oluline koht Eurojusti ja nõukogu, komisjoni ja OLAFi vahelises suhtes: ta osaleb kolleegiumi palvel sageli Brüsselis nõupidamistel ja annab sellest aru samuti kolleegiumile. Õigustalitusel on väga hea suhe ka Europoliga ja tema vastava osakonnaga. Seda suhet tugevdas töö kahe ühiste uurimisrühmadega seotud projekti kallal, milles mõlema organisatsiooni õigustalitus etendas olulist rolli. Nendeks oli kõigi liikmesriikide ühiseid uurimisrühmi käsitlevate õigusaktide käsiraamatu koostamine ja ühiste uurimisrühmade alaste riiklike ekspertide mitteametliku võrgustiku esimese nõupidamise korraldamine (vt 2. peatükki).

Õigustalitus on mänginud väga olulist rolli võõrustajariigiga olulistes küsimustes peetud läbirääkimises: nende hulgas rendileping, asukoha leping ja praegused muudatused eesõigusi ja puutumatust käsitlevates sätetes.

Jaanuarist 2005 on õigustalitus võtnud enda peale vastutuse kogu hankeprotsessi eest. Selle muudatusega kaasnes protsessi tugevnemine ning hankemenetluste läbivaatamine, et tagada raamfinantsmääruse nõuete parem täitmine, mida praegu hoolikalt jälgitakse.

Kommunikatsiooni juhtimine (pressi- ja suhtekorraldustalitus)

2005. aastal arenes pressi- ja suhtekorraldustalitus ning jätkas Eurojusti kommunikatsioonipoliitika arendamist, suurendades Eurojusti tuntust ELis ja kaugemal. Eurojusti 2004. aasta aruanne avaldati kõigis Euroopa Liidu 20 ametlikus keeles, laiali jagati 12 000 eksemplari.

Meie veebileht www.eurojust.eu.int annab teavet koostööpartneritele ja üldsusele. Septembris 2005 pandi üles Eurojusti täielikult uuendatud veebileht. Eurojusti veebilehel registreeriti 2005. aastal 240 531 külastust või tabamust, keskmiselt 164 külastajaga päevas. Nende tabamuste allikatest olid 86% välismaist päritolu ja 14% oli pärit Hollandist.

Eurojusti pressi- ja suhtekorraldustalitus koostas esimese infotrükise külalistele ja üldsusele. Praeguseks on laiali jagatud 10 000 eksemplari. Trükis koostati kõigepealt inglise keeles ja 2006. aastal ilmub see 20 keeles.

2005. aastal külastasid juristid, advokaadid, liikmesriikide ning ka Norra, USA, Kanada ja muude kolmandate riikide ülikoolide ja õigusteaduskondade professorid ja üliõpilased Eurojusti info saamiseks 18 korral. Küllastajad teevad ringkäigu Eurojusti ruumides ja neile antakse asutusest ülevaade.

Eurojust osales kahe DVD tootmises: "Terrorism Euroopas: millised on vastused?" ja "Tere tulemast vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevale alale" – mõlemad andis välja Euroopa Komisjon. Need filmid on saadaval meediale ja elanikkonnale. Pärast meie aprillis toimunud seminari valmis CD-ROM Euroopa vahistamismääruse rakendamise kohta ja seda levitati õigusala töötajatele kogu Euroopas.

Pressi- ja suhtekorraldustalitus võõrustas mitmeid rahvusvahelise pressi osalusel toimunud nõupidamisi. Meediakanalite jaoks korraldati mitmeid intervjuusid presidendi ja liikmesriikide liikmetega nii Eurojusti ruumides kui ka mujal, et teavitada ajakirjandust Eurojust tööst ja kriminaalasjadega seotud saavutustest.

Turva-, rajatiste ja üldteenistus ning ürituste talitus

Seisuga 1. aprill 2005 loodi värskest tööle võetud juhi käe all ühendatud turva-, rajatiste ja üldteenistus ning ürituste talitus. Vastav otsus lähtus sellest, et turvanõuded on kesksel kohal rajatiste haldamise, üldteenuste ja ürituste kõigi külgede puhul.

Turvateenistus teeb füüsilise kaitse tagamiseks tihedat koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtu turvateenistusega. Kogu Eurojusti tegevuse puhul – nii tema ruumides kui ka väljaspool neid – on tagatud turvaline keskkond. Lisaks sellele on suurt rõhku pandud 2006. aastal vastu võetavate turvaprotsesside ja -poliitika arendamisele.

Rajatiste ja üldteenistuse ülesanne on hallata praegust büroohoonet, kolida vajadusel büroo sees töökohti ümber, seada üles uusi töökohti ja valmistada ette nõupidamisruume ning pakkuda logistika- ja transporditeenust. Samuti on teenistusel olnud oluline roll nõudmiste programmi väljatöötamisel seoses Eurojusti uute ruumidega, mille võõrustajariik peab leidma 2012. aastaks, kui meie praegune rendileping lõpeb ja Eurojust oma praegustest ruumidest välja kasvab.

Eurojusti ürituste talitustel on õnnestunud edukalt toime tulla aina arvukamate seminaride, konverentside, strateegiliste ja koordineerimisenõupidamistega. Selline haldamine on keeruline ja mitmetahuline logistiline ülesanne, mis hõlmab osalejate reisi- ja majutuskorraldust, nendega kontakteerumist, tõlketeenuste tellimist ja toitlustamist ning samuti tehnilise sisseseade muretsemist ja nõupidamiste endi koordineerimist.

Kolleegiumi sekretariaat

Kolleegiumi sekretariaat asus kolleegiumi abistamiseks ametisse 2005. aastal, et valmistada ette ja jälgida kolleegiumi nõupidamisi, neid protokollida, hallata kolleegiumi dokumente ja täita muid tugiülesandeid. Kolleegiumi sekretariaat vastutab ka selle eest, et kolleegiumiga oleks lihtne ühendust võtta ning et kolleegiumil ja haldustöötajatel oleks omavahel hõlbus suhelda.

Kolleegiumi sekretariaat algatas 2005. aastal muudatused, mis aitasid oluliselt kaasa kolleegiumi töö, st selle arhiivide, nõupidamiste korraldamise ja igapäevase juhtimise parandamisele. Haldustöötajate tegevuses osales ka kolleegiumi sekretär ning tema viis ellu kolleegiumiga suhtlemist lihtsustavad algatused. Muudeks olulisteks sündmusteks oli Eurojusti presidendi valimine ja kolleegiumi endiste liikmete kogunemine juunis.

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik (EJN)

Lisaks oma tavapärasele ülesannetele soodustada EJNi toimimist määras EJNi sekretariaadi tegevust 2005. aastal kaks tegurit: järeluste tegemine EJNi teise tegevusaruande 2002–2004 kohta ning Atlase ja Soloni veebilehete ülevõtmise lõpetamine.

Esimesel juhul oli EJNi sekretariaadi ülesanne soodustada tulemusi käsitlevat sisedebatti, peamiselt otsustusprotsessi sujuvamaks muutmise ja EJNi edasise arengu küsimustes.

Viimase puhul aga tuleks märkida, et need kaks varem eraldiseisvat veebilehte ühendati (www.ejn-crimjust.eu.int) ja seda 1. juulil 2005 ametlikult avatud lehte haldab EJNi sekretariaat Eurojusti infohalduse üksusega. Analüüsi spetsiaalselt veebilehe kvaliteeti ja selle edasise arenguga seotud vajadusi, võttes arvesse infosüsteeme, mis on vaja välja töötada selleks, et EJNi kontaktisikud saaksid täita uutest õigusaktidest ja ELi edasisest laienemisest tulenevaid ülesandeid.

Erilist tähtsust tuleks omistada EJNi/sideprokuröride töögrupi asutamisele, mille alaline liige on ka EJNi sekretär ja mis annab võimaluse suunata ning tugevdada tulemuslikku koostööd kolleegiumiga.

EJNi 21. nõupidamine toimus Luksemburgi eesistumise ajal Luxembourg'is 8.–10. juunil 2005. Arutelul keskenduti EJNi edasisele arengule ja debati tulemusena kiideti heaks järeldusi kajastav dokument (dokument 10070/05 EJN 35). Ühendkuningriigi eesistumise ajal toimunud EJNi 22. nõupidamine korraldati Edinburgh'is 5.–7. detsembril 2005. Mõned päevakorras olnud põhiteemad olid Ühendkuningriigi ja tema sõltkondade institutsioonide ülesanded ja tegevus õiguslase koostöö valdkonnas, ELi viimaste õigusaktide toimega seoses omandatud kogemused ja suhe muude EJNiga sarnanevate võrgustikega.

Eurojusti haldustöötajad

Eurojusti üksuste ja teenistuste juhid: Catherine Deboyser, Legal Service; Jacques Vos, Security, General Services & Events; Ernst Merz, Administrative Director; Joannes Thuy, Press Officer; Nadine Thwaites, Secretary to the College; Jon Broughton, Information Management; Elizabeth Casey, Budget & Finance; Angel Galgo, EJM Secretary; Diana Alonso Blas, Data Protection Officer. (pildilt puudub Fabian Pereyra personalitöö üksusest)

7 2005. AASTA EESMÄRKIDE TÄITMISE HINDAMINE

Selles peatükis oleme üksikasjalikumalt käsitletud eesmärke, mis sisaldasid meie 2004. aasta aruandes ja mille saavutamise poole Eurojust pidi kolleegiumi nõusolekul 2005. kalendriaasta jooksul püüdlema.

Meie arvates on oluline, et Euroopa Liidu organisatsioonid hindaksid igal aastal oma tegevust. Nagu eelmistes aastaaruannetes, oleme esitanud oma kommentaarid ja hinnangud, et väljendada oma seisukohta 2005. aastal nende eesmärkidega seoses saavutatud tulemuste suhtes.

EESMÄRK	HINNANG TÄITMISELE
<ul style="list-style-type: none"> Kehtestada uus struktuur töömeetodite efektiivsuse tõstmiseks, kasutades kõigi kolleegiumiliikmete eriteadmisi ja personali oskusi. 	Saavutatud. Töögruppide uus struktuur lepitati kokku ja selle ülevaade esitati meie 2004. aasta aruandes. Struktuur rakendati ja see hakkas toimima 2005. aasta alguses.
<ul style="list-style-type: none"> Tagada Europoliga sõlmitud lepingu hea toimimine praktikas. 	Saavutatud, vähemalt osaliselt. Meie sidemed Europoliga on tugevnenud ja aja jooksul tugevnevad need veelgi. Mõlema organisatsiooni kõrgema juhtkonna ja liikmesriikide esinduste vahel valitsevad väga head suhted. Siiski on vaja leida viise struktuurse raamistiku täiustamiseks, et mõlemad organisatsioonid saaksid teha konkreetsete juhtumite puhul tulemuslikumalt koostööd.
<ul style="list-style-type: none"> Parandada meie koostööd OLAFiga ja talle avaldatavat mõju, lähtudes andmekaitse eeskirjadest. 	Saavutatud. Aasta jooksul on ilmnenud koostöö paranemise kohta väga positiivseid märke. Kuid on vaja teha veelgi rohkem, et meie pingutused kasutamaks mõlema organisatsiooni võimalusi OLAFile saadetud keeruliste pettuste ja ühenduse eelarvega seotud kriminaalasjade lahendamisel annaksid tõeliselt häid tulemusi. 2005. aasta lõpus leppisime OLAFiga kokku uurida võimalust sõlmimaks Eurojusti otsuse artikli 27 alusel ametlik leping.
<ul style="list-style-type: none"> Määratleda läbirääkimiste strateegiad ja prioriteedid tulevaste lepingute sõlmimiseks kolmandate riikidega. 	Saavutatud. Edastasime Euroopa Nõukogu sekretariaadile nimekirja prioriteetidega, kellega tahaksime aasta jooksul arutada koostöölepingu sõlmimist. Nimekiri vaadatakse regulaarselt uuesti läbi. 2005. aastal jooksul sõlmisime ja allkirjastasime ametliku lepingu Norra, Rumeenia ja Islandiga.

EESMÄRK	HINNANG TÄITMISELE
<ul style="list-style-type: none"> • Arendada välja strateegia tegevuseks kriminaalasjades, sealhulgas: <ul style="list-style-type: none"> a) määrata prioriteettoimingud ja parandada suutlikkust terrorismi tõkestamisel, b) kohandada oma Eurojusti tutvustus- või kriminaalasjade saamise strateegiat nii, et saada parem ülevaade põhjustest, miks Eurojustile ei edastata rohkem kriminaalasju; c) selgitada välja kriminaalasjade saatmises esinevad takistused ja nende põhjused ning d) selgitada liikmesriikidele paremini Eurojusti panust kriminaalasjade efektiivsemal lahendamisel. 	<p>Saavutatud, kuigi selle eesmärgiga on Eurojustil vaja tegeleda kogu oma edasise eksistentsi ajal:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nagu aruandes kirjeldatud tulemused näitavad, oleme keskendunud oma asjatundliku panuse tõhustamisele terrorismivastase töögrupi kaudu; b) meile on edastatud varasemaga võrreldes 54% võrra rohkem kriminaalasju. Siiski oleks vaja meile saadetavate kriminaalasjade arvu suurendada ning selleks oleme korraldanud tutvustusseminare nendes ELi riikides, kus on selles suhtes arenemisruumi; c) püüame alati välja selgitada vastastikust õigusabi takistavaid asjaolusid ning anname selle kohta aruande II lisas täpsemat infot; d) oleme kasutanud kõiki võimalusi tõsta inimeste teadlikkust Eurojusti tegevusest. Kriminaalasjade arvu kasv näitab, et see on meil hästi õnnestunud. Peaksime pressibürood meediasuhete arendamiseks ja enda tutvustamiseks rohkem kasutama.
<ul style="list-style-type: none"> • Kavandada meetodeid Eurojusti tulemuste parandamiseks, <ul style="list-style-type: none"> a) hinnates Eurojusti rolli; b) kehtestades tulemusjuhtimise süsteemi ja c) määratledes vahendid tulemuslikkuse mõõtmiseks. 	<p>Saavutatud ja jätkub.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 2005. aastal viidi lõpule kliendirahulolu hindamine. Täpsem info on esitatud selle aruande III lisas. b) ja c) on välja antud juhendmaterjal kriminaalasju käsitlevate toimikute avamise kohta koos tähtaegadega. Samuti on välja töötatud ja kasutusele võetud tegevuse hindamise parameetrid. Euroopa Liidu siseaudititeenistus on esitanud raporti ja juhised, mida on järgitud.
<ul style="list-style-type: none"> • Mõjutada ennetavalt ELi kriminaalõiguse alast poliitikat, sellealast seadusandlust ja peamisi otsustajaid. 	<p>Saavutatud, vähemalt osaliselt, ja jätkub. Eurojust osaleb kolleegiumi ja/või õigustalituse liikmete kaudu regulaarselt Brüsselis justiits- ja siseküsimustega tegelevate töörühmade poliitika kujundamise nõupidamistel. Nüüd konsulteerivad Eurojustiga ka komisjon ja teised, mis võimaldab meil reageerida ELi uute õigusaktide vastuvõtmiseks esitatud projektidele ja teha nende kohta ettepanekuid.</p>

EESMÄRK	HINNANG TÄITMISELE
<ul style="list-style-type: none"> Täiendada kolleegiumi ja Eurojusti töötajate teadmisi ja pädevust koolitustegevuse arendamise kaudu. 	<p>Osaliselt saavutatud ja jätkub. Aasta jooksul on kolleegiumil ja haldustöötajatel olnud võimalus osaleda isikuomaduste arendamise ning muudes koolitusprogrammides, mis hõlmasid erinevaid ametialaseid oskusi ja isikuomadusi. Keeleõpet on laiendatud nii, et lisaks hollandi ja prantsuse keelele pakutakse inglise äri- ja õiguskeele kursusi. Muudest kursustest pakuti juhtimiskoolitust, erialast koolitust infohalduse ning eelarve- ja finantsüksusele, hangete, rahvusvaheliste läbirääkimiste ning liiklusohutuse alal. Peale nende on korraldatud asutuse sees erinevaid töötubasid, näiteks kriminaalasjade haldamise süsteemi, Exceli ja uue finantstöövoogude kasutamiseks. Järgmisel aastal pakutavate kursuste valikut laiendatakse.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Jätkata tööd Euroopa vahistamismääruse efektiivsema toimimise tagamiseks praktikas. 	<p>Saavutatud. Euroopa vahistamismäärust ümbritsevate probleemide lahendamine moodustab meie tööst jätkuvalt suure osa. Korraldasime mais 2005 edukalt just Euroopa vahistamismääruse praktilistele rakendajatele mõeldud seminari ja vajaduse korral organiseerime neid ka edaspidi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Arendada välja efektiivseid juhtimise abisüsteeme tegevuseks kriminaalasjades ning täiustatud ja turvalisi IKT funktsioone. 	<p>Osaliselt saavutatud ja jätkub. Kriminaalasjadega seotud tegevuse ja andmekaitsekoostuste paremat toetamist on võimaldanud projekti E-POC raames kasutusele võetud kriminaalasjade haldamise süsteemi uus versioon. 2005. aastal arendati kriminaalasjade haldamise süsteemi (CMS) turvalisust.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Teha uuringuid ja kehtestada pikemaajaline nägemus Eurojusti tegevusest. 	<p>Saavutatud. Meie visiooni on üksikasjalikult kirjeldatud selle aruande 9. peatükis.</p>

8 EUROJUSTI EESMÄRGID 2006. AASTAKS

Iga-aastasest arenguseminarist on saanud Eurojusti aasta tööprogrammi peamine osa. Oktoobrikuus Hollandis Sluisis korraldatud 2005. aasta arenguseminaril osales üle 50 inimese. Sellel osalesid liikmesriikide liikmed, asetäitjad ja assistendid, koos haldusdirektoriga ka esmakordselt haldusüksuste juhid. Taas oleme tänulikud Inglismaa ja Walesi prokuratuurile, et nad võimaldasid oma tegevuse tõhustamise talitusel eesotsas Bob Capstickiga meile abi osutada ja hõlbustada selle tähtsa ülesande täitmist.

Arutasime ja hindasime oma 2005. aasta tegevuse tulemuslikkust nende eesmärkide taustal, mille 2004. aastal 2005. kalendriaastaks seadsime. Samuti hindasime uue 21 töögrupist koosneva ja 2005. aasta alguses kasutusele võetud struktuuri tõhusust ja lõime raamistiku oma lähenemise kohandamiseks ning oma kogemustele tuginedes soovitasime töögruppide arvu vähendamise kaudu tulemuslikkust parandada.

Lisaks sellele viisime lõpule oma peamise ülesande arutada 2006. aasta eesmärke ja nendes kokku leppida. Eesmärgid jagunevad kolme peamisesse kategooriasse: kriminaalasjadega seotud eesmärgid, sisemised eesmärgid ja väliseesmärgid.

Kriminaalasjadega seotud eesmärgid

Kolleegium leppis kokku oma 2006. aasta töö järgmised põhieesmärgid:

1. Töötada välja kriminaalasjade käsitlemise ühtne poliitika;
2. täiustada Eurojusti tegevust ja suutlikkust käsitleda terrorismiga seotud kriminaalasju ning terrorismialaseid poliitilisi küsimusi;
3. püüda sagedamini kasutada Eurojusti pädevust, mis tuleneb Eurojusti otsuse artiklitest 6 ja 7;
4. hinnata konkreetsetele kriminaalasjadega seotud teemadel korraldatud strateegiliste nõupidamiste tulemuslikkust;
5. jätkata tutvustus- ja kriminaalasjade Eurojustile esitamise propageerimise strateegia tugevdamist, et Eurojustile saadetak rohkem kriminaalasju;
6. tugineda meie kogemusele ja Eurojusti kogutud teabele, et teha ettepanekuid kriminaalasjade alustamiseks ning
7. parandada tagasisidet ja soodustada tegevust, mille puhul on välja selgitatud takistused vastastikusele õigusabile ja muule õigusalasele koostööle.

Sisemised eesmärgid

1. Parandada Eurojusti tegevuse tulemuslikkust
 - sobiva tulemusjuhtimise süsteemi juurutamise teel,
 - tegevuse tulemuslikkuse standardite kehtestamise abil ning
 - Eurojusti tutvustamise abil pressibüroo ennetavama kasutamise kaudu;
2. luua arengu planeerimise süsteem,
 - ühendades selleks Eurojusti visiooni meie eesmärkidega ning
 - seades sisse tegevuse planeerimise, prioritseerimise ja seiresüsteemi;
3. teha õigusala töötajatega koostööd Euroopa Liidu aktide, nagu Euroopa vahistamismääruse, ühiste uurimisrühmade ja Euroopa tõendite määruse (kui see on jõustunud), rakendamise ja tulemuslikkuse parandamiseks;
4. töötada välja ja edendada oskuste ja teadmiste arendamise poliitikat Eurojustis;
5. arendada kriminaalasjadega tegelemiseks välja IKT haldustugi, turvaline võrk ja dokumendihaldussüsteem;
6. vaadata läbi ja vajaduse korral muuta pikaajalist visiooni Eurojusti tuleviku kohta ning
7. püüda saavutada parim lahendus Eurojusti majutamiseks Haagis.

Välised eesmärgid

1. Jätkata tegevust koostöö parandamisel
 - Euroopa õiguslase koostöö võrgustikuga,
 - Europolit ning
 - Euroopa Pettusevastase Ametiga (OLAF);
2. jätkata püüdusi enda ja õigusala töötajate kogemusi ära kasutades mõjutada kriminaalõigusealase poliitika arengut ELis;
3. töötada välja strateegiaid tulemuslikuks tegutsemiseks Rumeenia ja Bulgaaria ühinemisel Euroopa Liiduga ning
4. vaadata läbi ja vajaduse korral muuta meie prioriteete läbirääkimiste ja koostöölepingute valdkonnas EL-väliste riikidega.

9 VISIOON

Üks meie 2005. aasta eesmärke oli analüüsida meie visiooni Eurojusti tuleviku kohta ja see määratleda. Arutasime seda küsimust oktoobris arenguseminaril, kuid otsustasime selle teema eraldi ja üksikasjalikule arutelule pühendada ühe päeva novembrikuus. Sel päeval määratles kolleegium, keda abistasid Eurojusti kõrgemad haldustöötajad, edaspidiseks Eurojusti missiooni ja visiooni. Samuti määratlesime mitmeid täiendavaid eesmärke, mille täpsustamist pidasime vajalikuks selleks, et need eesmärgid aja jooksul kindlasti saavutada.

Meie missioon

Eurojust on õiguslase koostöö organ, mis on loodud selleks, et aidata "tagada kõrgetasemeline kaitse vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal" (Euroopa Liidu lepingu artiklid 29 ja 31).

Meie visioon

"Olla õiguslasel tasandil põhiosaliseks ja tippkeskuseks organiseeritud piiriüleste kuritegude vastases tõhusas võitluses Euroopa Liidus."

Eurojusti missiooni ja visiooni täitmiseks vajalikud eesmärgid ja ülesanded¹

1. Tugevdada Euroopa õiguslast koostööd ja koordineerimist raskete piiriüleste kuritegude puhul järgmiselt:

1.1. püüelda *suurepäraste tulemuste* poole abi ja toetuse puhul, mida Eurojust pakub liikmesriikide ametiasutustele selleks, et

- kolleegiumi ja haldustöötajate tööülesannete täitmise kord oleks tõhus, sealhulgas tugev ja turvaline IT-infrastruktuur,
- pakkuda liikmesriikide liikmetele nende operatiivtöös tõhusat halduslikku, õiguslikku ja praktilist toetust,
- saavutada efektiivseid ja kiireid tulemusi,
- tagada eelkõige õigusabitaotluste kiire täitmine,
- arendada välja ja tõhustada kriminaalasjade haldamise süsteemi,
- tagada kohane ja turvaline alaline majutus ruumides, kus on olemas Eurojustile sobivad tingimused, ning

¹ Konkreetseid "tegevusi" (mis peaksid käima "ülesannete" alla) peaks arutama ja need heaks kiitma kolleegium. Iga konkreetse tegevuse puhul tuleks määrata nimi/töögrupp/üksus või talitus ja teostamise tähtaeg.

- pakkuda õiguslikku, tehnilist ja muud toetust (vajaduse korral ka liikmesriikides kohapeal);

1.2. propageerida uurimiste läbiviimisel ja raskete organiseeritud kuritegude toimepanijate vastutuselevõtmisel *piiriülest lähenemist*, et

- juhtida tähelepanu lisandväärtusele, mida Eurojust selle puhul pakub,
- korraldada ennetavaid mitmepoolseid koordineerimisnõupidamisi,
- soovitada meetmeid vastastikuse õigusabi takistuste ületamiseks,
- teha lisaks vastastikuse õigusabi hõlbustamisele ka muud: jälgida, koordineerida ja alustada kriminaalasju liikmesriikides ning võimaluse korral määrata uurimisi ja vastutuselevõtmist ning
- tagada ja rakendada Eurojusti juurdepääs SISile;

1.3. mõjutada poliitika kujundajaid ja teisi asjaomaseid liikmesriikide asutusi, et

- soodustada piisava infrastruktuuri väljaarendamist liikmesriikides,
- julgustada liikmesriike määrama liikmesriikide liikmete abistamiseks ametisse piisaval arvul assistente ja teisi abitöötajaid ning
- julgustada liikmesriike moodustama tsentraliseeritud eriüksusi tõsise organiseeritud kuritegevuse (sealhulgas terrorismi) tõkestamiseks, et tagada teabe piisav vahetamine Eurojusti ja teiste toetusstruktuuridega ning nende teavitamine;

1.4. edendada usaldust ja kindlustunnet riikides, mida Eurojust teenindab, et

- tugevdada sidemeid ja suhtlemist liikmesriikide ametiasutustega,
- rakendada, täiustada ja demonstreerida Eurojusti andmekaitsserežiimi tõhusust,
- kui see osutub vajalikuks, kaaluda riiklike "toetusbüroode" asutamist, võttes arvesse EJNi kontaktisikute rolli koos nende riiklike korrespondentide rolliga, kes tegutsevad liikmesriikides kesksete riiklike assistentidena, et toetada liikmesriikide liikmeid kriminaalasjade alases tegevuses ning parandada ja suurendada Eurojusti tõhusust ning
- töötada välja läbipaistvad tulemusjuhtimise ja hindamissüsteemid;

1.5. avalikustada Eurojusti edusamme

- avaldada infot kiirete ja tõhusate tulemuste kohta;

1.6. tegutseda Eurojusti liikmesriikide liikmete *volituste ühtse taseme* saavutamise suunas;

1.7. *täita juhtrolli* piiriüleste kuritegude tuvastamisel ja tegutseda *ennetavalt*, alustades ise Eurojusti kriminaalasju, et tagada piiriüleste kurjategijate vastutuselevõtmine;

1.8. tagada Eurojusti suutlikkus *tegevuse suunamisel*, juhtides kurjategijate vastutuselevõtmist ja uurimisi ning osaleda terrorismi tõkestamisel, Euroopa vahistamismääruse, ühiste uurimisrühmade ja võimalik ka, et Euroopa süüdimõistvate kohtuotsuste registri arendamisel, et

- järk-järgult arendada ja täiustada Eurojusti üldist pädevust ning eelkõige säilitada struktuuri ja süsteemide paindlikkus, et saada vajaduse korral Euroopa Prokuratuuriks ning
- tagada ühistele uurimisrühmadele õiguslane, tehniline ja muu toetus;

1.9. teha koostööd Europoliga, et tagada tõhusam vastasmõju selle organisatsiooniga;

1.10. teha koostööd teiste asjaomaste ELi organite ja struktuuridega nagu EJN ja OLAF;

1.11. arendada edasi koolitusvõimalusi, mida Eurojust pakub prokuröridele ja uurijatele koos Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku, Euroopa Politseikolledži ja teistega.

2. Mõjutada ELi õigusloomet

2.1. jälgida seadusandluse arengut Brüsselis;

2.2. teha tihedat koostööd komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendiga, et anda oma panus välja pakutavates kohtu- ja vastastikuse õigusabi raamdokumentide ning teiste Eurojustiga seotud õigusloomealaste algatuste puhul;

2.3. eelkõige tagada tihedad suhted CATSi, justiits- ja siseküsimuste nõunikega Brüsselis ja teiste mõjukate poliitiliste struktuuridega;

2.4. olla õigusala töötajate häälekandjaks seadusandjate ees mõjutamiseks uusi õigusakte ning täiendamaks ja muutmaks olemasolevaid õigusakte.

3. Saada Euroopas põhiosaliseks koostöös kolmandate riikide ja teiste organitega

3.1. sõlmida ja/või tugevdada lepinguid kolmandate riikidega, eelkõige Euroopas asuvate naaberriikide ja teiste oluliste maadega;

3.2. sõlmida lepinguid ja tugevdada sidemeid teiste organitega nagu DEA ja Rahvusvaheline Kriminaalkohus;

3.3. arendada ja tugevdada kontakte asjaomaste EL-väliste institutsioonidega.

4. Tagada, et kolleegium ja haldustöötajad teevad koostööd kvaliteedi ning suurema tõhususe ja järjepidevuse saavutamisel

4.1. suurendada ja maksimeerida eesmärkide täitmiseks vahendeid;

4.2. parandada suhtlemist ja selgitada rolle.

10 KOKKUVÕTE JA JÄRELDUSED

Eurojust kindlustas 2005. aastal oma positsiooni nii organisatsioonina kui ka olulise osalejana rahvusvahelise piiriülese kuritegevuse vastases võitluses ELis. Käesolevas peatükis võetakse kokku 2005. aasta aastaaruande teistes peatükkides üksikasjalikult kirjeldatud saavutused. Saavutused võib jagada kolme põhirühma: Eurojusti tegevus kriminaalasjades, välissuhted ning siseküsimused.

Tegevus kriminaalasjades

- Eurojustile esitati 2005. aastal 588 kriminaalasia. Võrreldes 2004. aastaga tähendab see olulist ja väga meeldivat kasvu 207 kriminaalasia ehk 54% võrra.
- Ka koordineerimisnõupidamiste arv kasvas 2004. aasta 52-lt 2005. aastal 73-ni, st 40%.
- ELiga 2004. aasta mais ühinenud kümne liikmesriigi uurimist teostavad organid ja prokuratuurid on hakanud Eurojustiga tihedamat koostööd tegema. Meil on hea meel nende liikmesriikide liikmete kaudu toodud suurema arvu kriminaalasi üle.
- Üksikute kriminaalasi osas on tehtud väga olulisi edusamme, mida kirjeldati tegevust kriminaalasi käsitlevas peatükis. Mõnedel juhtudel on riikidevahelised kuritegelikud võrgustikud täielikult lõhutatud.
- Aasta jooksul teostas kolleegium oma õigusi Eurojusti otsuse artikli 7 alusel, mis võimaldab kolleegiumil esitada liikmesriigile taotluse kriminaalmenetluse alustamiseks. Üks Eurojustile esitatud kriminaalasi puudutas ulatuslikku naftareostust Biskaia lahes ning Prantsusmaa ja Hispaania suurtel rannikualadel, mille oli põhjustanud tankeri Prestige hukk. Prantsusmaal ja Hispaanias teostatud kriminaalmenetlust arutati kolleegiumis ning seejärel esitas Eurojust Hispaania ametivõimudele ametliku taotluse kriminaalasi ülevõtmiseks ning süüdlaste vastutusele võtmiseks Hispaanias. Tegemist oli äärmiselt tundliku asjaga ning arvukad kannatanud kandsid suuri kahjusid. Meil oli hea meel, et Hispaania ametivõimud nõustusid tegelema asja Prantsusmaa-aspektidega ning et Prantsusmaa uurijad nõustusid oma Hispaania kolleegidega täielikku koostööd tegema.
- Teises kriminaalasi, mida alustas Ühendkuningriik, esitas kolleegium Hispaaniale ametliku palve uurida väidetavat tõsist pettust ning Hispaania prokuratuur nõustus palve täitmist kaaluma.
- Ehkki kriminaalasi arvu oluline kasv on väga julgustav ning Eurojusti sellealase tegevuse muude aspektide areng on väga positiivne, leiame siiski, et meie üksusele võiks esitada

rohkemgi kriminaalasju. Jätkame Eurojusti tutvustamist ja vastastikuse usalduse loomist ELi kriminaalõigussüsteemis ning ärgitame liikmesriikide uurimisasutusi ja prokuratuure esitama meile probleemseid piiriüleseid kriminaalasju.

- Oleme jätkuvalt tõstnud oma suutlikkust, et toetada ja edendada spetsialiseerunud uurimisasutuste ja prokuröride võrgustikke, mis tegelevad terrorismijuhtumitega liikmesriikides. Oleme aidanud ära hoida vähemalt ühe terrorirünnaku, viies kokku eri riikide vastutavad isikud ning soodustades teabevahetust ja koordineeritud tegevust. Oleme pidanud kohtumisi ning tugevdanud sidemeid ka EL-väliste riikidega, sealhulgas USA ning mitme Põhja-Aafrika riigiga.
- Kolleegium tugevdas oma terrorismivastast tegevust spetsialiseerunud terrorismivastase töögrupiga. Konkreetseid terrorismijuhtumeid käsitleti mitmel selleks peetud nõupidamisel ning ka senisest strateegilisemal tasemel. Paranevad nii nendel kohtumistel toimuva teabevahetuse kvaliteet kui ka nõupidamiste tulemused. Saavutati mitmeid positiivseid tulemusi, sealhulgas juba mainitud juhtum, kus Eurojust aitas ära hoida rünnaku toimepanemise.
- Palume kõiki liikmesriike tagada, et nende riikide korrespondendid, kelle liikmesriigid on määranud Eurojustiga terrorismi käsitlevates asjades koostööd tegema ja Eurojustile teavet andma, täidaksid ministrite poolt nõukogu 20. septembri 2005. aasta otsuses võetud kohustust edastada Eurojustile mitmekülgset konkreetset teavet terroristliku tegevuse kohta.

Välissuhted

- Tugevdati sidemeid EL-väliste riikidega – nende terrorismivastase võitlusega tegelevad asutused tegid tihedamini Eurojustiga koostööd. Mitmed riigid osalesid Eurojusti korraldatud nõupidamistel, sealhulgas USA, Kanada ja meie suureks heameeleks ka mõned Põhja-Aafrika riigid.
- Aastal 2005 kinnitas nõukogu ja allkirjastati ametlikud koostöölepingud Norra, Islandi ja Rumeeniaga.
- Läbirääkimised USA ja Šveitsiga on alanud ning jätkuvad. Oleme teinud ettevalmistusi läbirääkimiste alustamiseks 2006. aasta alguses Vene Föderatsiooni, Ukraina ja Horvaatiaga.

- Meie suhted Europoliga kasvavad ja tugevnevad ning ehkki edusammud on olnud suured, on veel palju teha. Kahe organisatsiooni vahelise tugeva sideme loomise meetmed on välja töötatud ning peaksid rakenduma 2006. aasta keskel. Sooviksime näha Europoli sisemise juhtimisstruktuuri paranemist, et praktikas rakendada kiiremini valmisolekut tõhusamaks koostööks, mis on mõlemas organisatsioonis selgelt olemas.
- Eurojustil püsivad Euroopa õigusosalase koostöö võrgustikuga tugevad sidemed. EJNI on jätkuvalt Eurojusti peamine organisatsiooniline partner ELi õigusosalase koostöö keskkonnas.
- Meie suhted OLAFiga paranesid 2005. aastal tunduvalt. Meie töögrupi kaudu kindlustatud koostöö, mis pühendus suhete parandamisele OLAFiga, on kandnud vilja. OLAFi direktori ja kolleegiumi kohtumisel võeti vastu uuendatud tegevuskava, et muuhulgas tuua esile OLAFi ja Eurojusti suhteid, sealhulgas ajakava läbirääkimisteks, mille eesmärk on asendada vastastikuse mõistmise memorandum ametliku lepinguga.

Siseküsimused

- Kõik 2004. aastal ELiga ühinenud riigid on nüüdseks määranud liikmesriikide liikmed, kes osalevad Eurojustis regulaarselt.
- Aasta jooksul kehtestas Eurojust uue töögruppide struktuuri, mis vastab 2005. aastaks seatud eesmärkidele. See suurendas efektiivsust, kuid Eurojusti arengutegevuse raames arutati edasisi täiustusi ning vaadati struktuur läbi. Seejärel kehtestatakse 2006. aasta alguses uus struktuur väiksema töögruppide arvuga.
- Eurojusti infohalduse üksus esitles uut kriminaalasjade haldamise süsteemi (CMS), mis võeti kasutusele. Liikmesriikide liikmeid ja personali koolitati, et tagada CMSi maksimaalselt tõhus kasutamine kooskõlas andmekaitse eeskirjadega. Viidi lõpule projekt E-POC II.
- Nõukogu kiitis 24. veebruaril 2005 heaks isikuandmete töötlemise ja kaitse töökorra, mille kolleegium võttis ühehäälselt vastu 21. oktoobri 2004. aasta nõupidamisel (ELT C 68, 19. märts 2005).
- Koostati kõikidele Eurojusti liikmesriikide liikmetele antud volituste ülevaade ja võrdlus ning see edastati nõukogule 2005. aasta juulis. Meie arvates on oluline, et kõikidele liikmesriikide liikmetele antaks ühetaolised volitused. See aitaks muuhulgas ühtlustada lähenemisviisi ja suutlikkust kriminaalasjadega tegelemisel.

- Oma aastaaruandes 2004. aasta kohta esitasime oma eesmärgid 2005. aastaks ning 7. peatükis hindasime ja mõõtsime nende eesmärkide täitmist. Rõhuv enamik eesmärke saavutati vähemalt osaliselt. Töö mõnede eesmärkidega jätkub uuel aastal. Eesmärgid 2006. aastaks on loetletud 8. peatükis.
- Eurojusti halduspersonali struktuur on arenenud ning ametikohad on täidetud vastavalt kolleegiumi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu heaks kiidetud prognoosidele ja ametikohtade loetelule.
- Aastaaruandes 2004. aasta kohta väljendasime pettumust selle üle, et me ei suutnud sõlmida 1) lepingut asukoha suhtes, et muuta ametlikuks meie organisatsiooni ning kolleegiumi ja Eurojusti Haagis töötava personali staatus; 2) rendilepingut meie Hollandis asuvate bürooruumide kasutamiseks. Mõlemad läbirääkimised viidi lõpule 2005. aasta detsembris ning ametlikud dokumendid allkirjastatakse 2006. aasta alguses.
- 2005. aastal avaldas Eurojustile teatavat survet meie naabri, Rahvusvahelise Kriminaalkohtu jätkuv laienemine. Oleme oma praeguste ruumidega, eelkõige aga Hollandi võõrustajate meile loodud suurepärase koosolekuruumidega väga rahul. Kriminaalasjade arvu ja personali suurenemise ning ELi laienemise tõttu ei saanud me nõustuda ettepanekuga loobuda mõnedest oma ruumidest Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kasuks. Neid seisukohti kinnitas ja meie arvates ka aktsepteeris ÜRO osalisriikide komitee, mis kohtus Eurojusti presidendi töögrupiga 2005. aasta detsembris.
- Aasta jooksul pidasime mitteametlikke arutelusid Hollandi ametivõimudega, et teha kindlaks, kas on võimalik kohandada Europolit uusi 2009. aastal valmivaid ruume nii, et need majutaksid ka Eurojusti. Nii Eurojust kui ka Europol olid huvitatud kaaluma võimalust paigutada mõlemad organisatsioonid samasse asukohta, et saada sellisest korraldusest tõusvat ilmset kasu. Kahjuks osutus see võimatuks planeerimispiirangute, Europolit uute ruumide kõrge valmimisastme ning kulude tõttu. Oleme rõhutanud, et Eurojusti tulevased ruumid peaksid paiknema Europolile väga lähedal.

11 LISAD

I LISA

Liikmesriikide Liikmed

Michael Kennedy on kolleegiumi president ja Eurojusti Ühendkuningriigi liige. Ta on töötanud prokurörina üle 20 aasta. Ta on tegelnud mitmesuguste raskete kriminaalasjadega Kuningliku Prokuratuuri keskbüroos, kus ta töötas ka rahvusvahelise osakonna juhatajana, tegeldes vastastikuse õigusabi ja väljaandmise küsimustega. Enne Eurojusti liikmeks saamist oli ta Inglismaa Sussexi krahvkonna kuninglik peaprokurör.

Ulrike Haberl-Schwarz on Eurojusti Austria liige ja asepresident. Ta alustas oma tööalast karjääri 1990. aastal Salzburgis kohtunikuna. Kuue aasta jooksul kohtu-uurijana tähtsate majandus- ja rahandusalaste kriminaalasjadega tegeldes omandas ta kogemusi nii rahvusvahelise koostöö kui ka organiseeritud kuritegevuse küsimustes. Eurojusti liikmeks sai ta 2003. aasta jaanuaris. 2004. aasta jaanuaris valiti ta asepresidendiks.

Roelof-Jan Manschot on Eurojusti Hollandi liige ja asepresident. Ta on töötanud prokurörina üle 30 aasta. 1985. aastast töötas ta kohtujuristina Amsterdami Apellatsioonikohtus, kus ta tegeles konkreetset organiseeritud kuritegevuse ja finantskuritegevuse küsimustega. 1995. aastal määrati ta peaprokuröriks ja 2001. aasta juunis sai ta Eurojusti liikmeks. 2004. aasta septembris valiti ta asepresidendiks.

Michèle Coninx on Eurojusti Belgia liige. Ta on töötanud prokurörina üle 15 aasta. Ta töötas üheksa aastat Rahvusvahelises Tsiivilnendusorganisatsioonis, kus vastutas lennukite saboteerimise ja kaaperdamisega seotud terrorismi tõkestamise eest. Enne Eurojusti liikmeks saamist oli ta Belgia riigiprokurör ja tegeles terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse küsimustega.

Pavel Zeman on Eurojusti Tšehhi Vabariigi liige. Ta on Brnos asuva ülemriigiprokuratuuri prokurör. Enne Eurojusti määramist töötas ta ülemriigiprokuratuuri rahvusvahelises osakonnas, tegeldes rahvusvahelise õigusabi küsimustega.

Johan Reimann on Eurojusti Taani liige. Ta töötas 25 aastat Taani õigussüsteemis, muuhulgas Kopenhaageni ja Sjælland ringkonnaprokuratuuris prokurörina, justiitsministeeriumis politsei ameti juhina ja politseiauditiitorina. Enne Eurojusti määramist oli ta justiitsministeeriumis riigisekretäri asetäitja, kelle ülesandeks oli Taani politsei ja prokuratuuride üldine eelarvehaldus ja personalijuhtimine.

Hermann von Langsdorff on Eurojusti Saksamaa liige. Ta on töötanud 30 aastat kohtuniku ja prokurörina. Enne Eurojusti Saksamaa liikmeks saamist töötas ta föderaalprokurörina, tegeldes terrorismi ja spionaažiga seotud kriminaalajadega.

Raivo Sepp on Eurojusti Eesti liige. Ta on töötanud õigussüsteemis 15 aastat. Ta alustas oma tööalast karjääri prokuratuuris uurijana. Ta on töötanud ka kohtueelse uurimise büroo direktorina. Hiljem töötas ta maakonna politseiprefektina ja Politseiameti peadirektori asetäitjana. Viis aastat oli ta vabariigi peaprokurör.

Lampros Patsavellas on Eurojusti Kreeka liige. Enne 1997. aastal Kreeka kohtusüsteemi tööle asumist pidas advokaadina erapraksist. Ta töötas aseprokurörina Kérkyras ja Ateenas. Ta oli kaks aastat Ateena spetsialiseeritud politseikoolis kriminaalõiguse lektor. Ta on olnud Kreeka esindaja nii korruptsiooni käsitleva ÜRO kriminaalõiguse konvendis Viinis kui ka Euroopa Nõukogus (GRECO korruptsioonivastases allkomitees). 2003. aastal osales ta Kreeka ELi eesistumise ajal Brüsselis kriminaalmateriaalõiguse töörühmas. Kuni Eurojusti määramiseni 2005. aasta juunis juhtis ta Ateena esimese astme kohtu prokuratuuris infosüsteemide üksust.

Ruben Jiménez Fernández on Eurojusti Hispaania liige. 1973. aastal määrati ta kohtu-uurijaks. 1996. aastal määrati ta Hispaania kohtute üldnõukogu liikmeks ja ta tegutses selle nõukogu liikmena kuus aastat. Ta vastutas sellel ametikohal Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku moodustamise eest Hispaanias.

François Falletti on Eurojusti Prantsusmaa liige. Ta on töötanud 27 aastat prokurörina nii kohtus kui ka Prantsusmaa Justiitsministeeriumis, kus ta oli aastail 1993–1996 direktor kriminaalajade ja armuandmiste alal kuni tema määramiseni Lyoni Apellatsioonikohtu peaprokuröriks, kus ta töötas kuni määramiseni Eurojusti liikmeks 2004. aasta septembris. Varasematel ametikohtadel tegeles ta väga erinevate kriminaalajade ja küsimustega, eelkõige majandusalaste õigusrikkumiste ja vastastikuse õigusabiga. Ta on osalenud ka prokuröride Euroopa ja rahvusvahelise tasandi organisatsioonide tegevuses.

Jarlath Spellman on Eurojusti Iirimaa liige. Ta võeti 1992. aastal Iirimaa advokatuuri liikmeks ja tegutses aastaid advokaadina. Ta töötas justiitsministeeriumis justiits- ja siseküsimuste nõunikuna. 2001. aastal määrati ta riigiprokuratuuri ametnikuks. Ta on tegelnud mitmesuguste raskete kriminaalkuritegude kohtu alla andmisega ning vastastikuse õigusabi ja väljaandmise küsimustega.

Cesare Martellino on Eurojusti Itaalia liige. Ta alustas oma tööalast karjääri prokurörina 1969. aastal. 1988. aastani töötas ta Roomas aseprokurörina ja hiljem Terni peaprokurörina. Ta on tegelnud oma karjääri jooksul tundlike kriminaalasadega, mis olid seotud organiseeritud kuritegevuse, korrupsiooni, mõrvade ja inimröövidega. Itaalias on talle praegu usaldatud tähtis roll spordiõiguse kohtunikuna.

Katerina Loizou on Eurojusti Küprose liige. Enne 2002. aastal justiitsministeeriumi tööleasumist oli tal advokaadina erapraksis. Enne määramist Eurojusti liikmeks 2004. aasta septembris tegutses ta Nicosias riiginõunikuna.

Gunārs Bundzis on Eurojusti Läti liige. Ta on töötanud prokurörina 11 aastat. Enne prokuratuuri tööleasumist töötas ta mitu aastat kriminaalpolitseis. Peaprokuratuuris alustas ta tööd vanemassistendina. Hiljem määrati ta ühe Läti rajooni peaprokuröriks. Edasi töötas ta peaprokuratuuris peaprokurörina metoodikadivisjonis ja hiljem rahvusvahelise koostöö divisjonis, tegeldes koostööga kriminaalasadega, mis olid seotud väljaandmise, menetluste ja süüdimõistetute üleviimise ja vastastikuse õigusabiga.

Rolandas Tilindis on Eurojusti Leedu liige. Ta alustas oma tööalast karjääri 1991. aastal uurijana Leedu Siseministeeriumi uurimisosakonnas ja peaprokuratuuris. 1995. aastal määrati ta peaprokuratuuri organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooni uurimise osakonna prokuröriks ja ta on tegelnud üldsusele huvi pakkuvate tundlike kriminaalasadega, mis on olnud seotud ka rahvusvahelise organiseeritud kuritegevusega. Enne saamist Eurojusti liikmeks 2004. aasta mais oli ta prokuratuuri kontaktisik.

Georges Heisbourg on Eurojusti Luksemburgi liige. Ta on töötanud Luksemburgi õigussüsteemis alates 1976. aastast. Ta on töötanud üle 20 aasta prokurörina. 1993. aastal määrati ta peaprokuröri asetäitjaks ja ta oli organiseeritud kuritegevuse osakonna juhataja, tegeledes tähtsamate rahapesuga seotud kriminaalasadega ja rahvusvahelise õiguslase koostöö küsimustega.

Ilona Lévai on Eurojusti Ungari liige. Ta on teinud prokurörina karjääri rohkem kui 25 aasta jooksul ja omandanud selle aja kestel kogemusi prokuratuuri töö kõigilt tasanditelt. 1990. aastast on ta töötanud Ungari Peaprokuratuuris. Enne Eurojusti liikmeks saamist oli ta kuus aastat rahvusvaheliste ja Euroopa asjade peadirektor. Muuhulgas oli tema ülesandeks valmistada kogu riigi prokuratuuriasutused ette ELiga ühinemiseks. 2003. aastal autasustas vabariigi president teda teeneteristiga.

Donatella Frendo Dimech on Eurojusti Malta liige. 1997. aastal alustas ta prokurörina tööd justiitsministeeriumis ja 2000. aastast on ta tegelema rahapesu asjadega ning vastutanud rahvusvahelise õiguskooostöö ja väljasaatmisküsimuste eest. Vabariigi vanemriiginõunikuna on ta ka Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku Malta kontaktisik.

Mariusz Skowroński on Eurojusti Poola liige. Ta on töötanud üle 20 aasta prokurörina Poola prokuratuuriteenistuse eri tasanditel. Ta tegeles korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse juhtumitega piirkondliku prokuratuuri uurimisosakonnas ning Lodzi apellatsiooniprokuratuuri kohtuüksuses. 1996. aastal määrati ta justiitsministeeriumi riigiprokuratuuri organiseeritud kuritegevuse büroosse. Enne Eurojustiga ühinemist oli ta kahe ÜRO konventsiooni alaste läbirääkimiste koordinaator. Ta vastutas ka justiitsministeeriumi nimel koostöö eest ÜRO Viini büroodega organiseeritud kuritegevuse alal ning New Yorgi bürooga tulirelvade ja lõhkeainete ebaseadusliku kaubanduse alal.

José Luis Lopes da Mota on Eurojusti Portugali liige. Ta on töötanud õigussüsteemis üle 25 aasta prokurörina ja Portugali peaprokuröri abina, vastutades prokuratuuriteenistuste juhtimisega riigi tasandil seotud küsimuste ja rahvusvahelise koostöö eest. Ta on olnud Portugali Riikliku Magistraatide Kooli lektor ja asejustiitsminister, kelle vastutusallas on olnud mitmesugused küsimused, kaasa arvatud Euroopa asjad.

Malči Gabrijelčič on Eurojusti Sloveenia liige. Ta on töötanud üle 20 aasta riigiprokurörina prokuratuuriteenistuse esimesel tasandil. Kõrge riigiprokurörina on ta töötanud majanduskuritegudega tegelevas Nova Gorica ringkonna riigiprokuratuuris. 1997. aastal määrati ta prokuratuuri juhatajaks.

Peter Paluda on Eurojusti Slovaki Vabariigi liige. Ta on töötanud Slovaki õigussüsteemis 22 aastat. 12 aastat on ta töötanud prokurörina. 1987. aastani töötas ta Slovakkia keskosas Banská Bystrica rajooni- ja ringkonnaprokuratuuris. 1987 kuni maini 1994 töötas ta Bratislavas peaprokuratuuris. Eurojusti liikmeks saamise ajal oli ta Slovaki Vabariigi Ülemkohtu kohtunik ja tegeles kriminaalasjadega.

Maarit Loimukoski on Eurojusti Soome liige. Ta on töötanud üle 15 aasta Helsingi ringkonnaprokurörina. 1999. aastal määrati ta riigiprokuröriks peaprokuratuuri, kus ta spetsialiseerus organiseeritud kuritegevusele. Enne Eurojusti liikmeks määramist töötas ta Strasbourgis Euroopa Inimõiguste Kohtu registris ja Brüsselis alalises esinduses ELi juures koostöö alal kriminaalasjades ja õigusalase koostöö vallas.

Solveig Wollstad on Eurojusti Rootsi liige. Ta on töötanud üle 15 aasta prokurörina, tegeldes muuhulgas narkootikumidega seotud organiseeritud kuritegevusega ja muude raskete kriminaalasadega. Enne Eurojusti Rootsi liikmeks saamist oli ta Rootsis peaprokurör ja Rootsi Linköpingi prokuratuuri rahvusvahelise üksuse juhataja. Ta oli ka Euroopa juriidilise võrgu Rootsi kontaktisik.

Liikmesriikide Liikmete Asetäitjad

Jürgen Kapplinghaus on Eurojusti Saksamaa liikme asetäitja. Ta on töötanud prokuratuuriteenistuse eri tasanditel üle 29 aasta. Aastail 1975–1989 oli ta kohalik prokurör ja töötas siis 10 aastat peaprokuratuuris. Aastail 1999–2001 töötas ta Nordrhein-Westfaleni liidumaa justiitsministeeriumis. Üldiselt on ta rohkem kui 15 aasta jooksul spetsialiseerunud vastastikuse õigusabi küsimustele ja organiseeritud kuritegevuse tõkestamisele. Enne 2001. aastal Eurojusti liikme asetäitjaks saamist oli ta ministeeriumis vastastikuse õigusabi ja väljaandmiste küsimustega tegeleva divisjoni juhataja.

Jean-Francois Bohnert on Eurojusti Prantsusmaa liikme asetäitja. Ta on töötanud 19 aastat Prantsusmaa õigussüsteemis. Oma tööalast karjääri alustas ta Strasbourgis ja hiljem tegutses ta kohtu-uurijana Saksamaal Prantsusmaa sõjakohtus. Seejärel oli ta peaaegu viis aastat Saksamaal Prantsusmaa sideprokurör, algul Bonnisis ja hiljem Berliinis.

Carmen Manfreda on Eurojusti Itaalia liikme asetäitja. Ta on töötanud 30 aastat organiseeritud kuritegevuse tõkestamise alal. Enne Eurojusti liikme asetäitjaks saamist töötas ta Milanos riigiprokurörina ja hiljem Vigevano peaprokurörina.

Jolien Kuitert on Eurojusti Hollandi liikme asetäitja. Ta on Hollandi riigiprokuratuuri riigiprokurör ja tegeleb rahvusvahelise koostööga organiseeritud kuritegevuse tõkestamise alal. Ta on ka riigiprokuratuuri kontaktisik Euroopa õiguslase koostöö võrgustikus.

António Luis Santos Alves on Eurojusti Portugali liikme asetäitja. Ta on töötanud prokuratuuriteenistuse eri tasanditel üle 15 aasta. Aastail 2000–2002 oli ta keskkonna peainspektor ja aastail 2003–2004 nõunik Portugali alalises esinduses Euroopa Liidu juures.

Sanna Palo on Eurojusti Soome liikme asetäitja. Ta on juriidilise haridusega Soome politseiametnik. Kaks aastat töötas ta välisministeeriumis õigusekretärina ja aasta Helsingis kriminaalasjade kohtunikuna. Ta on töötanud ka neli aastat Helsingis Soome Riiklikus Uurimisbüroos vastastikuse õigusabi küsimuste alal.

Annette von Sydow on Rootsi liikme asetäitja 1. septembrist 2005. Ta on töötanud 30 aastat prokurörina ning spetsialiseerus majanduskuritegude büroos töötades tõsiste majanduskuritegudele. Ta töötas Euroopa Nõukogus, aidates tõkestada korruptsiooni Albaanias ning koolitada Balti riikide prokuröre ja kohtunikke. Ühe aasta töötas ta Gruusias ELi asutatud õigusriigi missioonis. Olles töötanud Rootsi Peaprokuratuuris peaprokurörina, on tal mitmeaastane rahvusvahelise koostöö kogemus.

Rajka Vlahovic on Eurojusti Ühendkuningriigi liikme asetäitja. Ta on töötanud 12 aastat prokurörina Londoni kesklinnas ja on ülemkohtu advokaat. Kuninglikus Prokuratuuris tegeles ta mitmesuguste raskete kriminaalasjadega, sealhulgas sõjakurjategijate kohtu alla andmisega. Enne Eurojusti liikme asetäitjaks saamist töötas ta Kuninglikus Tõlgi- ja Aktsiisibüroos, kus ta vastutas rahvusvahelise vastastikuse õigusabi ja väljaandmise küsimuste eest.

Assistendid

Susanne Stotz on Eurojusti Saksamaa liikme assistent. 1999. aastast töötas ta Saksamaa õigussüsteemis Baieris, kus ta alustas tööd prokurörina. 2003. aastal, pärast nelja aastat tööd majandus- ja finantskuritegude osakonnas, sai temast raskete kuritegude vandekohtu kohtunik. Kuna tema töökoht Kirde-Baieris asus Ida-Euroopa riikide läheduses, puutus ta vastastikuse õigusabi juhtumite lahendamisel ning kahepoolses koostöös kokku eelkõige Tšehhi kolleegidega. 2005. aasta jaanuarist on ta töötanud Eurojusti Saksamaa esinduses.

Anne Delahaie on Eurojusti Prantsusmaa liikme assistent. Ta on töötanud 1979. aastast justiitsministeeriumis. Õigusteaduskonna lõpetas ta 1986. aastal. Justiitsministeeriumis tegeles ta rahvusvahelise õigusalase koostööga kriminaalasjades ning kahe- ja mitmepoolsete läbirääkimistega (EL Schengen, Euroopa Nõukogu ja ÜRO). 2001. aastast on ta olnud Eurojusti Prantsusmaa liikme assistent.

Ann den Bieman on Eurojusti Ühendkuningriigi liikme assistent. Ta on töötanud 1996. aastast Šotimaa Prokuratuuri rahandustalituses prokurörina. 2000. aasta märtsis saadeti ta Hollandisse prokuröriks Lockerbie kriminaalasjas. Pärast seda asus ta tööle Eurojustis Ühendkuningriigi liikme assistendina.

Sideprokurör

Knut H. Kallerud on Eurojusti Norra sideprokurör. Enne Eurojusti tööle määramist töötas ta justiitsministeeriumis kohtuniku abina ning pidas kaheksa aastat advokaadi erapraksist, tegutsedes peamiselt kaitsjana. Viimased 11 aastat on ta olnud juhtivtöötaja Norra prokuratuuri direktori büroos. Ta on siiani seotud prokuratuuri direktori bürooga, tegutsedes vanemprokurörina. Ta on ka Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kontaktisik.

Haldusdirektor

Ernst Merz määrati Saksamaal kohtunikuks ja töötas sellel ametikohal alates 1987. aastast. Seejärel suunati ta Rhineland-Pfalzi ja Tüüringi justiitsministeeriumisse. Aastail 1992–1999 oli ta Trieris Euroopa Õiguse Akadeemia (ERA) direktor. 2000. aastal määrati ta Koblenzi Sotsiaalkohtu esimeheks ja ta oli ka Euroopa õigusalase koolituse võrgustiku esimene peasekretär. 2002. aasta mais sai temast Eurojusti ajutine haldusdirektor ja 2002. aasta septembris määrati ta haldusdirektoriks.

II LISA

EUROJUSTI TEGEVUST KRIMINAALASJADES TAKISTAVAD ASJAOLUD

Eurojusti põhiülesanne on aidata kaasa konkreetsete kriminaalajade menetlemisele. Seega on äärmiselt oluline teha pidevat tööd Eurojustile esitatud kriminaalajades tekkivate probleemide avastamisel ja lahendamisel ning takistuste ületamisel, et neid saaks lahendada tõhusalt ja edukalt. Kolleegium koostas 2005. aastal järgmise probleemide ja takistuste kataloogi, lähtudes liikmesriikide liikmete, asetäitjate ja assistentidega peetud vestlustest. Loetelu ei ole tähtsuse järjekorras.

Kriminaalajade Eurojustile esitamist takistavad asjaolud

Motivatsiooniprobleemid Eurojusti kasutamisel

- Mitmepoolne piiriülene lähenemisviis kuritegude uurimisele ja kurjategijate vastutuselevõtmisele **nõuab raha ja inimressursse**. Politseil ja prokuröridel on lihtsam ja odavam tegeleda ainult nende oma riigi kuritegude ja kurjategijatega. Ülemused ei hinda ega toeta alati piiriülest lähenemisviisi. Eurojusti uus koordineerimisnõupidamistel osalejate reisi- ja majutuskulude maksmise kord võib aidata seda probleemi leevendada ning tõstab ka liikmesriigi liikme profiili, kuid ainult väga piiratud ulatuses.
- Kui eesmärged ja sihted seavad siseriiklikud politseiasutused ja prokuratuurid, **ei prioritseerita** piiriülest koostööd ning välisriigi jurisdiktsioonide abistamist. Kui tulemusi mõõdetakse sihtide abil, ei võeta sellist abi tulemuste arvutamisel arvesse. See tähendab taas kord, et seda liiki tegevust alahinnatakse ning sellega antakse siseriiklike kuritegude uurimise ja kurjategijate vastutusele võtmisele võrreldes madalam prioriteet.
- Enamiku riikide uurimisasutustel ja prokuratuuridel **puudub juriidiline kohustus** esitada tõsised piiriülased kriminaalajad Eurojustile või isegi teavitada oma liikmesriigi liiget nendest asjadest. Selline kohustus on Eurojusti otsuse rakendamise ühe osana sätestatud vaid väheste riikide õigusaktides või halduseeskirjades.

Probleemid seoses riigiasutuste sooviga Eurojusti kasutada

- Paljud **prokurörid ei ole veel jõudnud arusaamisele, et peaaegu kõikidel organiseeritud kuritegevuse juhtumitel on oma piiriülene aspekt**. Nad peavad organiseeritud kuritegevust siiani riigisiseseks nähtuseks ega tunne vajadust Eurojusti teenuste kasutamise järele. Nad ei näe Eurojusti kui ennetavat vahendit avastamiseks, kas sama asjaga seotud uurimisi või süüdistuste esitamisi on käimas ka teistes riikides, mille asutused omakorda võivad neid nende siseriiklikes asjades aidata.

- Mõnede liikmesriikide keskasutused ei ole Eurojusti kaasamisest huvitatud. Nad **eelistavad kasutada vanu, traditsioonilisi suhtlemiskanaleid** liikmesriikide teiste keskasutustega.
- Mõned kohalikud politseiasutused ja prokuratuurid **eelistavad kasutada kahepoolseid kontakte** isegi mitmepoolsetel juhtudel, selle asemel, et kasutada kriminaalasjades piiriüleseks koostööks sellist mitmepoolset institutsiooni nagu Eurojust.
- Mõnes riigis tähendab **prokuröride kitsas spetsialiseerumine**, et nad tegelevad ainult siseriikliku õigusabi või siseriiklike uurimiste ja/või süüdistuste esitamisega ning mõnikord halvendab see palvete kvaliteeti, tekitab viivitusi ning takistab Eurojusti õigeaegset kaasamist uurimisetapis.
- Sellise lahenduse valinud liikmesriikides on **mõnikord takistuseks Eurojusti kontaktisik(ud) ("liikmesriigi variliikmed") koduriigis**, sest ta teeb (nad teevad) Eurojusti liikmesriigi liikmele edastamiseks sobivate asjade esimese valiku.

Eurojusti-alase teadlikkusega seotud probleemid

- Mõnel riigiasutusel **puuduvad teadmised Eurojustist** ning tema pakutavatest võimalustest piiriülese koostöö tõhustamiseks.
- Mõnel prokuröril **puuduvad Eurojusti kasutamise kogemused või need kogemused on väikesed** ning prokurörid on seetõttu tõrksad Eurojusti kasutama.
- Mõnes riigis **ei tunnustata Eurojusti ametlikult ei kriminaalkohtusüsteemi puudutavates siseriiklikes õigusaktides ega ka** prokuröridele ja politseile Eurojusti kasutamise kohta koostatud **haldusjuhistes ega -suunistes**. See raskendab prokuröride teadlikkuse tõstmist Eurojusti kasutamise vajalikkusest.
- Mõnede liikmesriikide liikmed **ei ole veel loonud piisavalt tugevat võrgustikku** oma riigi politsei ja prokuröridega.

Liikmesriigi liikme rolliga seotud probleemid

- **Eurojusti jaoks on osutunud raskeks luua "oma" kriminaalasju**. Liikmesriikide liikmed ei soovi tegutseda oma riigi asutuste soovide vastaselt. Ametliku taotluse esitamist

Eurojusti otsuse artikli 6 või 7 alusel kriminaalasja edastada mittesoovivale riigiasutusele peetakse alandavaks. On veel üks lisaelement: liikmesriikide liikmed tunnevad end ja tegutsevad teataval määral oma riigi asutuste saadikutena, mitte aga kriminaalasjades piiriülese koostöö idee esindajatena.

Kriminaalasjadega tegelemist takistavad asjaolud

Juriidilised probleemid

- **ELi õigusaktide hilinevad või vale rakendamine** riigiasutuste poolt raskendab tegevust kriminaalasjades ning tekitab ebakindlust saavutatavate tulemuste suhtes (nt 2000. aasta konventsioon, Euroopa vahistamismäärus, ühised uurimisrühmad).
- Liikmesriikide **õigussüsteemide erinevused** suurendavad täiendavate vastastikuse õigusabi taotluste või lisataotluste vajadust, mis taas tekitab bürokraatiat ja viivitusi.

Riigiasutustega seotud probleemid

- Mõnes riigis ei ole (**mõnede**) **riigiasutuste ja liikmesriigi liikme vaheline koostöö** alati tõhus. Probleeme on riigiasutuste sisemise suhtluse ja omavaheliste suhetega.
- Mõnes riigis, nt Hispaanias, **lähedastikuse õigusabi taotlused** üsna regulaarselt **kaduma**.
- Mõne riigi, nt Ühendkuningriigi ja Hispaania ametiasutused on **abi andmisel väga aeglased**.
- **Vastastikuse õigusabi taotluste tõlke kvaliteet** on sageli väga halb.

Liikmesriikide liikmete volitusi puudutavad probleemid

- Liikmesriikide liikmetel **ei ole otsest kontrolli uurimiste ega süüdistuste esitamise üle**. Sageli ei ole neil võimalust jälgida kriminaalasjade eeluurimise või süüdistuse esitamise etappi ning seetõttu ei saa nad selles etapis üritadagi osutada oma kaasabi, et edendada piiriülest lähenemisviisi otsuste tegemisel. Paljud kriminaalasjad laekuvad nii hilja, et tõhusa abi osutamine on raske.

- Paljud liikmesriikide liikmed **saavad ainult taotlusi edastada. Neil ei ole õigust taotluste üle otsustada.** Seetõttu olenevad kriminaalasjadega tegelemise ja tulemuste saavutamise võimalused riigiasutuste koostöövalmidusest ning heast tahtest.
- **Liikmesriikide liikmete volitused on erinevad**, mistõttu on raske olla kindel selles, mis liiki konkreetset abi temalt võib oodata.

Eurojusti liikmesriigi liikme tegevusega seotud probleemid

- **Liikmesriikide abitaotlused on sageli liiga piiratud**, nt isegi mitmepoolsetes asjades esitatakse kahepoolse vastastikuse õigusabi taotlusi. Sellistel juhtudel peaksid liikmesriikide liikmed algatama koordineerimishõpudamise, kus osalevad kõik riigid ka juhul, kui neil ei ole palutud seda teha.
- Eurojusti otsus nõuab, et suheldaks üksnes liikmesriikide liikmete kaudu. Praktikas kasutatakse **mitmeid suhtlemiskanaleid**: traditsioonilised, Europol, Interpol, sideprokurörid ning otsesuhtlus. Liikmesriikide liikmed raiskavad sellise suhtlusega kursis olemiseks oma aega ning see ajakadu takistab ka tagasiside saamist, sest Eurojusti kanal asendatakse muude kanalitega.
- Liikmesriikide liikmed peavad olema rohkem valmis **kasutama artiklitest 6 ja 7 tulenevaid õigusi**, esitades abi osutamises aeglastele või mitteabivalmitel asutustele **ametlikke** taotlusi. Liikmesriigi liige ei tohiks tegutseda liikmesriigi asutuse saadikuna, vaid pigem Eurojusti esindajana.
- Liikmesriikide liikmetel **on liiga vähe abipersonali kriminaalasjadega tegelemiseks**. Nad vajavad nii kriminaalasjadega tegelemiseks kui ka kriminaalasjade haldamise süsteemi nõuete täitmiseks assistente, õigusnõustajaid ja tõlketeenuseid.
- Ilma asetäitja või assistendita liikmesriikide liikmete jaoks **on** kriminaalasjadega kiirel ja tõhusal tegelemisel **probleemiks väljaspool Haagi** puhkustel, riigiasutustega suhtlemisel, seminaridel ja nõupidamistel **veedetud aeg**.

Tagasiside saamise probleemid

- **Tagasiside puudumine on suur probleem.** Paljudel juhtudel peab liikmesriigi liige oma riigi asutustelt kriminaalrajade kohta tagasisidet küsima; seda ei anta vabatahtlikult.
- Kui abitaotlus on rahuldatud, kipuvad riigiasutused **unustama Eurojustiga koostööd teha.**
- Liikmesriigi asutustel **napib aega ja ressursse** ning seetõttu ei anta tagasisidet hõlpsasti.
- **Tagasiside piirdub taotluse täitmisega**, kuid tagasisidet ei anta kriminaalrajaja üldise tulemuse või sellega seotud teiste piiriüleste taotluste kohta.
- Teised **liikmesriikide liikmed unustavad** näiteks taotluse esitanud liikmesriigi liikmele **tagasisidet anda.**

III LISA

KLIENDIRAHULOLU KÜSITLUS

Kolleegium tegi 2005. aastal mitteteadusliku ja väga lihtsa "kliendirahulolu" küsitluse, esitades taotlusi esitanud liikmesriikide ametiasutustele küsimusi Eurojusti tegevuse kohta kriminaalasjades.

Eesmärgiks oli hinnata arusaama meie kriminaalasjadega seotud tegevuse kvaliteedi ja kiiruse osas ning teha kindlaks täiustamist vajavad valdkonnad.

Selleks valis kolleegiumi sekretär juhuslikult 100 kriminaalasja ning vastavad taotlused esitanud liikmesriikide liikmetel paluti küsida liikmesriikide asutustelt vastused mõnele lihtsatele küsimustele, mis puudutasid nende rahulolu Eurojusti osutatud abiga.

Enamikul juhtudel oli küll võimalik vastused saada, kuid mõnel juhul a) ei saadud vastust, b) ei olnud võimalik vastata, sest asi ei olnud lõpetatud, või c) mõned vastused ei haakunud otseselt küsimustikuga. Kokku saadi üle 60 kasutuskõlbliku vastuse.

Vastuste piiratuse tõttu ei ole küsitluse tulemustele võimalik mingit statistilist tähtsust omistada ning ka meetodika sisaldab ebakindluse elementi.

Kuid isegi nende reservatsioonidega arvestades ning vastuseid ülemääraselt tõlgendamata on küsitluse tulemuste põhjal võimalik välja tuua mõningad tendentsid.

Taotletud ja saadud abi kvaliteedi osas pidas kvaliteeti väga rahuldavaks 50 vastajat (89%) ning mitterahuldavaks 6 vastajat (11%).

Mis puudutab Eurojustile taotluse esitamise ning taotluses osutatud riigis toimingute sooritamise vahelist aega, on pilt küllaltki sarnane: 56 vastajat (88%) pidas tulemust väga rahuldavaks ja 8 (12%) mitterahuldavaks.

Rahulolu Eurojusti pakutava teenuse ja selle kättesaadavusega on valdav: 93% vastajatest on rahul ja vaid 7% rahulolematud.

Küsimuse osas, kas konkreetses kriminaalasjas saavutati soovitud tulemused, on pilt enam-vähem sarnane. Eesmärgid saavutati 54 asjas ning neid ei saavutatud 6 asjas (vastavalt 90% ja 10%).

Julgustav oli märkida, et kõik vastajad olid valmis Eurojusti kas kindlasti (58) või tõenäoliselt (4) ka tulevikus kasutama.

Peaaegu pooled vastajad (58st 25) ei andnud Eurojustile tagasisidet oma kriminaalajade tulemuste kohta. See näitaja vastab liikmesriikide liikmete kogemustele; neil on sageli raskusi konkreetse tagasiside saamisega Eurojusti antud abi tulemuste kohta.

Nende tulemuste jaotamine Eurojusti osutatavate erinevate abiliikide lõikes on mõttetu. Arvud on nii väikesed, et neid ei saa lugeda oluliseks. Täheldada võib aga mõningaid tendentse.

Rahulolu näib olevat valdav. Arenguruumi on, kuid üldine rahulolu tase on umbes 90%.

Rahulolu ei olene oluliselt sellest, mis liiki abi Eurojust osutas: koordineerimine, koostöö, teabevahetus või liikmesriigi asutuste abistamine. Erandiks on vaid üks abi liik ja see on vastastikuse õigusabi palve täitmata jätmisest tingitud abi. Eesmärgid saavutati vaid kahel juhtumil viiest. Tõenäoliselt võib seda seletada asjaoluga, et Eurojustil palutakse mõnikord kiirendada vastastikuse õigusabi taotluste täitmist, kui mitte ükski muu kanal ei ole tulemusi andnud ning sellistel juhtudel püütakse sageli lahendada kriminaalasja, mille lahendamine on algusest peale lootusetu.

Nagu mainitud, oli küsimustiku näol tegemist vaid kohmaka katsega hinnata Eurojusti tegevuse tulemust kriminaalajades. Teaduslikumate ja statistiliselt olulisemate andmete saamiseks tuleb teostada uus ja täpsem uuring, et andmeid saaks kasutada nii meie teenuste üldise kvaliteedi kui ka konkreetsete teenusliikide kvaliteedi parandamiseks.

